

Г. 11

Букovina
1886

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рѣкъ 3 зол. — кр.
> пѣвъ року 1 > 50 >
> третину > 1 > — >

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Чисопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходять ся въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчислюють ся якъ найде-
шевше.

ПАНОВЕ ГРОМАДА!

Отъ и пережилисмо за помочию Божою
старый рѣкъ и мы, котрымъ за ласкою не-
бесною призначено и на дальше жити й тру-
дити ся на Божѣмъ свѣтѣ, витаємо съ чис-
тою радостією и надѣєю на лѣпшу будуч-
нѣсть въ грудехъ новый рѣкъ! Рѣкъ тому якъ
зѣйшло ся кѣлькохъ щѣрыхъ Русинѣвъ и об-
говорюючи незавидну долю руского народа на
Буковинѣ, якъ той вродѣ хотяи числомъ
найбѣльшій въ краю, б числитъ двѣста со-
рокъ тысячъ душъ, не має анѣ одного заступ-
ника нѣ въ соймѣ кравѣмъ, нѣ въ думѣ дер-
жавиѣ, а тому не ма анѣ одной руской се-
редной школы, якъ ю селахъ царствуютъ
всякѣ лѣхѣ духи и нашъ народъ безсовѣстно
туманять и здирають — прійшли они до то-
го ясного переконанія, що крайна темнота на-
шого народа причиною тому, що мы такъ
низко упали!

Отворяймо — кають — невидачимъ очи,
чишѣмъ газеты!

И такъ узрѣла свѣтъ «Буковина», а рускѣ
люди пріймили еи съ любовію пѣдъ свою стрѣху
и пѣддерживали еи трѣкъ по силамъ своимъ.

Заохоченіи такимъ дѣломъ, постановили
мы и на сей 1886. издавати «Буковину»,
надѣючи ся, що кождый щирый Русинъ, ко-
трому на серци лежить доля руского народа
на Буковинѣ, приспичитъ съ предплатою на
1886. рѣкъ.

«Буковина» выводити буде 1. и 16. дня
каждого мѣсяця и оштуе на рѣкъ 3 зол., на

пѣвъ року 1 зол. 50 кр., на третину року
1 зол. Кто прише до кѣнця Марта 1886. р.
цѣлорѣчну предплату 3 зол., дѣстане въ до-
датокъ рѣжній книжки для науки и забавы.

Довжникиѣвъ нашихъ за минувшій рѣкъ
просимо по разъ послѣдній о надѣсланье за-
леглостей, имена тыхъ, що забули насъ зов-
сѣмъ, помѣстимо въ ч. 3. до общои вѣдомо-
сти.

Каждого щирого Русина просимо, чтобы
зволить надати намъ имена письменныхъ Ру-
синѣвъ, до котрыхъ наша газета еще не до-
ходитъ, а мы мимо такъ низкой цѣны «Буко-
вины» готовѣ дати еи еще дешевле для се-
лянъ и другихъ бѣднѣйшихъ братѣвъ нашихъ.

Отзываемось въ конецъ до нашихъ па-
триѣтѣвъ поза Буковиною, чтобы численною
предплатою допомогли намъ перепровадити
почате нами дѣло просвѣты народной и че-
резъ другій рѣкъ его истнованія. —

Пріймѣтъ нашу скромну та щирую дити-
ну пѣдъ вашу гостинну стрѣху, а що съ нею
загоститъ до васъ лѣпша доля, въ те мы
крѣико вѣримо!

Соймъ буковинскій.

На 9. засѣданію зъ дня 19. (31.) Грудня 1885
прінято уставу о уживаніи частныхъ огерѣвъ, змѣну
уставы о рогаткахъ на вижницкихъ повѣтовыхъ доро-
гахъ и ѣтступленю красному выдѣлову прозьбу комите-
ту кѣманьскихъ дорогъ повѣтовыхъ о ѣтписанье (т. е.
подарованье) вызиченыхъ сему комитетови 800 зол.
изъ красвыхъ фондѣвъ. Выдѣлъ красивый має выслѣ-
дити причины сего поданія и поставити на слѣдующей
сессіи ѣтповѣдне внесенье.

Потомъ прочитано слѣдующе запытанье руского (!) посла п. Зоты до президента красового: „Роси ряженъ в. министеріѣ просвѣты зъ 23. лютого 1881 ч. 1404 призовено на отворенье румынскихъ ѳтдѣловъ I. и II. класы въ гр. вост. высшій гимназіи въ Сочавѣ.

Ѳтдѣлы ті зѳстали отвореніи и черезъ 4 роки всѣ предметы выкладано въ нихъ въ языцѣ румынскѣмъ. Ажъ ѳтъ 1. вересня 1885. въ 2. побѳчній класѣ румынскѣй начато выкладанье исторіѣ на нѣмецкѣмъ языцѣ, що противитъ ся цѣлкомъ наведеному роспоряженю в. министеріѣ.

Позволяемо собѣ прото запытати в. рядъ: 1) Чи вѣдомо в. ц. к. ряду, що въ 2. румынскѣй побѳчній класѣ гр. вост. гимназіѣ въ Сочавѣ ѳтъ 1. Вересня 1885 исторія выкладае ся на нѣмецкѣмъ языцѣ? 2) Кто давъ таке роспоряженье и зъ якои причини? 3) Чи в. рядъ не намѣряе усунути то роспоряженье, котре противитъ ся наказу министеріѣ (зъ 23. Лютого 1881 о отвореню румынскихъ ѳтдѣловъ для 1. и 2. класы гимназіѣ въ Сочавѣ)?“

На сѣмъ запытаню пѳдписанный и другій посолъ выбраний Русинами п. Василь Морарь. Видите, панове выборыцѣ изъ Заставиои и Станѳвѣвъ, якихъ вы собѣ послѳвъ выбрали. Ваші послы турбують ся о румынску гимназію въ Сочавѣ, та зажурились, що одного предмету не учать по румынски, а забули що по руски не учать анѣ одного. Они не запытують и. президента, що сталося съ русковъ гимназіевъ въ Кѳцмани, котру обѣцявъ ихъ выборцимъ Найяснѣйшій Монарха. Они не взывають правительство, коли уже разъ увзгляднитъ права Русинѳвъ. Ваші послы говорятъ, якъ коли бы ихъ выбрали люди изъ сочавского повѣту. Теперь они васъ не знаютъ и забули на свои обѣщанки, бо уже выбраний и васъ не потребуютъ. За пять рокѳвъ прійдутъ они зновъ до васъ съ пивомъ, горѣвковъ, горячими ковбасками, та „теплымъ словомъ“, що будутъ о васъ дѳбати. Памятайте, панове выборыцѣ, кого ваші послы заступають, та пѳшлѣтъ ихъ при новыхъ выборахъ до Сочавы!

Въ конецъ удѣливъ соймъ слѣдуючі запомоги: 1) Буков. палатѣ торговельно-промысловѣй 1200 зол. на сегорѳчну выставу красву; 2) Черновецкѣй „кухни народнѣй“ 100 зол.; 3) Товариству „Пріятель народа“ 50 зол.; 4) жидѳвскому товариству „Махсе Луевонъ“ для запомоги бѣдныхъ 25 зол.; и 5) „Рускѣй Бесѣдѣ“ на выдаванье „Библиѳтеки для молодежи“ 100 зол.

ДОПИСИ.

(Зъ Серетского повѣту.) Въ недѣлю, 22. руского Грудня святковали громадине села Негостины, серетского повѣту, велике и небувале торжество, торжество побѣды свѣтла надъ темнотою, торжество посвяченія и отворенія новои, прекрасной школы.

Вже на зоряхъ зѳбрались честніи газды въ своѣй церковцѣ, де правили богослуженье мѣсцевий приходникъ о. Иванъ Граматовичъ и приходникъ сосѣдного села Балеѳвѣвъ, о. Іестюкъ, щѳбы въ купѣ поблагодарити Господа, що имъ помѳгъ здвигнути майже власными силами такий важный школьный будынокъ.

Опѳсля удали савсѣ зъ церкви до новои, святочно прибраной школы, и коли посвяченье еи скѳнчило ся, выступивъ молодой учитель тамошній п. Е. Стрѣшка съ прекрасно рускою промовою до зѳбранихъ. Панъ Стрѣшка объяснивъ громадицамъ, який великій хосенъ приносѣтъ школа не лише для громады, але дальше и для краии державы. порѳвнявъ розвитокъ духовный дѣточокъ съ розвиткомъ молоденького деревця, котрого требалибно обходити, щѳстити, очковати и ѳтъ гусеницѣ читати, щѳбы опѳсля, выросши въ буйне дерево и ѳгоѳдъ украшало и пожиточный овѳчъ приносило. Вы, нове громада, працюете въ потѣ чола цѣле свое жѣе — а при тѳмъ бѣдуете, не можете доробити ся маству на сунокѳйне жѣтье; бо не було кому васъ практичного господарства и иншого добра научити, васъ проѳтити; нове поколѣнье же, вашіи маленькіи дѣточки, ели ихъ пильно до школы посылати мете, научать і тамъ всего доброго и пожиточного, щѳбы имъ лѣше жило ся на Божѳмъ свѣтѣ и стали колись окрасѣ и хѳсномъ краю и державы. П. Стрѣшка пѳдѣлъ еще трикратне «многая лѣта» Сѳго Величеству, наисѣйшому нашему Монарсѣ, пѳдъ котрого ѳтцѣвской шѳшкою всѣ народы въ мирѣ просвѣчовати ся можуть. зѳбраний гостѣ засѣли потѳмъ до спѳльной перекуски и ѳшла весела розмова кругѳмъ и тоасты, особливо, честь пана Антонія Негруша, головы серетской кѳльной рады, котрый найбільше старавъ ся о то, бы завести въ Негостинѣй школу; въ честь президента красового, громады Негостины, о. Граматовича и иныхъ.

Новый учитель п. Е. Стрѣшка естъ свѣдѣлымъ чоловічкомъ, тожъ надѣмося, що ѳтновѣсть и повѣи надѣямъ, які покладають на него Негостинѣйскій громадяне.

Николай Побережанскъ.

Изъ долины Молдовицкой.

Такожъ и жителѣ долины мали честь витати гр. п. Митропилита преосв. Мораря. Онъ пріѳстановивъ ся въ Ватрѣ Молдави въ домѣ выслуженого горничного урядника п. І. Дрянъского, ѳтси посѣтивъ сусѣдну парохію Русмолдову и при сѣй случайности пѳзнавъ жительство сѣи мѣстности. Русмолдавиця, мимоходомъ сказавши, числитъ 1534 душъ рускои народности, де нема анѣ одно Румуна и навѣтъ жѣючі тамъ жиды говорятъ по рум. Но понеже мѣстныи парохъ Василій Кокирла сѣззатый Румунъ и ѳтъ кѳлькохъ мѣсяцѣвъ лежить бѣдный, прото на его заступника назначивъ гр. ор. трѳнопличій консисторѣй молодого священника Мадъор, котрый нѣчого не знае

по руски. Будучи въ Русмолдовици метрополитъ Морарь, розумѣе ся, говоривъ съ людьми по руски и при томъ учувъ отъ нихъ многіе ужаленія на пароха Кокирлу.

Забавною есть розмова священника Мадьора съ парохіяними неумѣющими по румуньски, кромѣ кѣлькохъ жителѣвъ. Такъ недавно онъ сказавъ до одного парохіяннина: принеси каруца, буду поѣхати изъ ингропачуне, и т. д.

Коли вернувъ преосв. Морарь до Ватры Молдовицѣ, говоривъ онъ много съ п. Добрянскимъ о зажаленіяхъ, котріе чувъ противъ пароха Кокирлы и противъ Ватрамолдовицкого пароха Коморошана, при чѣмъ п. Добрянскій въ своѣй добротѣ и поблажливости боронивъ якъ мѣтъ, обохъ парохѣвъ, по сказавъ, що помѣчнѣй священникъ Мадьоръ яко затятый Румунъ въ рускѣй парохіи не придатный, бо не може порозумѣти ся съ рускимъ населеніемъ. „Такъ, то правда,“ сказавъ съ жалемъ метрополитъ, „що священникъ, незнаючій нѣчого по руски, для Русмолдовицѣ непридатный, но то бѣда, що анѣ одинъ зъ питомцѣвъ духовной семинаріи не хоче здавати испиту зъ руского языка, и се есть причиною, що я посылаю румуньскихъ священникѣвъ въ рускій громады.“

Таке извиненіе може не одного здивовати, не одному може выдати ся справедливымъ, однакъ якъ пустымъ и невѣрнымъ оказуе ся оно, коли узналисмо о слѣдующѣмъ писемѣ преосв. метрополита, выслано повѣстовѣй школьной радѣ: „Пѣдчасъ моего побыту въ Русмолдовици я переконавъ ся, що тамъ бѣльша часть жителѣвъ есть румуньской народности, протѣ умильно прошу, щобы въ Русмолдовицѣ заведенный бувъ румуньскій языкъ яко преподавательный.“ — (Gelegentlich meiner Anwesenheit in Rusmoldavita habe ich mir die Ueberzeugung verschafft, dass dort die überwiegende Anzahl rumänischer Nationalität ist, weshalb ich das dringende Ersuchen stelle, in Rusmoldavita die rumänische Unterrichtssprache einzuführen.)

Коли порѣвняемъ то сожалѣніе, котре о. метрополитъ высказавъ пану Добрянскому для руского языка и то писмо о. метрополита, выслано до окружной школьной рады кимполюнской, треба сказати, що правду каже наша пословица: „У владыки два языка.“

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

(Пр. Еп. Юліанъ Пелешъ) першій владыка станицлавѣвскій занявъ престѣвъ минувшѣй Суботы. На величавѣ торжество интронизаціи, на котре явилось было множество представителѣвъ зъ цѣлой Руси, выѣхавъ изъ Буковины о. деканъ Костецкій и многіи пшій прихожане и выслано слѣдующій привѣтній телеграмма:

Отъ гр. к. братства церковного св. Тадея въ Чернівцяхъ: „Витай намъ свѣтлый Владыко на престолѣ давно ожидаемъ! Витай намъ Князю церкви, защитнику народа! Будь батькомъ-покровителемъ и намъ, о що въ торжественной хвилѣ съ усерднымъ смиреніемъ просимъ.“

„Преосвященному владыцѣ Киръ Юліану Пелешу нашъ найщирѣйшій привѣтъ.“ — Руска мѣщаньска чиналя.

„Первому князеву церкви станицлавѣвской діецезіи шлютъ громке „слава“. — Черновецкій Русины.

Щастливый гр. к. Русины маючій въ своихъ владыкахъ и цѣломъ духовенствѣ не только ревныхъ душпастырѣвъ, но и оборонителѣвъ народности!

У львѣвскѣмъ соймѣ велась передъ Рождествомъ горяча росправа надъ внесеніемъ руского посла проф. Романчука, щобы галицкимъ Русинамъ дано въ школахъ рѣвне право съ Поляками. Зъ Русинѣвъ забирала голосъ проф. Романчукъ, славный политикъ рускій о. Качала и новый владыка Епископъ Пелешъ и выступили противъ комисіи, котра хотѣла позбутись сѣи справы однимъ только завозваніемъ правительства, щобы въ томъ дѣлѣ починило деякіе кроки, а се значило бы только, що отсунути справу на пѣзнѣйше, або и назавсѣгды. По довгой нарадѣ ухвалено на внесеніе графа Сантги, поручити сю справу еще разъ школьной комисіи до обрады и справоздана въ сѣй сесіи. При сѣй нагодѣ показалось, що и въ Галичинѣ суть уже Поляки, котріе признають рѣвноправность Русинамъ, но еще не вымерли и такіе, що о Русинахъ не хотять нѣчого знати.

(У Франціи) выбрано наново бывшого президента Греви. Въ 1889. годѣ отбудеться въ Парижу выставка свѣтова.

(Въ Болгаріи и Сербіи) тихо. Болгарія osiąгнула, чого хотѣла; бо полученіе всѣхъ Болгаръ уже безпечне. Теперъ не только цѣле войско болгарске пѣдъ княземъ Александромъ, но вже и одно управленіе. Небавомъ, здасѣ, запечатають великій монарства т. е. Австрія, Нѣмеччина, Росія полученіе всѣхъ Болгаръ, а хоробрый князь болгарскій стане королемъ. — За то жѣлае теперъ Греція, край, що лежитъ еще дальше на полудне отъ Сербіи и Болгаріи надъ моремъ, щобы Турки вернули великій островъ Крета, котрый належавъ Грекамъ. Зъ того може отже выбухнути война межи Греками а Турками; а у нихъ обохъ уже все до войны готове.

(Изъ Пруссіи) выгнали доси кѣлька тысячъ зайшлыхъ туда Поляковъ, а то тому, щобы ихъ тамъ менше было, та щобы ихъ скорше зѣмчати.

Министеръ просвѣты и вѣроисповѣданія зарядивъ въ порозумѣнію съ школьных радѣвъ краевовъ низшихъ Ракусъ слѣдующе:

1. Въ тыхъ середнихъ школахъ Вѣденскихъ, въ котрыхъ въ I. кл. загалѣне число тыждневыхъ годинъ для обязательныхъ предметѣвъ 24 не перевысшае, зачинае ся наука отъ 15. Жовтня до кѣнця Марта о 9. годинѣ и удѣляе ся якъ до теперъ въ чѣтырохъ, относительно въ трохъ непосредно по собѣ слѣдующихъ годинахъ. Роспорядженіе се має ся заразъ выкововати.

2. Для испиту принятія до першой класы назначенъ два термини. Першій принадае при кѣнцѣ школьного року на 15., 16. и, въ разѣ потреби, на 17. Юлія, а другій отбуває ся на початку школьного року 16., 17. и въ разѣ потреби 18. Вересня. На кождѣмъ терминѣ рѣшае ся неотмѣнно о принятіи чи непринятіи ученика. Повторенія сего испиту нема, анѣ въ той самѣй анѣ въ другой школѣ.

3. На принятые техъ учениковъ, котрі хотять до высшихъ класъ вступити, такъ якъ и на поправляющій испытъ зрѣлости прихначеный часъ отъ 16. до 18. Вересня. На техъ дняхъ не удѣлие ся науки. Служба Божя на распочатые шкѣльного року отбуває ся 17. або 18. Вересня, а 19. Вересня зачинає ся порядочна наука.

4. Устный испытъ зрѣлости мають отбувати ся въ остатныхъ 8-хъ дняхъ шкѣльного року. Днемъ передъ симъ испытѣмъ заключає ся въ той школѣ наука и роздають ся семестральны свѣдѣства.

5. Устный испытъ отбуває ся передъ полуднемъ отъ 8.—12., по полудни отъ 3.—7. години въ такой способъ, що передъ полуднемъ и по полудни дотычній группы кандидатѣвъ мають совершенно бути испытываніи и заразъ непосредно по законченіи испытъу той группы въ полудне и вечеромъ має комисія огласити кандидатамъ результаты.

Рѣвночасно переславъ министеръ се роспоряженіе всѣмъ другимъ шкѣльнымъ радамъ краснымъ до запроваженія съ увзглядненіемъ особливыхъ обставинъ поодинокихъ середнихъ школъ въ различныхъ краяхъ.

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ.

Выдѣлъ „Руской Бесѣды“ въ Чернівцяхъ запрошує всѣхъ членѣвъ сего товариства на ЗАГАЛЬНІЙ ЗВОРЫ, котрі отбудуть ся въ Недѣлю дня 12 (24. лат.) с. м. о 3. години пополудни въ общ. комнатахъ (Улиця Силени ч. 7.) зъ слѣдующимъ порядкомъ дневнымъ:

- 1) Справозданье уступающего выдѣлу зъ его дѣяльности.
- 2) Справозданье касовое.
- 3) Справозданье комисіи надзорной.
- 4) Выбѣръ нового выдѣлу.
- 5) Зѣлыи внесены членѣвъ.

Предсѣдатель: Секретарь:
С. Пигулякъ. Е. А. Поповичъ.

* * *

На домъ Народный въ Чернівцяхъ зложили: п. т. пп. Колубинскій, учитель въ Юрковцяхъ 1 зол.; о. Жалковский, приходникъ Суховерхи 3 зол.; Иларій Стратычукъ, учитель въ Вижницѣ 1 зол. и Котенкій, мѣщанинъ въ Чернівцяхъ 1 зол. Щедрымъ дателямъ щире „Спасибѣтъ!“

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

Съ новымъ рокомъ желаемо всему рускому народови щастя и здоровья, нашимъ дѣяльнымъ патріотамъ неуывающей силы, нашимъ товариствамъ жита и процвѣтанія,

слабодухамъ бодрости, байдужнымъ замилованія, а отступникамъ навернення на руску дорогу. Дай Боже!

(Читальня польска) въ Чернівцяхъ купила домъ положенный на улицѣ палаты красной (Ширха) за суму 12½ тысячъ. Не стыдъ, не ганьба для насъ, що мы, найчисленнѣйшій народъ на Буковинѣ доси блукаемо по чужихъ хатахъ, наколи горстка буквѣнскихъ Поляковъ має вже свою власну хату. Отъ, що може здобути любовь до своего питомого, та неустанне прямованье до повзятія цѣли; наколи у насъ кроме незначного числа всѣ прочіи не звернули доси на вѣтъ списы высланыи имъ до збиранія складокъ на «Домъ Народный» о грошахъ вже и не поминати. Доки намъ спати? Доки намъ бѣдкаться, що у насъ мало дѣяльныхъ Русинѣвъ? Отъ, що зробило скѣлька патріотѣвъ-Поляковъ. Нашъ народъ хогъ бѣдный, но протѣ жертволюбивый, о томъ свѣдѣчатъ жертвы позбираныи ревными патріотами нашими мимо ворожихъ намъ подшентѣвъ: нема только мужѣвъ, котрі бы загрѣли его до того. Тыждѣ, ба и мѣсяцѣ минають, а на «Домъ народный» не каине и вдовина лѣнта! Чи и нынѣшня вѣсть не ярушитъ васъ, не спонукає до дѣла?!

(Цѣсарь Вилгелмъ) праздновавъ 25-лѣтній роковины яко король прускій.

(Въ «правосл. Академіи») при тугейшій дух. семинаріѣ, отбуло ся 19. руского Грудня перше засѣданье публичное, на котрѣмъ мѣжъ иншимъ свѣдавъ хоръ питомѣвъ величавъ «Многѣ лѣта» а слухачъ П. року богосл. п. Е. Семака читавъ свою роботу о «православномъ приходѣ въ Австріи, его устрой и организации» въ руской мовѣ. — Такожъ довѣдуемо ся, що «Академія» передала редакцію руского календаря на 1887 рокъ питомцеву IV. року, п. Евгениеву Воробкевичову.

(Дума державна) збере ся на 17. (29. с. м.

(Теперѣшній президентъ) красный баронъ Алезани має, такъ голосять газеты, уступити мѣстце надворному совѣтнику Климансегу.

(Властители дѣбрь) на Буковинѣ зѣбрались були въ попередню недѣлю на нараду надъ подвышеннымъ тарифъ желѣзницъ и для впроваженія зѣбжы изъ Росіи и Румыніи, надъ выкуномъ пропинацій, надъ кредитомъ рѣльничковъ, надъ справою вымѣренія податковъ грунтовыхъ, надъ сниженіемъ переносныхъ податковъ отъ снадцины. Высказавши желанье, абы край не выкупиловъ пропинацій, запустились зѣбраныи въ довжесну розправу о цѣлахъ зѣбжыхъ и не ухваливши нѣчого дальше розѣйшли ся.

(„Господарь и Промышленникъ“) богата и дешева едина на Руси газета господарска выдавана и. Ничасмъ черезъ шѣсть рокѣвъ перестала вже выхдити. Подаючи сю сумну вѣсть, надѣмось, що найде ся мужъ, котрый стане се дуже потрѣбие издавничество продовжати и то якъ найскорше.

(Сще имъ недогода.) Коли буквѣнскій Русины хотѣли vybrати министра Конрада на своего посла, мусѣвъ п. Конрадъ зречись кандидатуры; але за него слово мавъ панъ Зота, що буде рускимъ посломъ. Щобы нагородити п. Конрада, выбрано его въ румынскихъ повѣтахъ Кимполунгъ-Сочава-Радѣвицъ. П. министеръ пошловъ на пенсію, а теперь кажутъ „зъ горы“ vybrати п. Зоту, президента суду въ Сочавѣ;

позаяк а ле се Румунъ, якихъ якъ бы давъ Богъ бѣльше, то на Буковинѣ всѣмъ лишъ бы жити, то не подобае ся бѣти панамъ румунизаторамъ. Имъ бачите, еще недогода, щобы выбрапо Румуна, але радѣ бы мати за посла загорѣлого румунизатора: а намъ не можна навѣтъ нѣмця-министра выбрати. Румунське товариство политичне „Concordia“ кандидуе п. Питея, котрый сидѣвъ уже кѣлька надѣлъ у Вѣднѣ, та зрѣкъ ся посольства не знати чому. Седмоградска часопись румунська „Tribuna“ органъ „Concordia“-ѣ“ взывае румунскій народъ, щобы не выбиравъ п. Зоту, котрый не має нѣякихъ заслугъ (румунизаторскихъ?), щобы не слухали священникѣвъ, котрѣ послушны президентови(!), но щобъ вибирали „батька“ Питея. Охота до ѣды, якъ видно велика, може бути, що выѣдять и своего прѣтеля але за него, не бувъ бы грѣхъ.

(Выдѣлъ краевый въ Галичинѣ) зробивъ до сойму внесенє, щобы съ концемъ 1885/6 року закрыти мужскій выдѣловый школы въ Перемышлѣ, Самборѣ, Бохнѣ, Вилчѣ, Сокалѣ и Городку, а женську выдѣлову школу въ Краковѣ замѣнити на 4-класову школу въ полученю съ 3-лѣтнимъ курсомъ фаховыхъ женскихъ робѣтъ и наукою о торговлѣ.

(Именованя.) Ц. к. президентъ краевый именовавъ пароха Георг. Гостюка зъ Камены парохомъ въ Іорданецяхъ. — Ц. к. офицѣль почтовый Титъ Вомеля, именованый управителемъ ц. к. уряду почтъ и телегр. въ Вижницѣ. — Цѣсаръ именовавъ административнаго совѣтника гр. прав. рел. фонду Іос. Вислоцкаго совѣтникомъ намѣстництва краевого. — Нотарѣми именованы: Кандидатъ нот. Людмилъ Клугеръ въ Путиловѣ, кандидатъ адвок. дръ Петеръ Исеческулъ въ Дорнѣ. — Адъюнктами при судахъ повѣтъ, именованый авскултанты: Юліанъ Тромпетеръ въ Серетѣ, Адолфъ Зомеръ и Юлій Донигевичъ въ Кѣцманѣ, дръ Георгій Попеску въ Сторожинцяхъ а Илар. Ончулъ въ Радѣвцяхъ. —

(Конкурсы) выписаны на сталѣ мѣстця: 1) другой учительки при 2 кл. школѣ нар. въ Садагорѣ съ рускимъ и нѣмецкимъ языкомъ и съ платнею II. класъ; — 2) учителя при 1-класовой школѣ народ. въ Волоцѣ съ румунскимъ и нѣмецкимъ языкомъ и съ платнею III. класъ; — 3) учителя при 1-клас. школѣ нар. въ Михальчу съ румунскимъ, нѣмецкимъ и рускимъ языкомъ и съ платнею III. класъ; — 4) на обсаду тымчасову подѣучителя при 2-кл. школѣ нар. въ нѣмецкомъ Теремблещу съ нѣмецкимъ языкомъ и съ платнею 300 злр.; — 5) учительки при 6-кл. дѣв. школ. нар. въ Радѣвцяхъ (600 зол.) выкл. языкъ нѣм. и рум., терминъ до 3. Лютого с. р. До осягненя 2) и 3) мѣстця треба здѣбности до удѣлена гр. пр. религѣ. Подавати належитъ о первы 3 мѣстця до ц. к. школьной рады повѣтвой въ Чернѣвцяхъ найдалѣше до 3. Лютого т. р., о 4. мѣстце до 20. Сѣчня т. р. до ц. к. школьной рады повѣтвой въ Серетѣ.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

КРЕТЬ.

(Спѣванка.)

Кретъ, кретъ, кретовина;
Нещаслива та родина,
Де ѡконця нема въ хатѣ,
Що свѣточка не видати...

Кретъ, кретъ, тай кертичка;
Гѣрка наша та привычка,
Вузкій, низкій тѣ ѡконця,
Не видати въ хатѣ сонця.

Кретъ, кретъ, тай кертиня;
Смѣе ся зъ насъ чужениця:
Темный батько, темна мати,
Тай темница въ руской хатѣ.

Кретъ, кретъ, кретовина;
Русе, славна ты родина,
Розшири но си ѡконце,
Щобы въ хату блисло сонце.

Изидоръ Пасѣчинскій.

ПАВЛО ЛЕЖЕНЬ.

Бувъ собѣ чоловікъ та жѣнка. Були они люди заможненькѣ, всего у нихъ доволѣ и поля, и худѣбки и хата простора зъ садочкомъ и левадою. Пѣславъ имъ Господъ небесный на свѣтъ одного тѣлько сына, — Павлусемъ го звали. Та вже-жъ и шановали и пестили они его! не такъ батько, якъ мати. И щожъ то вже за мати була! на вдивовижу мати! Уже Павлусъ бувъ немаленькимъ хлопцемъ, а она ще возилась съ нимъ, якъ зъ маленькою дитиною. Бувало власными руками годуе его, а бѣтъ дивѣ, тѣлько ковкае, та зновъ ротъ роззявляє.

Черезъ всю зиму та осѣнь зъ хаты не выпустить «Не ходи сынку,» бувало каже, холодно, змерзнешъ, та ще, крый Боже, занедужаешъ, та й я умру не дѣждавши поки ты выдужаешъ.» Приѣде весна, або лѣто, — зновъ не пускае. «Не ходи сынку: душно; сонце напече головку, голова болѣти буде.» Майже цѣлый рѣкъ не дасть ему порога переступити, хѣба въ надѣлю поведе до церкви, та за нимъ и молитъ ся, и обома руками его обнимае щобы хто не то штурхнувъ, але и не дотыкнувъ ся. Бувало неразъ якъ обриднє ему стояти, то такой галасъ подѣйма на цѣлу цѣхову, що хоть бери та утѣкай. «Ходѣмъ мамо до дому, каже: ѣсти хочу!» То мати и веде его до дому, не дѣждавшисъ конця службы Божой. А якъ кладе его спати, то сама и стелить и роздягае и хрестить, та ще до того «котика» ему спѣвае, якъ-бы надъ маленькою дитиною. Часомъ батько, дивлячисъ на тое, стане сварити на жѣнку и хвалитись, що ѡтдасть Павлуса до школы ажъ у друге село; та кудыжъ тамъ!... и не кажи. Така зъ нею добра була жѣнка, що якъ часомъ поѣде яке дѣло за Павлуса, то ажъ бѣгда стане. По правдѣ-жъ, Вамъ, що она межи матерями на вдивовижу була мати. —

Отъ и дорѣсь нашъ Павлусъ до парубка. Такъ его було выгнало та рознерло, що бувъ такой гладкій а грубий, якъ бочка. —

Бувало старый и стане казати жѣницѣ: На яку радѣсть мы его выгодовали? Якій зъ него господаръ

(хазяинъ) буде? Що съ нимъ стане ся, якъ мы по́-
мремъ? Остане ся онъ на свѣтѣ, мовъ слѣпый безъ
проводари!»

«Е, чоловіче!» откаже жѣнка, «Богъ милосердный
по́йшли ему и безъ того щастье, то и безъ насъ жити
буде ще лѣпше, якъ теперѣки!»

Отъ, приключилось якось однои ночи, що Па-
влусъ розболѣвъ ся на живѣтъ та почавъ кричати:
«Меду тай меду.» Щожъ тутъ теперь робити? Встала
мати, накинула на себе свитину и махнула по селѣ
шукати того меду. А на той часъ зѣрвалася така ме-
тѣль, що не то-бъ въ ночи, але и въ день не побачи-
ла-бъ свѣта Божого. Бѣгала сердечна, бѣгала, ѳтъ ха-
ты до хаты за тымъ нещастнымъ медомъ, та якось вы-
просила у дяка. Мало що не замерзла, та таки при-
шла и щожъ?... Павлусеви вже не до меду; заснувъ
бѣдачиско, нѣякъ его добудитись. Такъ черезъ той то
мѣдъ занедужала нерозумна мати тай и вмерла. За
нею по якѣмсь часѣ и батько всѣдъ умеръ, а нашъ
Павлусъ зѣоставъ круглымъ сиротою.

Щожъ зъ нимъ сталося? радъ бы не одинъ знати.
Правду казала мати, якъ Богъ милосердный по́йшли
ему щастье, то безъ батька и матери жити буде до-
бре на свѣтѣ. У старыхъ покѣйникѣвъ, — якъ звѣстно
у заможныхъ господарѣвъ — бувъ наймитъ и наймичка.
Наймитъ бувъ парубкомъ ще молодымъ, працоватымъ
и ще до того не любивъ горѣвки пити, наймичка та-
кожъ честного роду, лишилася бѣдною сиротою, и по-
кѣйниця приняла еи де себе, якъ рѣдну дитину. За
Павлусемъ то и имъ добре жилося. Бувало чимъ не-
будь ему догодить, то вже стара и дякуе и грошей
имъ дас и добру одежу справить, а часомъ за най-
мита худѣлку въ поле выжене, а за наймичку хату за-
мете и воды принесе. — Отожъ, якъ умирала стара,
то благословила наймита съ наймичкою, щобы побра-
лись, надѣлила ихъ худѣкою и ажъ руки имъ цѣло-
вала та просила, щобы они не кривдили еи Павлуса,
однакожъ доглядали его и були ему рѣднымъ батькомъ
и матерею, а вже она на тамтѣмъ свѣтѣ буде благи
Господа, щобы Онъ милосердный по́славъ имъ всякого
щастья и талану.

Отожъ по смерти старыхъ, наймитъ оженивъ ся
съ наймичкою и стали собѣ господарити. Щастье, якъ го-
рохъ зъ мѣшка, такъ сыне ся на нашего Павлуса: и
урожаи у него лѣпшии, якъ въ другихъ и коровъ не-
ма яловыхъ. Накупили волѣвъ и по́слали у Крымъ за
солею, на Донъ за рыбою; заложили шинѣкъ зъ скле-
помъ (лавкою), тай годують скриню карбованцями. —
Кругомъ у сусѣдѣвъ зараза давить худобу, а у Павла,
якъ на тое, хотѣбы тобѣ одинъ вѣвъ згибѣ.

Разъ наймитъ злапавъ у садку рѣйка, такъ зъ
того одного розрослося келодокъ зъ трийцять. — Най-
мичка доглядала Павла, якъ рѣдна мати: и годуе, и
голову ему змие, и розчеше и одягае тай роздягае,
думку его ѳтгадуе, бо знаете, Павло за цѣлый день и
пары зъ рота не выпустить; хотѣ-бы часомъ и чого
хотѣвъ, вже не проговорить; якось ему и слово тяжко

було вымовити. Тѣлько его роботы, що цѣлѣсенный
день Божий ѣсть (а лопавъ здорово) та спить. — Бу-
вало прокинетъ ся въ ранцѣ, — заразы наймичка ста-
вить передъ него жарену курку, або качку, або
повиѣсенку макѣтру пригѣвъ зъ сметаною. Ёсть не-
боракъ, ажъ за ушима лящитъ. — Еще наймичка его
не обтерла, а онъ вже и поклавъ ся спати. — По-
спить трохи на лѣжку, лѣзе на пѣчь поспати еще у
просѣ. — Пообѣдае, и зновъ кунае; — коли зимою,
то зновъ у просо, а коли лѣтомъ, то выйде у садохъ,
ляже пѣдъ грушею, а часомъ, глянувши въ гору, трошки
и розсердить ся: „Бѣсови грушѣ“, скаже, «якъ дозрѣли и
надъ самѣсѣнкою головою висать, а анѣ одна не
впаде въ ротъ.“ А то, щобы лише кониути погою та
пшовхнути о дерево, то певно-бы посыпались, а коли
ему тяжко и порушитись. Лежить неборакъ, лежить,
та и засне. Пополуднае — и зновъ иде до коморы
спати и спить вже ажъ до заходъ сонця. — Розбу-
дить его наймичка вечерати, нагодуе, зѣѣме свитину,
чоботы, покладе его на подушки, а онъ тѣлько сопє.

Лучалось неразъ, наймитъ верне ся зъ поля и
ѳтѣдае Павла, а тому и голову тяжко держати на
плечахъ. —

„А не смыкнули-бъ Вы, пане Павле люльки?“
спытае наймитъ.

„Та смыкнувъ-бы,“ — пробелькоче Павло, „коли
люльки нема!“

„Та ось же она близько Васъ на лавцѣ!“

„Ну та хто-жъ менѣ еи набѣ?“

„Та она-жъ набита, я еи Вамъ и набивъ, якъ
ѣхавъ у царину, ѳтже близько Васъ и положивъ.“

Та выкрене огню, розпалить люльку и устроить
ему въ ротъ, то онъ и смѣче.

Бувало прійдуть до Павла парубки, тай намо-
вляють его, щобы ишовъ съ ними на гулянку.

„Не по́йду,“ пробубонить, тай очи заплѣщитъ.

„Чому?“ — пытаются.

„Далеко. Якъ бы гулянка була коло моси хаты,
то можебъ и по́йшовъ.“

„Е, пане Павле! — кажутъ ему парубки, — якъ
бы ты побачивъ нашу гулянку, то бысь не казавъ,
що далеко!“

„Бачивъ я до волѣ...“ ѳтзывается Павло.

„Дежъ ты еи? ты-жъ изъ хаты нѣколи носа не
вытыкаешъ?“

„Та въ снѣ бачивъ и нагулявъ ся, що ажъ обри-
дло...“ ѳткаже Павло, тай переверне ся на другій бѣкъ.

Засмѣють ся парубки тай по́йдуть ѳтъ него. Разъ
на зеленй Свята зѣбралось парубѣцтво шукати скарбу.
Позабрали они съ собою коцюбы, лопаты и горѣвки
не забули, тай по́йшли у дебри. Идучи по при Павлову
хату, сказавъ одинъ парубѣкъ: „Знаете що, хлопцѣ!
возьмѣмъ зъ собою на щастье Павла Лежня (таке то
бачите надали ему прѣзвище), то вже певно найдемо
скарбъ, тажъ онъ такой щастливый, що и на цѣломъ
свѣтѣ не найдешъ му рѣвний.“

Отъ по́дйшли парубки до́ окна, а́ окно́ було отворене, та заглянули, а Павло розверну́въ ся на постели и хропе на всю хату.

„Пане Павле, пане Павле!“ гукнули парубки — „ходѣть зъ нами скарбу шукати!“

„Не по́йду!“ о́трѣзавъ Павло.

„Та ходѣть! — просять парубки, ажъ кланяють ся. — Якъ не схочешъ по́йти. то мы тя бодай съ постелею понесемъ, говорили дальше парубки, бо намъ не такъ тебе, якъ твого щастя треба. Якъ ты съ нами будешъ, то може Богъ дастъ, що знайдемо скарбъ.“

„Еге!... якъ Богъ дастъ, то и въ́ окно вкни!...“ о́тказавъ Павло — „не по́йду!“

„Дожидай же, поки тобѣ Богъ у́ окно, а мы по́демъ шукати.“

Зареготались, тай по́йшли собѣ парубки, заснѣвавши коломыйки.

Ходили, ходили по дебрахъ ажъ до вечера. Шукали, розкопували могилы, всему приглядались, однакъ нѣчого не знайшли. — Розказують неразъ люди, що часомъ скарбы и самі вылазять на верхъ землѣ, перекинувшись въ яку небудь притвору, чи то въ здохлого хорта, чи въ кѣтку, або въ яке тамъ инше. Кому щастье, той и по́знае скарбъ. — Такъ вже-жъ и до всего приглядались и нѣчого не знайшли. — Вже вертаючись, якъ смерклося, недалеко села, дивлять ся: лежить здохлый край дороги хортъ. — Мабуť вже давно здохъ, — ажъ гідко до него близько присту́пнн. Отъ одинъ парубокъ и каже: „Слухайте, хлопцѣ, возьмѣмъ того хорта та шпурнемо Павлови до хаты; нехай то буде той скарбъ, що ему у́ окно влѣзе!“

Парубкамъ подобалась сеси выгадка; отъ они взяли того хортища на дручо́къ, тай потащили. По́дйшовши тихонько до Павловои хаты, розмахали хорга, тай шпурнули черезъ отверте́ окно до середины, а онъ якъ тамъ бебехне, ажъ щось забряцѣло!... Дивлять ся, а то дукаты зъ него, мовъ жаръ по хатѣ порозсынались.

„Чекай, не рушь!“ — закричали парубки: „се нашъ скарбъ, се нашъ грошѣ!“

„Не правда!“ каже Павло: „се мѡй скарбъ, се менѣ Богъ у́ окно вкнѣвъ! А що? Не казавъ може я Вамъ, а Вы менѣ не вѣрили.“

Парубки не слухаютъ его, та пхаютъ ся въ хату, а ту якъ бы на тое, почувши сей крикъ наймитъ и наймичка. поприбѣгали зъ ко́нцубою та макогономъ въ рукахъ, та давай выганяти парубко́въ.

Парубки якось утихомирились, та почали просити, щобы були ласкави́ имъ за принесенный скарбъ до хаты що у́дѣлити.

Наймитъ кинувъ имъ ко́лька дукато́въ, тай каже: „Нате Вамъ за тое, щосьте принесли, а се нашъ грошѣ, бо самі-жъ такой розсудѣть: хто-бъ ихъ вкнѣвъ у чужу хату, якъ-бы самъ Богъ того не хотѣвъ!“

Та се кажучи, позбиравъ наймитъ красненько дукаты и сховавъ ихъ у скриню.

Отъ такой то бувъ щасливый нашъ Павло! Сказано, якъ кому Богъ дастъ щастье, то не треба ему и скарбу шукати, бо самъ скарбъ его знайде. — А другому бѣдоласѣ, якъ бы на тое, въ такежъ саме́ окно, у котре вкнѣнный бувъ скарбъ, улѣзе злодѣй и остатню сорочку вытягне, або не поробить день, то на другий и фети нема що.

Щожъ то таке есть на свѣтѣ щастье? не одинъ радъ бы знати. Часто можна чути о́тъ людей, котрі говорятъ: о той щасливый. Поглянувши на того щастливого а онъ тобѣ показуе на другого, а самъ жалуе ся на свою бѣду. Называютъ щасливыми и тыхъ, що цѣлый сво́й вѣкъ нѣчого не роблять и о нѣщо не до́бають, якъ той Павло. Богъ имъ все дае, а они нудятъ Божи́мъ тымъ свѣтомъ, не знаютъ, що у нихъ е и чо́го имъ треба. Называютъ и скупого щасливымъ, бо у него е богато грошей, а онъ небора́къ такъ тыхъ грошей стереже, якъ песь на ланцуху газдо́вства, нѣ-якои користи зъ нихъ не мае, и голодный и холодный, ще го́ршь, о́тъ якого бѣдолаки. — Нѣ, панове громада, по нашому есть то́лько той щасливъ, хто другому не завидуе, а дякуе Богу за то, що Онъ ему по́славъ; — дальше той, кого Господь благословитъ на добрый дѣла, котрі розширяють ся по свѣтѣ мовъ-бы ишениця, що на добре выорано́й нивѣ широко розрослась. Она нагодуе и господаря и его сусѣдо́въ, попаде о́тъ неи окрушина и старцеви въ торбу. Не той то то́лько дальше есть щасливый, що самъ налунитъ ся (наѣсть ся) и выспитъ ся, але той, що и другого нагодуе, бо и такого душа буде неголодна, а то значить то́лько, що буде мати чисту совѣсть и задоволенье за добре вчинене дѣло. Отже-жъ, чи нашъ Павло по правдѣ е щасливый, чи може такимъ то́лько прозвали его завистный люде. — Глядѣмъ же, щобъ не було по приповѣдцѣ: „Хвалить шинкарь пѣяка, а дочка свои́ за него не о́тдасть.“

О. С.

НОВІ КНИЖКИ.

«Наша Жизнь.» хоръ мужескій, слова Ив. Гушалеви́ча, музика Н. Вахнянина, Льво́въ. Такъ называе́ся П. выпускъ выданный хоромъ русскихъ гимназистовъ льво́вскихъ. Въ прекрасныхъ окладникахъ находимо 6 особ́ныхъ карто́къ, на котрыхъ списаніи кро́мѣ поодинокихъ голосо́въ окремо еще и соло тенорове и басове. Кто, якъ мы по́дъ часъ вечера русскихъ академико́въ-вандро́внико́въ, мавъ щастье почути сей чудный хоръ, тому остане въ души его милый о́тгомонъ, а вѣчно незабутный ко́нечъ пѣснѣ: «Мы не дамось! Насъ бо́льше тутъ!» И сей выпускъ коштуе то́лько 20 кр. Заовляти можна одинъ або и бо́льше выпуско́въ наразъ черезъ Товариство «Просвѣта» ул. Скарбо́вска ч. 2., I. нов. — На одно звернемо то́лько увагу почт. издавцѣвъ, що конче бы подавати и парти́туру, а не то́лько поодинокі, такъ якъ бра́къ пар-

титур утрудняє вучення хорів, а легше виписати з партитур поодинокі голоси, чим скласти з голосів партитуру. Залагодивши сей недостаток, а додавши по можливості далі строфи тексту, станеш се виданням одно з найпрактичніших. Подносимо в кінець і те, що хор «Гуляли» поміщений в І. випуску як і сей, що лежить передь нами, не находити ся ні в «Кобзарі», ні в «Боянѣ».

Перша руска читанка для 2. и 3. року шкільного составлена проф. А. Кириловичем и учителями Н. Шкурганом и Е. А. Поповичем одержала вже апробату в. ц. к. министерія и появи́ть ся неба́вомъ. Такъ отже буде заповнений зновъ одинъ недостатокъ що до народнихъ книжокъ шкільнихъ на Буковинѣ.

Илюстрований календарь товариства «Прогресса» на рікъ звычайный 1886. Зложивъ и впорядкувавъ Василь Лукичъ. Рочникъ 9. Великій 8°. Цѣна 50 кр. — Крімъ «Календарскои и інформаційнои части» на 36 стор., мѣстить сей календарь на 58 сторонахъ «Уставъ церковный на рікъ 1886» составленный найславнѣйшимъ тишкестомъ о. Теодоромъ Мельникомъ, далѣе слѣдує часть поучительна и забавна, въ нѣй поезіѣ: Шевченка «Вечеръ на Украинѣ» и «Причинна», и С. Метель: «Не загинемъ!», прегарне оповѣданье Ганны Барвѣнокъ: «Вѣрна пара», знамените переложенье повѣсти Павлина Свѣнцицкого: «Гуляра» праця Василя Лукича; поучительне оповѣданье Н. Турского: «Хата зъ глины», 5 образівъ «Зъ исторіи Руси-Украины» именно: «Де и якою смертію вмирали гетьманы Выговскій, Бруховецкій, Многогрьбный, Самойловичъ и Дорошенко; (Пѣсти Микола Костомарова написавъ Семень Жукъ.) Далѣе «Зъ жития Русинівъ»: Дръ Омелянъ Огоновскій (съ образомъ), Микола Костомарівъ (съ образомъ), Володимиръ Навроцкій (съ образомъ), Павло Чубинскій, Евгений Желеховскій (съ образомъ), Дръ Корниль Сункевичъ (съ образомъ), Константинъ Бобикевичъ, Василь Проданъ (съ образомъ) и Олександръ Духновичъ. — Подъ заголовкомъ «Лѣтопись суспільной работы и силы Русинівъ австрійскихъ» списавъ Ол. Барвѣнскій исторію всѣхъ товариствъ русскихъ въ Галичинѣ и Буковинѣ. — «Зъ гигиены» написавъ Дръ М. Н-кій про вѣсну и першу помѣчь людямъ въ несчастныхъ случаяхъ. — «Зъ господарства» написавъ Н. Зандрокъ довшу рссправу о «подгноюваню поля». — «Смѣшное» заключає богатую, бо 134 стороны обнимающую часть литературну календаря. На кѣнци календаря помѣщені оголошєня. — Поручаемо сей найбогатнѣй календарь рускій и. т. родимцямъ якъ найлѣпше.

Переписка Редакціи и Администраціи.

ВП. О. ПРОФ. ОМ. ОГ... ВО ЛЬВОВѢ: Рекламовані числа выслано повторно; еслибъ не дошли, просимо насъ завѣдомити. — Поручаемо наше издавництво Вашой можливой оицѣ.

ПОЧТ. ЧИТАЛЬНЯ ВЪ САМУШИНѢ: За рікъ 1885. заплачено, за ту саму суму будемо посылати и сего року. Не сибѣ; вашего секретаря просимо, чтобы намъ дещо дописать.

ВП. О. ФЕР... ВЪ КАМ... Все заплачено, даруйте охотку. — Чи получили «Статуты» для читальни и календарь?

Дякуючи всѣмъ и. т. дописателямъ тогѣднимъ, просимо ихъ и всѣхъ и. т. другѣвъ нашего издавництва, чтобы зволѣли намъ доносить о всякихъ русскихъ справахъ и кривдахъ. Не жалуйте сего малого труда для блага народа! Мовчальность заручаемо.

ХТО бы могъ ѣстунити „Буковини“ изъ року 1885 ч. 1—5: „Bukowiner pädagogische Blätter“ изъ року 1881. ч. 2, 3, 4 и 5, изъ року 1883 ч. 7, 8, и 9, изъ року 1884, ч. 1, 4, 5, 6, 7, 10, 11 и 12, изъ року 1885 ч. 4, 6, 7 и 8, зволѣть надѣслати до нашей Администраціи, котре изъ сихъ чиселъ має, чи то за грошъ, чи въ замѣнъ за якій иншій выдани оголошені въ нашей газетѣ.

Статуты для читальни

въ 5 примѣрникахъ разомъ съ поученьемъ: „какъ закладывать читальни“ можна дѣстати у „Руской Бесѣды“ въ Черновцахъ за 25 кр. безъ пересылки, а за 30 кр. съ пересылкою почтовою.

Готовый уже и розсылає ся:

БУКОВИНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ РУСКІЙ

выданный накладохъ „Руской Бесѣды“ въ Черновцахъ.

ЦѢНА 50 кр. а. в.

Змѣсть: 1.) Часть календарская: лѣтопись, — астрономический календарь, — церковный календарь греч. и римскій (свѣта червоно печатані) — еврейскій календарь, — всхѣдъ и захѣдъ сонца на всѣ дни року, — списъ именъ и днѣвъ, на котріи припадаютъ. — 2.) Часть інформаційна: Паңуючій дѣмъ Габсбургѣвъ, — почтовый и телеграфический указатель, — таблица стемплева, — торги головніи и тыждневні на Буковинѣ, — 3.) Часть забавна: Наумъ Шрамъ съ фотографією, Изъ поезій Федьковича, Наума Шрама и Данила Миаки; казка Федьковича: Иголка Угорка, смѣшная повѣсть Лукича: Передъ новымъ рокомъ; статіи поучительны; 4. часть: Найновѣйшій повный шематизмъ всѣхъ урядѣвъ и заведєнъ на Буковинѣ; 5. часть: Оголошєня. —

Календарь сей купити можна во всѣхъ книгарняхъ мѣскихъ, у русскихъ патріотѣвъ по селахъ и у „Руской Бесѣды“ въ Черновцахъ, улица Сидени ч. 7. —

«Буковина» выходитъ
1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносятся:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улицы Силени ч. 7), куда
все донеси адресовати на-
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Хто не желае нашої газети, най звер-
не намъ се число; хто его задержить, того
уважаемо нашимъ принумерантомъ. Тогод-
нихъ довжниківъ просимо ще разъ, чтобы
вырѣвнали свои залежности.

ПО СЕСІѢ.

Соймъ нашъ отримавши тринацать за-
сѣданъ розойшовъ ся. Есть се нагода, що-
бы застановити ся надъ роботою, яку зро-
бивъ онъ въ сѣй сесіи. Особливу увагу дов-
жнй мы звернути на то, що соймъ зробивъ
для насъ Русинѣвъ. Зважити намъ треба, що
дѣлали на сѣй сесіи послы выбраніи Русинами.

Нѣмъ розберемо сю рѣчь, треба намъ
напередъ зазначити, що сегорѣчна сесія сой-
му показала ажъ надто ясно, чіи справы для
панѣвъ пословъ найважнѣйшіи. Хто читавъ
нашій справозданя зѣ всѣхъ 13 засѣданъ сой-
му, спостерѣтъ на певно, що бѣльшости па-
нѣвъ пословъ найважнѣйшіи и найдорожнѣи,
були справы паньскіи и румуньскіи. Кромѣ
двохъ пословъ, що боролись противъ пань-
ско-румуньскои партіи было еще скѣлька, ко-
трѣи и словомъ не ѣтѣзвались, а то послы-
старосты. Паньско-румуньскіи послы, ко-
трѣихъ было наибѣльше, бо ажъ 15, рѣшали
надъ усѣмъ и то въ користь бояръ и Руму-
нѣвъ. Они не хотѣли и радити надъ спа-
сеннымъ для народа выкупномъ права про-
пинаційного; бо на томъ потерпѣли бы боя-
ре яко властители сего права. Они роздали
множество грошей, а то около чѣтыри ста ты-
сячъ золотыхъ лише на такі рѣчѣ, котріи
принесутъ користь тѣлько боярамъ и Руму-
намъ. Для крайне збѣднѣлого народа, ко-
трѣи виненъ за податки майже нѣвтора ми-
ліона, зробили панове тѣлько, що завоzwали
правительство, абы оно не дуже остро посту-
пало при ексекуціи податковъ. Що то помо-
же, побачимо. Для задовженихъ по уха въ

рустикальномъ банку селянъ урадили панове
послы, чтобы довжники раты точно сплачи-
вали. До всѣхъ сихъ добродѣйствъ подвыс-
шено на сей рокъ еще и податки о одинъ
крейцаръ ѣтъ каждого лева, що робить скѣль-
ка тысячь левѣвъ бѣльше.

На щожъ тѣлько грошей? Чому збѣльше-
но податки? — Бо треба покрыти ухваленіи
соймомъ выдатки. Кѣлькожъ користи зѣ тыхъ
новыхъ выдатковъ для насъ Русинѣвъ? Тѣль-
ко, що нѣчо. Нова зелѣзница, на котрой бу-
дову призначено наибѣльше, бо 300 тысячь,
для насъ майже безкористна, бо иде черезъ
полудневу часть Буковины. Кромѣ двухъ
тысячъ позволенныхъ на будову дороги зѣ
Вижницѣ до Плескои, мы нѣчого не дѣтали.
О внесеніи дотычно употребленія руского язы-
ка въ судахъ поговоримо на другій разъ.
Соймъ завоzwавъ правительство, абы отвори-
ло другу вже гимназію въ Чернівцяхъ, о ру-
ской гимназіи нѣхто и словомъ не спѣмнувъ.
Румуньскіи товариства дѣтали въ чѣтверо
тѣлько запомогти, що руске. На будову боль-
ницѣ въ Кимполунгу дано 6 тысячь зол., а
на будову дому на гимназію въ Коцмани не
было и 6 крейцарѣвъ.

Досытъ на сей разъ; мы бо вернемось
ще до сѣи справы. Въ конецъ але пригаду-
емо вамъ, рускій выборѣцѣ, що всѣ вашіи по-
слы належали до той паньско-румуньскои
партіи кромѣ пословъ-урядниковъ, котріи але
на все мовчали, що на одно выходитъ. Всѣ
послы выбраніи рускимъ народомъ забули,
хто ихъ выбравъ. Нѣхто не спѣмнувъ зѣ
нихъ и словомъ о справахъ руского народа
на Буковинѣ, на котрого наложено новіи тя-
гары, а не дано ему майже нѣчого. Вашіи
послы опоминались о румуньску гимназію въ
Сучавѣ, дбали о добро паньске и румуньске;
подякуйте-жъ имъ при новыхъ выборахъ, ко-
трѣи за 4 роки зновъ будутъ.

Соймъ буковинскій.

На 10. засѣданію зъ дня 11. л. Сѣчня по порученію некоторыхъ просктовъ относнымъ комисіямъ принято справозданіе красоваго выдѣлу зъ его дѣяльности за минувшій рокъ зб слѣдующими ухвалами до вѣдомости: 1. Увольнити красовый фондъ отъ всякихъ выдатковъ санитарныхъ, до якихъ онъ необязаный. 2. Красовый выдѣлъ має предложити, подъ якими условіями має соймъ въ новомъ домѣ калѣкъ установити мѣстця пробутку зъ фондѣвъ дому калѣкъ, котрый находитъ ся подъ его зарядомъ. 3. Щобы якъ найскорше переведено передачу пинхлѣрскихъ фондѣвъ громадъ Ст. Ілія и Устье-Гуморы подъ зарядъ красоваго сойму.

Дальше повзито слѣдующій дуже красній ухвалы: 1. Щобы правительство щорѣчне вымѣрене и зтягненіе податковъ отбывало въ якъ налагодившій способъ 2. Такъ само поступовати при податкахъ отъ всякихъ правныхъ дѣлъ (контрактѣвъ и т. д.) 3. Такъ само узвѣднати нужду селянъ при стяганію залегныхъ податковъ. 4. Постарати ся о то, абы всѣмъ оподаткованымъ обвѣщались всѣ дотычній роспоряженія о злещеніяхъ, які имъ приречено.

Зъ иннихъ резолюцій слѣдуети належити еще: 1. Поковне завѣзваніе пр вительства, щобы въ наиблизшомъ роцѣ школьномъ отворило въ Чернівцяхъ другу гимназію; 2. абы правительство управилнило якъ найскорше справу уживанія языковъ румынского и руского въ судахъ буковинскихъ, а то въ мысл §. 19. уставы засадничой.

На 11. засѣданію зъ дня 12. л. Сѣчня т. р. ухвалено перемѣнити законъ и статутъ о господарской школѣ (Агрономіи) въ Чернівцяхъ въ той способъ, що школа отъ 1. Октября с. р. буде розширена, достане новаго учителя для нѣмецкого языка, исторіи и географіи и буде отъ теперь стояти подъ надзоромъ державнымъ, такъ якъ держава приречла на 5 роківъ запомогу по 3000 зол. рѣчно. Дальше змѣнено законъ о мытѣ на черновецкихъ повѣтовыхъ дорогахъ и ухвалено завѣзвати выдѣлъ красовый, щобы въ слѣдующій сесіи предложивъ внесенія дотычно знесенія рогатки въ Новоселици, а подвышени мыта на рогатцѣ въ Старой-Жучцѣ. Внесеніе Дра Рота, щобы нарядити надъ якъ найскоршимъ знесеніемъ або выкуномъ пропинаціонного права не принято.

На 12. засѣданію зъ дня 14. Сѣчня с. р. ухваливъ соймъ поставити 2 красовыхъ комисарѣвъ, котрі мають уважати, щобы въ громадахъ були всѣ порядки законами приписаніи, дальше щобы вглядати въ дѣловодство громадске, ревидовали несподѣвано касы и рахунки громадскіи, въ загалѣ щобы вели въ имени выдѣлу непосредный надзоръ надъ громадскою господаркою. — И мы боимось якъ и Дръ Томащукъ, що сій комисарѣ, котрі будутъ побирати плату ажъ по 1200 зол. на рокъ и за кожду комисію 3 левы на день, а ще до того и належитѣсть за ѣзду двома конь-

ми, задорогі, а до того не богато зарадять господарованію безсовѣстныхъ двѣрничковъ и писарѣвъ; бо ті и ихъ охараманитъ, а може й тому, що «нашъ съ нами зна ся, а хлопви зася!» — По сѣмъ ухвалено законъ, котрый обовязуе товариства убезпечень, причинити ся до удержанія стражъ огневыхъ въ Буковинѣ. — Въ концѣ ухвалено законъ, котрымъ учителямъ народныхъ школъ увольняе ся отъ оплаты додатковъ (або якъ то наши селяне кажутъ «цуцликѣвъ») не только до красовыхъ, но и повѣтовыхъ и громадскихъ податковъ зъ ихъ доходѣвъ. —

На 13. и послѣднемъ засѣданію зъ дня 15. Сѣчня с. р. здавъ н. Морарь справу изъ обрады комисіи надъ его великодушнымъ внесеніемъ, якъ бы то бѣднымъ и задолженымъ нашимъ селянамъ помогчи. Цѣла помѣчь, яку послѣ внесенія дотычнои комисіи має подати выдѣлъ красовый кончить ся слѣдующими принятыми соймомъ внесеніями: 1.) Красовый выдѣлъ має виробити для слѣдующей сесіи статутъ для новаго красоваго банку гипотичного, котрый не выходивъ бы на зискъ (!) 2.) Обдумати и поставити внесенія, въ якіи способъ має той будучій банкъ вспомоугати другій вже существующій банки. 3.) Красовый выдѣлъ має выслѣдити скѣлько правныхъ и запорученыхъ довѣвъ есть ще въ рустикальномъ банку, и скѣлько грошей и якого способу треба бы, щобы ихъ заплатити. Тымъ часомъ радитъ н. Морарь людямъ, щобы не ждали на сю помѣчь а платили точно свои раты. И мы радимо те саме всѣмъ должникамъ; бо доки помѣчь н. Мораря зойде, банкъ очн выѣсть. — За то обдаривъ соймъ насъ побольшенымъ додаткомъ до податковъ, бо ажъ 17 кр. отъ кождого лева всякихъ податковъ. При сѣмъ подѣльсь Дръ Томащукъ, що соймъ накладе все новіи податки, ухваляе всякій и непотрѣбный выдатки, коли надъ знесеніемъ и выкуномъ пропинаціонного права не хотѣвъ навѣтъ радити, (бо то бы отобрало бѣднымъ боирамъ хорошій доходъ,) и що соймъ не старе ся о поднесеніе рѣльництва и промыслу. (Сю задачу сойму и мы означили були въ 21. ч. «Буковина» яко дуже важну.) — Дальше завѣзавъ соймъ правительство до опредѣленія тарифы для желѣзной дороги; удѣливъ для справленія дороги зъ Вижилицъ до Путилова и Плескои запомогу 2000 зол.; поручивъ выдѣлову прозбы о перемѣну въ громадѣ Ревна и Бросковцахъ. Соймъ увольнивъ Григоріа Галина, учителя госп. школы отъ зложенія испыту; бо, здае ся, щобы бути учителемъ, не треба доказати, що ся щось знае, а треба только бути загорѣлымъ румунизаторомъ; а зъ сего н. Галинъ здавъ уже испытъ. Петиціи Поляковъ изъ Рогѣзнои, Новои Жучки и Суцавы, щобы въ тамошнихъ школахъ учено и языка польского отступивъ соймъ правительству. Се заплата для тыхъ панѣвъ Поляковъ, що братають ся съ Румынами! —

На прозбу мѣста Серету въ дѣлѣ будовы желѣзницѣ Серетъ-Глѣбока ухвалено просити правительство о якъ наибольшу подмогу, а выдѣлову крас-

вому поручено предложити въ томъ дѣлѣ отповѣдний внесенья. — Такъ само наказано выдѣлову красвому, щобы занявъ ся справою будовы желѣзницѣ Залѣщики-Городенка-Снятынѣ. — Дѣя будовы повѣтовой больницы (шпиталу) въ Кимнолуку удѣлено запомогу 6 тысячъ зол. — Въ конецъ удѣлено малѣ запомоги «Академичиѣй Читальни» промыслов. товариству «Згода» и мѣщаньскому товариству дѣя запомоги бѣдныхъ, а откавано запомоги до окѣнченя будовы церкви евангелицкой въ Радѣвцяхъ. —

На сѣмъ и закончила ся 2 сесія теперѣшного сойму. Панъ капитанъ изъ Берегометы и посолъ Гуцуловъ-Русиновъ промовивъ на конецъ по нѣмецки и по румынски, по нѣмъ и. президентъ красивый, дальше О. Цуркан-(овичъ) и ще разъ и. Василько-Серецкий, дякуючи собѣ посполу.

Подавши короткій переглядъ всѣхъ засѣданъ, вернемось мы ще до поодинокихъ важиѣйшихъ справъ, надъ котрыми нашъ соймъ радявъ, и поговоримо о нихъ бѣльше.

ДОПИСИ.

(Примѣрный душнастырь. — Просвѣта у насъ.) Южинецкій парохъ Румунъ о. Данъ перенявши отъ своего тести о. прот. Гомѣвки фѣлварокъ въ сосѣднихъ Шишкѣвцяхъ въ посесію, перевѣзъ ся зъ своей парافی на тойже фѣлварокъ, а люди южинецкій мусятъ черезъ то, якъ коли въ селѣ яка функция трафитъ ся, съ великовъ невыгодъ до своего пастьери на чуже село ходити и не разъ дорогій часть тратити. Здас ся, що о. Данъ бѣльше охоты має до посесіи въ другѣмъ селѣ, нѣжъ до звания своего стану, т. е. до выповненя своихъ обовязковъ душнастырскихъ въ своей парافی. Ото сего року на зимного св. Николая, коли въ церквахъ по другихъ селахъ съ великимъ торжествомъ службы отиравали ся, въ Южинецѣ службы Божіи не було.

О. Данъ яко душнастырь може такожь за примѣръ послужити що до движеня моральности и просвѣты. Ото сего року другою дини по Рѣздвѣ зѣбрали ся паробки въ сосѣднѣмъ селѣ Шишкѣвцяхъ по звичаю христіаньскѣмъ о 10. годинѣ колядовати. Пѣшли до Пана, до своего пароха Мачушака и до учителя, а потѣмъ хотѣли и до шишкѣвского посесора о. Дана вступити, котрого они яко посесора и за шишкѣвского чоловіка уважали; знали бо добре, що южинецкій паробки ажъ до шишкѣвцѣвъ колядовати не прійдуть. Закѣмъ але до посесора о. Дана вступили, послали впередъ двоухъ зъ межи себе съ крестомъ и съ скриньковъ до него, щобы спытати ся, чи позволить имъ заѣлядовати, а прійшовши тамъ стали на ганку и чекали, чи хто зъ хаты не выйде. Ажъ ту за недовгий часъ о. посесоръ изъ хаты выбѣгае и одного и другого трасъ! — трасъ! въ лице и каже: А вы злодѣи — гайдамахѣ шишкѣвскій чого тутъ? Я васъ не

потребую. — Такимъ чиномъ о. посесоръ розпудивъ молодѣжь, и вже нѣхто бѣльше не пѣшовъ по селу колядовати. Нѣхто не мѣгъ такожь собѣ тое вытолковати, якъ то бути може, щобы о. духовный молодѣжь такъ обезчестивъ за ея добре намѣренье, бо шишкѣвска молодѣжь, наслѣдуючи въ набожности своихъ родичѣвъ и другихъ примѣрныхъ старшихъ, зъ коляды давала що року по 30 зол. на церковь, а сего року дала лишь 8 зол. Треба знати, що въ Шишкѣвцяхъ люди набожній, поодинокіи бо селяне купують въ жертву до церкви хоругви, кресты, образы и иніи церковній снаряды, а двѣ газдынѣ-вдовицѣ купили книгу евангеліе за 60 зол. Если бы таке въ якѣмъ розпустнѣмъ селѣ притрафило ся, то запевне ѣдана була бы честь за честь — або якъ то кажутъ — хлѣбъ за хлѣбъ.

Хорошій се примѣръ моральности, религіиности и просвѣщеня! Громада хотѣла о. посесора заскаржити, но учитель, вуйко о. посесора, старае ся то залогодити, тому и прошу се приключенье, котре всѣ шишкѣвскій парубки посвѣдчити можуть, въ газетѣ «Буковинѣ» помѣстити, щобы весь свѣтъ знавъ, якихъ мы проводирѣвъ моральныхъ, религіиныхъ и просвѣченыхъ масмо. —

Еще прошу такожь, щобы свѣтле общество «Руска Рада» у правительства постарала ся, абы въ смыслѣ указу министерства просвѣты зъ р. 1884. що недѣлѣ и свята пополуно наука повторительна тымъ дѣтемъ удѣляла ся, котрі вже не обовязані до школы ходити. Чому то въ Галичинѣ просвѣта напередъ поступае, а у насъ лише на напери? Черезъ заведенье науки повторительной въ кождѣмъ селѣ мѣгъ бы розбудити ся духъ до просвѣты, охота до запроваженя читалень во всѣхъ громадахъ. Въ противнѣмъ бо разѣ, т. е. если такъ якъ до теперъ и на далѣй зѣстане, у насъ все и всюды не лѣйше, но лише тяжше буде, бо проводирѣ громады то консистора, то зновъ патрона, то арендаря боятъ ся, котрі то просвѣщенье наибѣльше спияють. — Съ почтеньемъ

П. Д. пріятель народа.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Кромѣ Сербіи и Болгаріи лише «Дѣло» выступаютъ теперъ ще чимъ разъ бѣльше Греція и Черногора.

(Черногора то маленькій гористый край, положенный отъ Босны на полудне. Черногорцѣ дуже хоробрый народъ и бороли ся уже не разъ съ Турками, котрі имъ нѣчого вчинити не можуть; бо на ихъ чорній горы нѣякъ выйти, а выйди, то отъ черногорского пожа не утече.)

Великіи державы приняли предложенье Россіи и выслали вже до Атенъ, Софіи и Бѣлграду, суть то головный мѣста Греціи, Болгаріи и Сербіи, завѣзванье, щобы они скоро розпустили свои войска. Въ Сербіи и Болгаріи нисмо се не зробило великого враженя; бо

амъ и такъ суть приготованіи на розбрюєнє: въ Греції однаковъ викликала она велике зворушенє и Греція дасть ѡтповѣдь ѡтмовиу.

Що до переговорѡвъ мира, то можна теперъ лишь то сказати, що Сербія загальною клянуть ся до заключенія мира. Одно лишь, чого Сербія домагася, т. е. щоби Румелія не зѡстала злучена съ Болгарією, бо инакше, каже она, не можна ані думати о удержаніи мира, хочъ-бы лишь на короткій часъ. Але коли-бы Болгарія мала бути побѣдлена, то Сербія того не допустить, хіба що и она одержить певне побѣдженє; на такий случай она жадає цѣлый округъ видинскій и часть тернавского. Граница сербска була бы тогды вправдѣ уже близько Софіѣ, але тогды знову столиця Болгаріѣ перенеслась бы до Филиппополя. Наколибы однаковъ переговоры не довели до жадного результату, тогды дальшу судьбу буде мусѣла рѣшати война. — Мѣсцемъ, де мають вести ся переговоры, буде румуньска столиця Букарештъ.

Межи Болгарією а Туреччиною настали въ послѣднихъ дняхъ важні зміны. Кн. Александеръ заявивъ въ послѣднѡмъ письмѣ, высланѡмъ до султана, що ѡнъ клянуть ся зовсѣмъ подѣ его власть, але рѡвночасно кладе такожъ велику вагу на то, що такъ Румелія якъ и Болгарія позѡстануть ненарушимою частею Туреччины, а просить лишь, щоби ѡнъ ридивъ обома краями. Князь Александеръ уважася уже теперъ паномъ въ Румеліи и заводить тамъ свои порядки. Недавно одержали румелійскіи урядники свою платню за жовтень и падолистъ тамтого року съ потрученємъ 18% на цѣли восний ѡтъ правительства болгарского, а дальшу платню получаютъ такожъ вже незадовго. Магометане румелійскіи починають вже великими масами выносити ся до Азіѣ, бо кажутъ, що они вже видять, що така воля Аллага, щоби въ Румеліи запановали христіане.

Ѳтносины межи Туреччиною а Черногороу не поліпили ся; новіи заѣбги околѡ остаточного залагоженія пограничного спору не довели до нѣчого. Туреччина не довѣряє Черногорѣ и для того выставила на ся границы войско въ силѣ 10 тысячъ людей. Суть такожъ певніи обьявы, котріи кажутъ догадовати ся, що Черногора умовляє ся съ Грецією, хочъ она тому заперечує, Черногора — сказано — боронить лишь своихъ жизненныхъ интересѡвъ и того, що їй признали.

Въ Македоніи, краю на полудне ѡтъ Сербіѣ, мали въ послѣднихъ дняхъ появили ся грецкіи агенты, котріи старають ся наклонити тамошнихъ жителѣвъ до ворохобнѣ противъ Туреччины, а въ користь Греціѣ. Ѳтъ выбуху ворохобнѣ въ Македоніи и на Кретѣ буде зависѣти дальше поступованє Греціѣ. Турецке правительство однаковъ приготowane на все и готове каждой хвилѣ выступити противъ Греціѣ, котра на случай войны буде — якъ се дали їй вже пѡзнати державы европейскіи — мусѣти сама боротися съ Туреччиною.

Россійскій Царь выдаль указъ, послѣ которого околѡ 100 тысячъ нѣмцѣвъ, котріи досі не приймали ще подданьства російского, мусѣть Россію опустити. Фабрикантамъ лишь и властителямъ бѡльшихъ посѣлостей оставлено часть до уурядкованія, першимъ пѡвъ року, а другимъ 8 мѣсяцѣвъ. Въ загаль беруть ся теперъ въ Россіи дуже остро до нѣмцѣвъ.

Рада державна сѣлкаяна на день 28, сѣчня с. р. Президентъ Смолька приготовивъ вже слѣдуючій порядокъ дневный на перше засѣданє палаты: Перше читанє справозданія о замкненіи рахункѡвъ за роки 1880, 1881 и 1882; предложенія правительства о науцѣ религіѣ въ школахъ народныхъ и середнихъ, а на послѣдокъ самостѡйный внесенія меншой ваги. На другѡмъ засѣданіи буде поставлений на порядокъ дневный выбѡръ президіѣ. Внесенє Коронинного що до утворенія окремой палаты для верификаціѣ выбѡровъ до рады державной, якъ такожъ и внесенія пос. Абрагамовича и Яворского о цѣлахъ збоженихъ и тарифахъ желѣзницъ, прийдутъ доперна пѡзнѣйше подѣ нарады, позаякъ клубы парламентарій не заняли ще становища супротивъ сихъ справъ.

Рада державна збере ся сегодня на 1, засѣданє, на котрѡмъ перный разъ ѡчитано: 1) правительствомъ предложеный проектъ въ справѣ зміны закона о науцѣ религіѣ въ школахъ народныхъ и середнихъ и въ сем. учит. и о визначеніи коштѡвъ на ту цѣль; 2) внесенє Кайли о обѡязаніи державы до уплати самостѡйныхъ додаткѡвъ красныхъ и громадскихъ ѡтъ руху желѣзницъ; 3) внесенє Крайцига, Кронаветера и Лутера, въ справѣ доновненія першой части §. 74, закона о поступованіи въ справахъ дробныхъ; 4) Видиспергера въ справѣ внесенія уступѡвъ 2 и 4 новелѣ зъ 1882 р. и §. 23, уставы войсковой зъ грудня 1868, р. 5) Матуша, въ справѣ дисциплинарного поступованія съ сундентами и помѡчникками учительскими въ школахъ середнихъ и семинаріяхъ учительскихъ удержованихъ коштѡмъ державы; 6) Линбахера, въ справѣ выножичованія капиталѡвъ малѡлѣтнихъ и того-жъ самого въ справѣ доновненія уставы о податку будувельнѡмъ зъ 9. лютого 1882.

Соймъ галицкій зѡставъ закрытый дня 9 (23), а Зальцбургскій (4) 18. с. м. Въ соймѣ горѣшній Австріѣ розпочали ся дня 4 (18.) с. м. дебаты надѣ ѡмеженємъ свободы заключованія супружествъ, котрый то проектъ закона ще 1878 бувъ выготовлений, но санкціѣ цѣсарской не одержавъ.

Ѳтповѣдь мни. Тиси въ угорскѡмъ парламентѣ. Сими днями мас мни. Тиса въ парламентѣ на интерпелляцію ѡтповѣсти, що нѣхто и нѣколи не взымавъ австрійско-угорску державу, до гаранціѣ за позичку сербску передъ выбухомъ сербско-болгарской войны.

Панскій куницій въ Вѣднѣ Ванутели одержавъ — якъ доносить „Wiener Allg. Ztg.“ — инструкцію зъ Риму, щоби ѡнъ всякими силами старавъ ся довести польско-рускій споръ до щасливого кѡнца:

таку саму інструкцію мали також одержати польскій и рускій єпископаты въ Галичинѣ.

Монополъ горѣвки просектусе ся въ Нѣмечинѣ т. е. щобы такъ якъ лишь державѣ н. пр. грошѣ робити можна, такожъ нѣкому иншому не вольно було и горѣвку курити, що въ угорско-австрійскої державѣ великій перенолохъ викликало.

Россія. На новий рѣкъ представляли ся Царевѣ всѣ офицеры, що служили въ Болгаріи. — Намѣсцѣ мни. войны Винновского має бути покликаний ген. Гурко. Селинамъ подушний податокъ (поголовщина) дарований. Дѣяльність державного банку розширена и на Царство Польске. — Нѣмцѣ въ краяхъ прибалтійскихъ зачинають закладати школы приватні, щобы выломити ся зъ підъ примусу о обовязковѣмъ языкѣ російскѣмъ; правительство хоче для того поддати и сі школы підъ надзоръ мни. просвѣты.

Въ Сербіи взымає розказъ всѣхъ жовнѣрѣвъ другого покликания, щобы на 20. (24.) с. м. въ повной зброѣ и заосмотреній въ провіантъ на 3 днѣ въ своихъ комендахъ явили ся, що въ всѣхъ кругахъ перенолохъ викликало.

Болгарія заявляє, що она готова до розброєня, скоро и Сербія до того зобовяже ся, а державы приймуть на себе гаранцію мира, що Сербы не нападуть зновѣ на Болгарію. — Князь Александеръ заявивъ, що онъ зобовязавъ ся бы Портѣ турецкої дань платити, и ся ѳтъ виѣшнихъ ворогѣвъ боронити, наколибы она згодила ся на заименованье его ген. губернаторомъ всхѣдной Румеліѣ и зрєкла ся обсаженія балканьскихъ вывозѣвъ.

Соймъ лѣвовскій залагодивъ 7 (19) с. м. по части внесенє послѣ Романчука дотычно выкладового языка въ школахъ народныхъ и середныхъ. Що до школъ народныхъ, то принято съ маловъ бѣльшостевъ слѣдующе внесенє: Въ мѣстцевостяхъ, де живуть Поляки и Русины, а въ школахъ учать только мововъ одновѣ и если та часть становить що найменше четвертину загалу мешканцѣвъ, въ мѣстцевостяхъ же съ населєньемъ звышъ 12,000 душъ сягає до 3000 душъ, выкладовымъ языкомъ повиненъ бути языкъ той меншон части населєня скоро въ мыслѣ арт. 1., 4., 10 и 11 уставы краевой зъ 2. мая 1873 покаже ся, що въ той громадѣ перебуває достаточне число родичѣвъ, котрѣ бажають, щобы ихъ дѣти въ своѣмъ матернѣмъ языкѣ учили ся. Другу точку, що въ школахъ середныхъ съ языкомъ выкладовымъ бѣльшости населєня на выразне жадање родичѣвъ належить кожного ученика ѳтъ науки другого краєвого языка увѣльнити принято съ великовъ бѣльшостевъ. ѳткинено однако резолюцію бѣльшости комисіѣ и поставлену поправку пос. д-ра Антоневича дотычно заведенія выкладѣвъ на языкѣ рускѣмъ въ паралелькахъ гимназіѣ въ Перемышляхъ, тоже поставлену резолюцію пос. кн. Ад. Сапѣги и внесенє пос. д-ра Черкавского, кн. Чарторыйского и Романовича въ дѣлѣ заведенія другого языка краєвого яко

выкладового въ всѣхъ школахъ середныхъ при роздѣлѣ на рѣвнорядніѣ ѳдѣлы зъ причины переповненія клясъ, скоро родичѣ що-найменше 25 учениковъ клясы призначеной до роздѣленія того зажадають и своихъ сыновѣ до нового ѳдѣлу запишуть. Другу резолюцію бѣльшости комисіѣ въ справѣ постепенного заведенія выкладѣвъ деякихъ предметѣвъ выключно въ языкѣ рускѣмъ для всѣхъ учениковъ въ деякихъ школахъ середныхъ и Галичины всхѣдно принято майже одностолсно. (За севѣ резолюцієвъ голосовали и Русины.) Якъ видно, то далеко ще до рѣвноуравненія; но Богу дяковати, що хоть только выбороли рускѣ послы. Пос. Романчукъ борѣвъ ся съ Поляками за свое внесенє якъ левѣ и выказавъ справедливѣсть домаганъ рускихъ послѣвъ ясно якъ сонце, а непрактичнѣсть внесенъ комисіѣ и недостачу доброй волѣ у польской бѣльшости соймовой, и его подпирали всевъ силовѣ не только рускѣ послы о. Сѣчиньскій и проф. д-ръ Антоневичъ, але въ невѣдѣмъ взглядѣ и польскѣ послы гр. Войт. Дѣдушицкій, проф. д-ръ Малецкій, кн. Сапѣга и ин. — по все то пѣчо не помогло — паны Поляки, якъ «Слово» выражає ся, Русь на Руси уже видять, поїшли конецъ — концемъ товѣ самѣмъ дороговѣ, що и невидячѣ.

БУКОВИНЬСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ.

Общество тверезости въ Юрѣвцяхъ завязало ся за стараньемъ О. Боканчѣ, ч. господаря Василѣ Голубайенька и пѣвця церк. п. Т. Фраціяна. Честь тверезымъ газдамъ! Слава ревному душпаствєрєви и его помѣчникамъ въ дѣлѣ освободженія народа зъ рукъ арендарскихъ!

Читальня въ Самушинѣ мала 1. Грудня 1885. року головный збѣръ, на котрѣмъ выбрано о. Андрѣйчука Михаила предсѣдателемъ, а першого основателя сей читальни неустомимого просвѣтитєля и друга народного п. учителя Петра Войновского именовано одностолсно почетнымъ членомъ и надѣлено дотычною грамотою. — Василь Г. Пацаринюкъ, секретарь читальни.

(Примѣчанье Редакціѣ: Дякуючи п. секретарєви самушиньской читальни за сю радѣстную вѣсть жалємо, що прочіѣ читальни буковиньскіѣ не дають намъ знати чи и якъ проживають, а се для насъ и всѣхъ Русинѣвъ дуже, а дуже важне дѣло. Просимо тому всѣхъ давати намъ знати, що нашіѣ читальни роблять, котрѣ снять, а котрѣ що дѣлають.)

Головный збѣръ «Рускои Бєсѣды» въ Чернѣвцяхъ ѳтбувъ ся въ Недѣлю 12. (24.) с. м. По верификаціѣ протоколу зъ послѣднего головного збору, принявъ збѣръ сивавозданье о дѣяльности выдѣлу и отчетъ касовый, котрѣ подамо въ слѣдующѣмъ числѣ, бєзъ дебаты до вѣдомости и удѣливъ уступяючому выдѣлу на внесенє надзорной комисіѣ обсолоторію. Въ конецъ слѣдовавъ выбѣръ нового выдѣлу, въ котрый

війшли всѣ дотеперѣшні члени и проф. Дрѣ Смаль-Стоцкій на мѣстце одного выдѣлового, котрый переиѣсь ся на ѳтдалене ѳтъ Черновець мѣстце. Съ особливою радостію записуемо слѣдуючій ѳтрадный фактъ. Нѣкимъ не завозваній, а прочитавши тѣлько въ «Буковинѣ» о загальнѣмъ зборѣ «Бесѣды» прибуло много селянъ членѣвъ читальнѣ въ Топорѣвцяхъ и Валявѣ яко гостѣ. Честь имѣ! Декотрі черновецкі и всѣ замѣстцеві панове члени «Бесѣды» блестяли на сѣмъ зборѣ своєю неprisутностію, наколи селяне нечлены не щадили кѣлька миль и ѣшоу подорожи до Черновець и назадъ. Еше разъ слава братьямъ въ сѣракахъ!

ДРОВНІ ВѢСТИ.

(Петербургска академія наукъ) имевала архикнязя Рудольфа своимъ членомъ почетнымъ.

(Ставропигійскій институтъ) во Львовѣ, найстарше товариство руске, праздновало вчера 15. (27.) с. м. 300-лѣтне торжество своего существованія богослуженьемъ и музикально-декламаторскимъ вечеромъ.

Изъ Черновець выслано слѣдуючій телеграмы: «Юбилейный Комитетъ» Ставропигійского Институту — Львовъ — Домъ народный. — «Свѣтлому Братству спасному славяно-рускій обрядъ ѳтъ заглады засылають трикратне грѣмке «Слава!» — Буковинскій православный Русины. —

Буковинскій товариства рускі телеграфовали:

«Чи безъ Тебе Русь була-бъ ще врагамъ на злѣсть-одній Богъ вѣсть; чи мы — ледви; чи всѣ — о, нѣ! Храни, тули, корми, учи Русь стѣлько лѣтъ, допоки свѣтъ отей еще стояти ме!»

И мы желасмо сему заведеню тысячелѣтнихъ роковинъ просвѣтної дѣяльности на и для Руси!

(Вечерокъ съ танцями) устроює академичне товариство «Союзъ» дня 10. (22.) Лютого т. р. въ салѣ музичного товариства. До сего вечера починавъ комитетъ дотычний всякій можливий кроки, щобы забава якъ найлѣпше вынала.

(Выставка красна на Буковинѣ.) Заиниціативою товариства красной культуры на Буковинѣ, ѳтбуде ся въ часѣ ѳтъ 5 до 20 вересня 1886 въ Чернівцяхъ выставка, котра буде обнимати слѣдуючій групи: 1) господарство рѣлье и лѣсне, а разомъ промыслъ рѣльный и деревяный; 2) сырый матеріаль гѣринчій и будѣляный; 3) огородничество и садѣвничество; 4) машины и снаряды рѣльнич.; 5) наукові средства и литературу, ѳтносячу ся до рѣльництва и лѣсництва; 6) буковинскій домовый промыслъ; 7) ѳдѣль промысловый и рукодѣльничій. До ѳдѣловъ 1, 2, 3, и 6 будутъ допущеніи выключно лишь буковинскій продукты; въ другихъ же ѳдѣлахъ будутъ принятіи всякіи предметы, безъ взгляду на ихъ походженъе. Введенъе въ житъе тои выставки поручено окремоі красной комисіѣ, складаючій ся зъ представителѣвъ ц. к. буковинского правительства, краевого выдѣлу, товариства красной культуры, торговельной и промысловой палаты, дальше зъ репрезентантѣвъ промыслу. Всѣ письма и запытанія, дотычачі тои выставки належитъ высылати

пѣдъ адресою згаданой комисіѣ. Доносять, що такожъ ц. к. министерство торговлѣ, министерство рѣльництва и красвой репрезентациѣ Буковины прирекло моральну и матеріальну помѣчь тому предприятию. Послѣдній речинець до замовленія мѣсць для предметѣвъ, назначенныхъ на выставу, кѣнчитъ ся съ днемъ 30 червня 1886. Выставовіи предметы, съ выниткомъ зѣфратъ, будутъ приниматись комисією ѳтъ 20. сернія до 3. вересня, котрого то дня они вже мають бути размѣщеніи на выставовѣмъ пляцу; на случай ѳпѣзненія принятъе предметѣвъ послѣдуює лишь на коштъ експонента, але оно може бути такожъ и зборонено. Будѣвля власныхъ павилонѣвъ дозволена тѣлько за порозумѣньемъ съ комисією. Величину просторони пѣдъ павилоны треба докладно подати въ замовленіяхъ. За умѣщенъе предметѣвъ (съ выниткомъ машинъ) не належитъ ся нѣяка ѳплата. За машины же и снаряды вызначено слѣдуючій цѣну: а) ѳтъ 1□ метра на ѳтвертѣмъ мѣстци 10 кр., б) ѳтъ 1□ метра пѣдъ дахомъ въ ѳвертыхъ павилонахъ 50 кр.

(Статистика австрійскихъ университетѣвъ.) Въ томъ роцѣ числять университеты: вѣденскій 5157, праскій-ческій 1952, а праскій-нѣмецкій 1517, грацкій 1175, краковскій 1025, львовскій 1005, инспруцкій 797, черновецкій 263 слухателѣвъ. Зъ академій техничныхъ мають: вѣденска 844, праска-ческа 391, праска-нѣмецка 253, грацка 184, львовска 178, берненска 142 слухателѣвъ. Вѣденска академія рѣльнична має сего року 306 слухателѣвъ.

(Щепленъе ѳсны у рекрутѣвъ.) Министерство войны розпорядило, щобы у всѣхъ рекрутѣвъ, вступающихъ що рѣчно въ числѣ 93.000 людей до войска щеплено ѳспу безъ взгляду на тоє, чи передъ тымъ у нихъ була ѳсна щеплена, чи нѣ.

(Урядникамъ въ Босніѣ) походячимъ зъ краѣвъ австрійскихъ назначено постановленьемъ цѣсарскимъ трилѣтній речинець, почавши ѳтъ дня 1. сѣчня 1886 р., въ котрѣмъ то часѣ мають они рѣшити ся, чи хотять позѣстати и дальше въ службѣ въ Босніѣ, чи повернути назадъ до давной своей службы въ краяхъ австрійскихъ.

(Посломъ) до рады державной изъ поѣѣтовъ Кимполунгъ-Радѣвцѣ-Сучава выбранный президентъ ѳкружного суда въ Сочавѣ Исид. Зота. Кандидатъ румынского товариства „Concordia“ и. презесъ Питей отримавъ мимо того що, якъ ѳповѣдають, лично, писемно и черезъ другихъ за собою агитовалъ, всего на всего 6 голосѣвъ, а то въ Кимполунгѣ и Радѣвцяхъ по ѳдному а въ Сучавѣ 4. Смѣшну телеграму подавъ хтось изъ Черновець до вѣденской «Нѣмецкой Газеты», що п. Исид. Зота бувъ кандидатомъ „Concordiѣ“, наколи председатель „Concordiѣ“ и. Бумбакъ, якъ ѳповѣдають, ѣздивъ на выборчу агитацию за п. Питеемъ по всѣхъ трѣхъ мѣстахъ. П. Бумбакъ змикитивъ ажъ въ послѣдній минутѣ, о чѣмъ писавъ мѣстопредседатель „Concordiѣ“ и. Рей и п. Кантемиръ въ ѳднѣй газетѣ, що протестуютъ противъ поступку ихъ председателя, котрый зѣбравши тѣлько декотрыхъ выдѣловыхъ „Concordiѣ“ поставивъ замѣсть п. Питей и. Зоту. Такъ ѳтже не удалась п. Бумбакови штука, котру, якъ кажутъ, ему зъ «горы» наказали; а „Concordia“ выйшла на „Disconcordiѣ“.

(Именованія.) Цѣсарь именовавъ намѣстникомъ королевства Далмаціѣ Корнара; тайными совѣтниками: совѣтника секціѣ въ министеріи просвѣты и ѣвропска, дра Іоана рип. зъ Снаунѣвъ, совѣтника намѣстництва Галичины дра Едварда Ритнера и министеріального се-

кретаря въ той самой министріи Германа, а дра Августа рич. зъ Гонстетеръ — Мевенстейнѣвъ совѣтникомъ секціи. Ц. к. высшій судъ краевый именовавъ судовыхъ практикантѣвъ: Евгенія Коморошана, Адольфа Анеля, Альберта Босковича и Адольфа Марина безплатными авскуптантами въ Буковинѣ. — Министеръ просвѣты именовавъ сундента Микитюка дѣйственнымъ учителемъ религіи при гимназій въ Радѣвцяхъ.

(Конкурсы.) Тымчасове мѣстце конц. практиканта при черновецкомъ магистратѣ съ платнею 500 (евентуально) 600 зол. Условія: Моральность, вѣкъ не поверхъ 40 рокѣвъ, знанье нѣмецкой и наимепше одной изъ иныхъ ту красивыхъ мовъ. Подавати належитъ до конца с. м.

Въ Устю-Гуморѣ мѣстце громадского дѣкаря съ платнею 600 зол. Подавати належитъ до 10. Февруарія 1886 до рады названои громады.

(Украдено) минушого понедѣлка досѣта у господаря Георгія Марусика зъ Валявы пару коней. Одинъ червоный 7 рокѣвъ низкій на заднихъ ногахъ має на задній лѣвой позѣ значокъ, якѣ розтято. Другій конь черно-червоный 5 рокѣвъ має на правой задній позѣ бѣле пятно.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

Многозаслуженному Педагогові сп. Пану

ГРИГОРІЮ ВРЕЦЬОНЪ,

ц. к. учителю при школѣ вправѣ, редактору «Школьных Часовиски и пр. во Львовѣ» по поводу утраты послѣднего его сына.

Не банувати деревинѣ,
Що плѣдъ си морозъ утѣвъ,
А плакати лишъ одной людинѣ,
Що Богъ тѣй вѣху, кормъ ѣтнявъ. —
Такъ и Тобѣ й твоѣй дружинѣ
Не слѣдъ вмывати ся слѣзми
И розбиватись по дитинѣ, —
А плакати маємо лишъ мы.
Ты тѣшивъ ся дѣтьми доволѣ:
Ховавъ, довѣвъ ихъ до людѣй,
Встеливъ дорогу имъ до долѣ;
Тымъ сповинивъ обозинокъ своѣй,
Якъ мала Русь, вдова убога,
Збирати вже плоды мукъ Твоихъ,
Найшла забута вна вже й Богомъ
Зновъ мертву вѣтъ надѣй своихъ.
Тожъ тѣй одной лишъ днесъ рыдати,
Та намъ зновъ, сиротамъ си;
Тобѣ-жъ крѣпитись, годувати
Голодній сироты отей. —
Нѣ въ Тебе насемкѣвъ надѣйныхъ,
Тымъ бѣльшій обовязокъ твоѣй,
Добути силъ новыхъ, подвоинныхъ,
И дальшъ кормити народъ своѣй. —
Оставъ тугу, вмерлій не встануть! —
Працюй, допоки день и часъ!
Душамъ, що зъ голоду ще вянуть,
Дай хлѣба! слѣзъ доволѣ въ насъ.

Ожелянъ Олексѣвъ.

Переписка Редакціи и Администраціи.

ВН. П. Д. П. ВЪ САДАГОРѢ. Помѣщаячи допись передану Вами, выставили бы мы Вашего товарища на переслѣдованье румунизатора. Чи згоджуетесь, щобы еи на загальну переробити?

ВН. П. С. ВЪ Р-М. Допись о Дубѣвцяхъ прійде за для браку мѣстця до ч. З. — Не забувайте на насъ!

ВН. П. В. Л. ВЪ БОЛЕХОВѢ. «Тарасъ» змѣнено умысле на «Тита» — Просимо прислати намъ Ваше дороговѣне дѣло, а мы помѣстивши тогѣдъ о нѣмъ «ѣтозвѣ», не тѣлько «згадаємо», а писати и ще разъ писати будемо о сѣмъ спасительномъ дѣлѣ. Здорові бувайте, та не забувайте на нашу рубрику: «Для науки и забавы!» Завозванье за «Библ.» мильне.

П. ЧИТАЛЬНЯ ВЪ ЧЕРНЕЛЕВѢ РУСКѢМЪ. Тогѣдній рочникъ «Буковины» ѣтъ З. числа почавши даємо за половину предплаты.

ВН. П. П. С. ВЪ ПЕТЕРБУРЗѢ. Для Россіи выносите цѣлорѣчна предплата «Буковины» 3 рублѣ.

ВН. П. Н. К. ВЪ БАРЬѢВЦЯХЪ. Числа желаній вже маємо, тожъ дякуємо. Чому не ѣтозвитесь и Вы хотѣ колись?

ВН. П. В. П. ВЪ ЮР. За вѣсть дякуємо; календаръ выслано; асигната прійде небавомъ. — Честь Вашому трудови на поли народной просвѣты!

НОВЫ КНИЖКИ.

БИБЛИОТЕКИ для МОЛОДЕЖИ выйшла 12. книжочка и мѣститъ въ собѣ: «Кобы у мене.» (Стихъ Федьковича) «Пригода въ лѣсѣ.» (Повѣсть Ст. Ковалевого.) «Казка про Ивася та вѣдму.» (Е. Д.) «Житье ростины въ зимѣ.» «Лисѣ и цапѣ.» и XVI. забава для дѣтей: «Ремѣсники.» Сѣй книжочкѣ прилученый заголовный листокъ съ змѣстомъ цѣлого рочника, котрый подаємо мы въ запрошеню до предплаты, помѣщенѣмъ на послѣдній сторонѣ сего числа «Буковины.» Поручаємо и. т. родимцямъ законченный сею 12. книжочкою I. рочникъ «Библиотеки для молодежи» примѣчаячи, що всего на всего есть еще тѣлько 19 полныхъ си примѣринокѣвъ, котры мѣститъ въ собѣ майже 100 статей зѣ всѣхъ отраслѣвъ науки. Высылають ся такожъ на оказъ поодинокой книжочки по цѣнѣ 10 кр. Вся Русь довжна оказати Редакціи и «Руской Бесѣдѣ» за се безкористне издавництво свою вдячностъ численною предплатою.

«Молитва.» Дуеть на 2 голоса жѣночѣй (Soprano и Alto) въ сопровождѣ фортепяна. Слова Кониського, музыка Лисенька. Имя славного на всю Русь композитора и автора суть найлѣпшою захвалою сего З. выпуска «музыкальной библиотеки,» котрый коштуе тѣлько 15 кр., а получить можна черезъ тов. «Просвѣта» у Львовѣ.

ЗАПРОШЕНЬЕ ДО ПРЕДПЛАТЫ

на

„БИБЛІОТЕКУ ДЛЯ МОЛОДЕЖИ.“

Отъ 1. Сѣчня 1885. року выдає підписане товариство «БИБЛІОТЕКУ ДЛЯ МОЛОДЕЖИ» въ мѣсячныхъ книжочкахъ одного печатаного аркуша въ 8° въ тревалыхъ окладинкахъ. Єсть се одинокѣ на всю Русь выданье для молодежи, о котрого вартости свѣдчатъ порученье в. ц. к. буков. краевой рады шкѣльной дотычно всѣхъ книжочокъ, запомага отъ буков. сойму краевого, порученье зѣ стороны педагогичного товариства руского у Львовѣ и всѣхъ русскихъ часописей безъ рѣжницѣ ихъ политичного становища. Минувшого року вышло 12 книжочокъ, а щобы подати п. т. родичамъ, учителямъ и другимъ руской молодежи образъ о богатѣмъ змѣстѣ сего рочника, ось заголовки статей помѣщенныхъ въ нѣмъ.

1. СТИХИ: Вставайте дѣти! — Вовкѣ и кѣтъ. — Татови на имянины. — Конєць зимы. — Лѣнливый паничъ, а пильный мужичокъ. — Мамѣ на имянины. — Похоронѣ бѣдного. — Край дармождѣвъ. — Учителеви на имянины. — Рѣдна хатина. — Почтарь. — Гуцулы. — Бужько и воробєць. — Найдєшь, не весели ся; згубишь не смуги ся! — Благожеланье. — Женцѣ. — Овчарь, вовкѣ и пєсь. — Пѣсня пасѣчника. — Добра рецента. — До школы! — Рѣдный край. — Сварливый котики. — Цѣсарь Юсифъ II. яко кумъ. — Благожеланье. — Коляда. — Стрѣлецъ. — Кобы у мене! — Благожеланье съ новымъ рокомъ.

2. ПРОЗОЮ. Изъ исторіѣ: Селянинъ у Фердинанда Благого. — Якъ показавъ нашъ Найяснѣйшій Цѣсарь уже за дитины свое добресерце. — Богъ не оставляе своихъ. —

3. Оповѣданя: Макове зерно. — Хто дає, собѣ дає. — Нагорода честности. — Грошѣ. Колядники. — Микита Забобонный. — Пригода въ лѣсѣ.

4. Казки: Коза. — Казка про бабину та дѣдову доньку. — Церковь въ Топорѣвцяхъ. — Покотигорошокъ. — Казочка про воробчика, що колысати ся хотѣвъ. — Золота кѣсочка. — Мужикъ и смерть. — Казочка про Ивася та вѣдму.

5. Изъ исторіѣ природы: Свѣтъ то книжка. — Новый лѣсѣ. — Якъ вандрєе вода. — Пріятель садѣвъ, лѣсѣвъ и огородѣвъ. — Сѣль. — Ластѣвка. — Лиликъ. — Пчѣла. — Мурашка-лѣкаръ. — Пчѣлы. — Червачокъ. — Паукъ и мухи. — Нѣчо не пропадає. — Медвѣдь. — Житѣ звѣратъ въ зимѣ. — Житѣ рѣстинъ въ зимѣ.

6. Изъ землєписи: Першій разъ на желѣзници. — Гуцуль-керманичъ. — Громада. — Повѣтъ.

7. Изъ гигиєны: Слѣпый и глухонѣмый. — Семенъ Чухрѣй. — Михайло Наныхайло.

8. Байки: Ворона и ракъ. — Лисъ и цапъ.

9. Забавы для дѣтей: Колесо. — Ловы на трєтого. — Перстєнь. — Ходоръ съ костуромъ. — Кѣтка и мышъ. — Присюды. — Скакуны. — Судъ. — Коса. — Ямка. — Орѣшокъ. — Слѣпый музыкантъ. — Перстєнь на нитцѣ. — Петро и Павло. — Я чи не я? — Ремѣсники

10. Загадки. — II. Приповѣдки.

Пересвѣдченъ о конечной потребѣ издавництва для молодежи, рѣшились мы продовжати єго и въ новѣмъ роцѣ 1886, а щобы заохотити молодѣжь єще бѣльше до читаня, будемо помѣщати въ II. рочнику и ѣтновѣдний текстови образочки. До полѣнненя и побѣльшеня обѣму «Библіотеки» треба однако средствъ, тому ѣзивасємось до всѣхъ щирыхъ родитѣвъ, учительѣвъ и другѣвъ руской молодежи, щобы послѣшили намъ въ помѣчь численнимъ надѣсланємъ предплаты, котра и сего року выноситъ на цѣлый рокъ (за 12 книжочокъ) тѣлько одинъ зол. а. в. Чимъ бѣльше буде предплатитѣлѣвъ, тымъ бѣльше и лѣпша буде «Библіотека», бо не бакаємо мы нѣякой личной користи, а употребимо кождый крейцаръ на розширєньє обѣму и выписанье примій за найлучшій статійки для нашої «Библіотеки», а памятаючи, що молодежи треба подавати якъ найлучшій кормъ.

Кромѣ нашихъ славныхъ писатѣлѣвъ Ви. П. Федьковича и Ви. О. Воробкевича Изидора (Данила Млаки) и прочихъ п. т. педагогѣвъ и литератѣвъ вспомогавшихъ радо и безкористно наше издавництво, прирєкли намъ и новы силы свою ласкаву помѣчь моральну, надѣсьмось прото, що съ новымъ рокомъ розширитъ ся и кругъ предплатитѣлѣвъ, а съ тымъ и користный вливъ «Библіотеки» на нашу будущиность, на нашу молодѣжь. Єсть єще на складѣ скѣльканацятъ новыхъ рочникѣвъ и скѣлькадєсѣть поодинокихъ книжочокъ «Библіотеки для молодежи» на 1885. рокъ, котры продають ся по 1 зол. отъ цѣлого рочника, а по 10 кр. отъ поодинокѣй книжочки.

Якъ доси, такъ и на дальше высылати будемо «Библіотеку для молодежи» тѣлько тымъ, котры надѣшлють предплату або замовлять собѣ єя.

Чернѣвцѣ въ Сѣчни 1886.

Литературне товариство «Руска Бєсѣда»

въ Чернѣвцяхъ (Улица Силєви ч. 7.)

Выдає и за редакцію отвѣчає: Осипъ Ю. Гординьскій-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чопна.

«Букovina» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Букovины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ доноси адресовати на-
длежитъ.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

§. 19.

Нашъ соймъ завозвавъ на 10. засѣданю своєї послѣдньої сесіѣ правительство, щобы оно якъ найскорше управило справу уживаня румуньского и руского языка въ буквиньскихъ судахъ. Се значитъ, щобы въ нашихъ судахъ вели ся розправы, списовались протоколы, принимались скарги, и выдавались засуды (декрета) на румуньскомъ и на рускомъ языцѣ. До теперъ бо всѣ письма судовъ пишуть ся по нѣмецки, на коли въ другихъ краяхъ пишешъ все такою мовою, котрою народъ розмовляє. Ся ухвала була бы дуже добра и мы тѣшили бы ся нею, що нашъ соймъ вже разъ хоче насъ увольнити отъ чужого панованя. Радовали бы мы ся, що урядники мусѣли-бъ научиться добре мовы руской, а не дѣяло бы ся, якъ до теперъ, що леда яка писарина уважае языкъ нашего народа, зъ которого жѣ, за нѣчо. Тогда не лѣтали бы панички въ школахъ такъ высоко, не цурали бы ся рѣднои мовы руской, не уважали бы то за ласку, що нѣббы то учать ся и по руски. Каждый бы ся взявъ порядно до руской книжки, бо если бы не знавъ добре руского языка и письма, не мѣгъ бы и хлѣбъ рускій ѣсти. Тогда бы и всяка справа лекше, скорше и таньше шла; бо розумѣючи добре, що говоритъ нашъ чловѣкъ, не було бы нѣякои закрутинѣ. А яке бы то зновъ добро було для письменныхъ селянъ! Каждый мѣгъ бы собѣ самъ письмо зробити, а теперъ иди, та плати писаринѣ, кѣлько заправитъ, за тыхъ скѣлька слѣвъ, що спíše ихъ по нѣмецки.

Та се ще не вся выгода. Коли бы въ судахъ, та и въ другихъ урядахъ нашихъ треба знати добре по руски, тогда було бы

въ нихъ и бѣльше нашихъ власныхъ людей урядниками. Каждый бо зрозумѣе, що руска дитина научить ся борше и лѣпше руского письма и всякой науки по руски, якъ сынъ Нѣмця, Жида або другои народности. Тымъ отже було бы намъ и лекше и лѣпше; бо и зъ нашихъ дѣтей вышло бы бѣльше на панѣвъ, а теперъ еще лишь дуже мало ихъ е, бо теперъ все по нѣмецки веде ся, отже тому и Нѣмцямъ лекше добити ся до всякихъ канцелярій.

Отъ видите, панове братя, кѣлько то бы добра для насъ Русинѣвъ вышло, ба и вый-ти може изъ тои ухвалы сойму. Але прото намъ еще нема чого ся радовати симъ дѣломъ. А то, отъ, чому.

Скоро заведуть на Буквинѣ въ судахъ румуньскій и рускій языкъ, мы Русины мало що на томъ скористаемо. Вы задивуетесь може, що мы вамъ зновъ иначе говоримо, якъ перше. Але познасте самі здорові, що оно такой такъ. Послушайте! Зъ сего дѣла буде користь лише однимъ Румунамъ. Они мають вже свою гимназію румуньскую въ Сучтѣвѣ, а хто хоче бути судією (або якъ нашъ люде зъ польска кажутъ «сендзѣвъ»), тому треба конче скѣнчити гимназію то е, латиньскую школу. Отже румуньскій дѣти будутъ учиться въ своѣй румуньской школѣ. А нашъ дѣти де будутъ учиться, коли у насъ нема руской гимназіѣ? Въ народной школѣ на селѣ не можна набрати только науки по руски, щобы бути судією. Зъ нѣмецкой гимназіѣ въ Чернівцяхъ такожъ не могутъ выйти рускій урядники, лишь хѣба знѣмчені Юрки, якъ до теперъ. Отже видите, Румунамъ буде добре; бо тогда замѣсть чужихъ людей будутъ по судахъ въ румуньскихъ сторонахъ ихъ люди.

Щожъ намъ робити? Чи зрѣкатись права, щобы по судахъ въ рускихъ сторонахъ Букovины урядовалось по руски? Чи намъ

зостатись підъ нѣмецкимъ урядованьемъ, которого мы не розумѣемо, а оно насъ? Нѣ! Намъ домагатись нашего права въ судахъ. Мы такожъ хочемо, щобы въ нашихъ сторонахъ справы судовъ велись цѣлкомъ по руски. Але нѣмъ се буде, а оно буде певно, бо такъ законъ, такъ право пише, треба намъ домагатись всѣми силами и другого еще головнѣйшого, що то саме право цѣсарске пише.

§. 19 того самого найважнѣйшого права, на котре покликає ся нашъ соймъ, а котре надавъ намъ найяснѣйшій нашъ Монарха, дай Му Боже здоровья, та щастливого панованя, ще передъ 20 роками, отъ що пише:

«Кожда краєва мова (отже и руска) мае рѣвне право въ школахъ, въ урядѣ и въ публичномъ житю.»

Якъ самі бачите, стоить школа на самомъ передѣ; бо она найважнѣйша. Безъ школы нема теперъ нѣгде въ свѣтѣ добра. Отже намъ треба руской школы. Народнй, то є низшій школы рускй маємо уже, теперъ треба намъ конче упоминатись о высшу школу руску, а найважнѣйша є школа латиньска, або якъ еи звуть, гимназія; бо зъ неи выйде добрый ученикъ, на що будь схоче. Просѣмъ отже о руску гимназію; намъ обѣцявъ еи нашъ найяснѣйшій Панъ, а Онъ слова Свого не зломить. Сеи школы намъ конечно потрібной, якъ хлѣба, якъ соли. Безъ руской гимназіѣ выйде ухвала нашего сойму на то що прибути можуть до румунизаторовъ въ перквѣ еще и румунизаторы другй. На се забули (!) нашй соймовй послы; тому не забуваймо мы самі на руску гимназію, а при новыхъ выборахъ покажемо нашимъ посламъ, щобы прочитали собѣ цѣлы й §. 19.

СПРАВОЗДАНЬЕ

прочитане на голов. зборѣ „Руской Бесѣды“ въ Чернівцяхъ.

На рѣшеніе головного збору зъ дня 13. Липня 1885. року запросивъ выдѣлъ Васъ, панове члены «Руской Бесѣды» сегодня, щобы здати почт. зборови справу изъ дѣятельности своей за часъ его урядованя т. е. за одинъ пѣворѣкъ. Короткій то часъ, но прото може уступающій выдѣлъ съ чистою совѣстію сказати, що не заснавъ и сеи короткой хвилины, а дѣлавъ по возможности, по своимъ силамъ. Оставляючи судъ надъ уснѣхомъ сеи працѣ Вамъ, ви. Панове, приступаемо до рѣчѣ.

Выбранный послѣднимъ головнымъ зборомъ выдѣлъ роздѣливъ чины межи своихъ членовъ въ слѣдующій способъ. Предсѣдателемъ бувъ проф. Пигулякъ Єротей, мѣстопредсѣдателемъ оф. Окуневскій Иларій, секретаремъ надъучитель Поповичъ Омелянъ, касіеромъ

конц. Тыминьскій Иванъ, контролоромъ проф. Пигулякъ Юстинъ, бібліотекаремъ учитель Ивасюкъ Василь, господаремъ конц. Гулка Иларій, управителемъ обществ. магазину учитель Никоровичъ Григорій, членомъ безъ особной функціи учитель Шкурганъ Николай и Данилевичъ Иванъ. Всѣ члены выповняди переняти на себе обовязки точно и совѣстно. Панъ Данилевичъ Иванъ, перенесши на ѳдалене мѣстце, не мѳгъ участвовати въ справахъ общ. Такъ зложеный выдѣлъ державъ 9 засѣданъ и занимавъ ся кромѣ администраціонныхъ дѣлъ еще и слѣдующими важнѣйшими справами.

а) На литературномъ поли:

1) «Бібліотека для молодежи», котра выходила до кѳнца року точно що мѣсяцъ. Съ кѳнцемъ року числило се выданье 172 предплатителѣ.

На 1886. рѳкъ виробивъ выдѣлъ у в. сойму нову запомогу 100 зол., за що на сѣмъ мѣстци складає свою подяку. Щобы молодежи еще болѣе заохотити до читаня, ухваливъ выдѣлъ, щобы въ П. рѳчнику «Бібліотеки» помѣщенй ѳтловѣдйи текстови образки, на що выжицило почтен. товариство «Просвѣта» у Львовѣ 28 клѣшѳнъ, за що сему товариству належить ся щира подяка. Взглядыючи чимъ разъ збѳльшаюче ся число пренумерантовъ ухваливъ выдѣлъ, щобы П. рѳчникъ «Бібліотеки» печатано въ 500 примѣрникахъ. Складаемо тутъ подяку ви. п. п. Федьковичу, Воробкевичу, Шкурганови, Никоровичови, Евгениу Дмитровому, Ст. Ковалевому и пр. безкористнымъ сотрудинкамъ «Бібліотеки для молодежи». За розспространенье еи особливу подяку виннисъмо ви. П. Дру Окуневскому Теофилу, адъконц. въ Станиславовѣ, за препорученье же именно почт. Редакціямъ «Буковины», «Слова» и «Нового Пролома».

2) «Календарь буковинскій» выйшовъ и сего року, хотя зъ независимыхъ ѳтъ товариства причинъ спѳзнивъ ся, есть однако надѣя, що п. т. родимѣ котрымъ выслано его, займутъ ся щиро его розпродажею. Календарь печатано въ ѳбъемѣ 8²/₃ листѳвъ и 500 примѣрникахъ по тѳйже цѣнѣ 50 кр., якъ до теперъ. Общ. удалось до св. Консисторіѣ о выплаченье запомоги.

3) Дальше придбало товариство 3 рукописи для уложени «снѣваника для шкѳлъ народныхъ» и впр. О. Воробкевичъ заявивъ ласкаво, що займе ся уложеньемъ сего потрібного подручника, которого выданье на коштъ общ. буде задачею нового выдѣлу.

4) Выдѣлъ придбавъ такожъ ѳтъ ви. п. Федьковича цѣнный «Колядникъ», которого выданье на коштъ общ. буде такожъ задачею нового выдѣлу.

5) «Рухома азбука» выговѳвлялась и минувшого пѳвороку, на жалъ не находить ся сеи необходимый прирядъ научный еще въ многихъ русскихъ школахъ, на що новый выдѣлъ довженъ буде звернути свою увагу.

6) Въ кѳнци порушивъ уступающій выдѣлъ konieczность выданя руского учебника гимнастики, рахун-

ковых книжокъ и учебника нѣмецкого языка для Русинѣвъ, якъ такожь учебника религій для школъ народныхъ на народномъ языкѣ; котрий то важный и некучій справы поручаемо новому выдѣлову до выконаня.

б) Библіотека общ. числившя при послѣднемъ головномъ зборѣ 1520 дѣлъ въ около 3400 том. обнимае теперь 1630 дѣлъ въ около 3470 томахъ. Кроме скѣлькохъ важнѣйшихъ дѣлъ закупленыхъ або замѣненыхъ выдѣломъ за дублеты, причинились до побѣльшеня библіотеки почт. товариство «Просвѣта» во Львовѣ, вп. О. Воробкевичъ Изидоръ, почт. ред. «Буковина» и безименный добродѣй переславший посредствомъ п. уч. Продана больше число цѣнныхъ книгъ для общ. библіотеки, Всѣмъ почт. дателямъ широко-руське «Спасибѣгъ!» При сѣй нагодѣ не можемо замовчати жалѣ, що наша въ рѣжній цѣнній дѣла досыть богата библіотека дуже, а дуже мало читателѣвъ числить.

в) Магазины общ. представляе въ нынѣшню пору вартѣсть около 100 зол. Въ нѣмъ находить ся 19 повныхъ рочникѣвъ, а 282 поодинокихъ книжокъ «Библіотеки для молодежи» на рокъ 1885, 50 примѣрикѣвъ «Науки читаня и писаня, до 100 «Календарѣвъ» изъ минувшихъ рокѣвъ и дублетѣвъ рѣжныхъ творѣвъ.

Въ конецъ нашего справозданя примѣчаемъ, що «Руска Бесѣда» числила въ минувшомъ роцѣ 65 членѣвъ дѣйствующихъ.

Представивши Вамъ, вп. Панове, такъ вѣрный образъ нашої дѣяльности за минувшій пѣврѣкъ, складасмо наші чины въ Ваші руки.

Чернівѣцъ, (10.) 22. Сѣчня 1886.

Предсѣдатель:
с. р. *Пигулякъ.*

Секретарь:
О. Поповичъ.

ДОПИСИ.

Свѣтла Редакціє! Идучи за прикладомъ другихъ вашѣй газетѣ прихильныхъ людей захотѣлось и менѣ отозвати ся до Васъ и розповѣсти Вамъ децо про то, якъ въ нашихъ сторонахъ — такъ мало ще ширшому свѣту знаныхъ — люди наші поводятъ ся, якій ихъ хибы, та якъ имъ найлѣпше, по моѣй думцѣ, зарядити можна.

Симъ разомъ хочу Вамъ розказати про сусѣдне село Дубѣвцѣ, а Вы сли ласкаві, послушайте, та сли позволите, надрукуйте, абы и другі о томъ дознали ся.

Недавно тому передъ нашимъ св. Рѣздвомъ прійшовъ я въ субботу до сусѣдного села Дубѣвцѣ въ гостину до моихъ родичѣвъ, а на другій день въ недѣлю зайшовъ до церкви на богослуженье. Отправка отбуда ся тутъ якъ звичайно, але коли по службѣ Божѣй отправлявъ ся наймленый парастасъ, побачивъ я на мое диво, що замѣсть фляшки съ горѣвкою, якъ то давнѣйше бывало, поставлено на стѣвъ тонку соли. — Отъ, погадавъ я собѣ, всежь таки прійшли наші люди до лѣпшого пѣзнаня, та прогнали своего наибѣльшого

ворога зъ церкви, а розцѣкавленный, чи люди вже и цѣлкомъ може перестали пити горѣвку, розпитую о се тамошнихъ людей. Отповѣдь не була для мене вже така утѣшна. Сказано менѣ, що то лишъ до церкви не можна приносити горѣвки, але приносить ся до звѣнницѣ, де людей честує ся; бо до звѣнницѣ приносити горѣвку нема заказу.

Та хибажъ то такъ, кажу я, чи звѣнница не належна до церкви, и чи она такъ вже отъ тои далеко, що можна зъ неї робити корчму? Не вжежь то не грѣхъ чоловѣку, самого себе такъ дурити, — одновъ руковъ давати, а друговъ заразы брати назадъ. Отъ чому то въ Дубѣвцехъ ажъ чотиры корчмы (власнѣсть дѣдича пана барона Ромаянкана,) тоті скарбѣны, де люди, дбаючи за добро пейсатыхъ добродѣѣвъ, складають рокъ рѣчно тысячѣ горько заробленого гроша, а достають въ замѣнь вонячу паруху! Отъ чому пейсаті легкоробы порозсѣдали ся въ обширныхъ домахъ, мовъ въ палатахъ, а зато люди дубовецкѣй — котрыхъ больша половина въ селѣ зарѣбниками — тиснуть ся въ низенькихъ курныхъ хатахъ, сли ще и хаты имъ лишили ся. Бо богато вже людей дубовецкихъ попродадо свои хаты и грунта за пѣвъ дармо тымже самымъ арендарямъ панамъ — та пѣйшло до Басарабіѣ шукаати кавалка хлѣба, поки ще ихъ руки годны до працѣ.

Отъ якій то гаразды у дубовецкихъ людей, такі гаразды чи не у большѣй части и другихъ селъ нашої Буковины; — а сли хочете знати, яка тымъ горькимъ гараздамъ нашимъ причина, и якій на нихъ лѣки, то скажу коротко, що такъ якъ мы самі сему винны, що мы пѣдунали, такъ толькѣ и самі тому зарадити и назадъ двинути ся можемо. Найлѣпшовъ дороговъ до того, думаю, суть читальнѣ. Бо замѣсть тратити часъ и грошѣ въ корчмахъ, научимо ся тамъ зъ книжокъ и газетъ, якъ то другі люди выдобувають ся зъ нужды тверезовъ працевъ и науковъ, тай побачимо, що за кѣлька рокѣвъ влѣзуть въ землю теперѣшній палаты арендарѣвъ, а за то красовати ся и весело выглядати будутъ наші хаты, и нашимъ дѣтемъ придбаемо красшу долю.

Тому то и до Васъ, Дубѣвчане, пѣдношу я своій голосъ. Ссть тамъ, хвалити Бога межѣ вами честній та письменній люди, якъ газда Василь Руснакъ, батько его Константинъ Руснакъ, начальникъ громады, е честный и вамъ прихильный народный учитель Илюкъ. Зберѣть ся разомъ, розгадайте надъ вашовъ долевъ и долевъ вашихъ дѣтей, приберѣть ще кѣлька молодыхъ до працѣ охочихъ людей и закладайте читальню, а та отведе васъ съ часомъ певно отъ корчмы, научить васъ жити, и приготовить вамъ лѣпшу будучность!

Пріятель народа.

Спростованье. На пѣдставѣ засягненьхъ вѣдомостей пересвѣдчила ся наша редакція, що пѣвецъ церковный изъ Мамаѣвцѣвъ п. Гудима нѣколи и передъ нѣкимъ не казавъ, що рускѣй товариства хотять зробити зъ Русинѣвъ уніятѣвъ. Жаль намъ, що невин-

но скривджено п. Гудиму, а тїшити насъ, що сей панъ яко честный Русинъ не оставивъ на собѣ плями, яка невинно на него упала.

Рада державна.

На першомъ засѣданію ради державной почитивъ насампередъ президентъ палаты память Викгофа, Врана и Яроша, а ѳтакъ зложили присягу ново-выбраніи послы, межи ними и президентъ окружного суду въ Сочавѣ п. Изид. Зота. Президентъ министровъ п. гр. Таффе передавъ палатѣ акты въ справѣ Конго, принятіи конференціевъ въ Берлині. ѳтакъ предложило правительство: 1) Угоду съ Угорциновъ въ справѣ забезпеченія первѣстного права; 2) законъ о доповненію постановъ при поступованію екзекуційномъ, 3) проектъ закона о обеспеченію на случай нещастя; 4) проектъ закона о змѣнѣ статутѣвъ загального заведенія убеспеченъ въ Вѣдні; 5) проектъ закона о ѳтписанію податку грунтового зъ причины шкодъ элементарныхъ и 6) проектъ закона о змѣнѣ ординаціѣ выборчої въ Чехахъ. Потѣмъ представивъ гр. Таффе палатѣ нового министра просвѣты д-ра Гавча. Опѣсля передано законъ о науцѣ религіѣ и о платнѣ катихитѣвъ на внесеніе пос. Билиньского комисіѣ зъ 24 членѣвъ. — Внесеніе Крайцига, Кронаветера и Лигера о признаваніе коштѣвъ заступництва при поступованію судовѣмъ въ справахъ дрѣбныхъ ѳтослано до комисіѣ правничои. — Внесеніе Видиспергера о змѣнѣ закона войскового зъ 5. грудня 1868. ѳтослано до комисіѣ войскової.

На другѣмъ засѣданію ради державной, дня 1. лют. лютого предложило правительство: 1) проектъ до доповняючого закона о соціалистичныхъ змовахъ, 2) проектъ закона о судовництвѣ кариѣмъ надъ змовами соціалистичными, 3) проектъ закона о забезпеченію робитниківъ на случай хоробы, 4) проектъ закона о управленію промыслу будовничого, а 5) министерство торговлѣ предложило угоду торговельну съ Сіямомъ. Пос. Врабець поставивъ внесеніе въ справѣ закона о конкурсѣ зъ 1868 р. и о карно-правныхъ постановвахъ надъ кредиторами. А внесеніе пос. Цайтгамера о законѣ, обовязуючѣмъ зельзницѣ державній платити податокъ зарѣбковий и доходовой ѳтослано до комисіѣ податкової. Законъ о оподаткованію кошичко-одебергской зельзницѣ ѳтослано до комисіѣ бюджетовой. Акты берлинской конференціѣ въ справѣ Конго ѳтослано до маючої вибрати ся комисіѣ економичной зъ 24 членѣвъ. Внесеніе пос. Матуша о полѣпшенію долѣ суплентѣвъ школъ середнихъ ѳтослано до комисіѣ бюджетовой. Внесеніе пос. Линбахера о доповненію закона о податку домового ѳтослано до комисіѣ податкової.

На третѣмъ засѣданію дня 4. н. ст. лютого вибрано президентомъ палаты послѣвъ д-ра Смольку 279 голосами на 289 голосующихъ, що палата съ оплесками приняла. Правительство предложило палатѣ проектъ закона а выставленію власныхъ будынкѣвъ почтовыхъ и телеграфичныхъ въ мѣстахъ, де мѣстять ся

дирекціѣ урядѣвъ почтовыхъ и телеграфичныхъ, ѳтже въ Чернівцяхъ, Львовѣ, Краковѣ и иныхъ. На потреби сихъ будынкѣвъ призначено на Чернівцѣ 150.000 зол., а для Львова 480.000 зол.

Бюджетова комисіа палаты послѣвъ рѣшила уже слѣдуючі роздѣлы бюджета: цѣсарскій дворъ, кабинетова канцелірія, державна дума, державный трибуналъ и рада министровъ.

Рада державна числить теперь 353 послѣвъ, котрі дѣлять ся на клубы: чеській (65 член.) польскій (55 чл.), Гогенварта (39 чл.), Лихтенштайна (20 чл.), нѣмецко-австрійскій (86 чл.), нѣмецкій (45 чл.), Коропниного (10 чл.), Трентино (7 чл.) а т. зв. дикихъ, котрі до жадного клубу не належать, есть 26. Буковинцѣ належать: 6 Румунѣвъ до кл. Гогенварта, а 3 Томашукъ, Вагнеръ и Погерь до кл. нѣмецко-австрійско.

Нѣмецкій клубъ палаты послѣвъ за инициативовъ пос. д-ра Кноца рѣшивъ высказати признавательность и горяче благодаренке кн. Бисмарку по поводу его послѣдней бесѣды въ прускомъ соймѣ и выславъ благожелательну адресу до Берлина въ телеграфичной дорожѣ.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Туреччина заключила уже съ Болгаріевъ договоръ (контрактъ) на унію персональну, т. е. щобы болгарскій князь бувъ заразѣмъ и панѣмъ Румелиѣ; бо Портѣ ходило головню лишь о подвысшеніе даны. И такъ князь Александеръ зѣставъ именованный на пять лѣтъ генералъ-губернаторомъ (т. е. заступникомъ Султана) въ восточной Румелии.

Греція запалена до войны, съ чимъ и самъ король годить ся. Она не хоче поновно пояснити державамъ свое военне становище. Дальше ѳтклоніе ѳвѣчательность за послѣдства можливой войны, и уважае кожду перепону въ свободнѣмъ употребленію флоты за нарушеніе независимости державы, правъ короны и политичныхъ интересовъ краю. Тому въ Атенахъ нильно смотрять на кроки державъ и демонстрацію флоты, щобы якъ разъ запѣбѣчи евентуальному вкоченію Россіянъ въ Болгарію. —

Болгарія и Сербія готовѣ мирити ся. Въ Букарештѣ начали ся уже 4. с. м. мирій переговоры, на котрыхъ Болгарія поднести мас требованіе военного ѳтшкодованія.

Англія. Сельсберого кабинетъ уступивъ, а новый съ Гладстономъ на чолѣ ѳтъ королевѣи уже затверджений.

Въ угорскѣй палатѣ панѣвъ интервильвавъ гр. Юл. Андраши угорске правительство въ справѣ уніѣ болгарской, указуючи на шкодливѣсть тои уніѣ не лишь для монархіѣ, но такожъ и для цѣлой Европы, и пытавъ ся, якъ ѳтносить ся министерство дѣль заграничныхъ до уніѣ персональной. Тина ѳтповѣвъ, що стараніемъ министерства есть цѣлу справу тревало залагодити, позаякъ однакѣмъ надъ тымъ теперь и другі державы радять, то ѳнь не може нѣчого о сѣмъ сказати.

БУКОВИНСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ

Головний зборъ членовъ общества «Рускій Дѣмъ Народный въ Черновцяхъ» отбуде ся въ Понедѣлокъ, дня 10. (22.) Лютого с. р. о 1/2 4. години пополудни въ общественныхъ комнатахъ (улиця Сплени ч. 7.)

Дневный порядокъ: 1.) Справозданье о дѣятельности выдѣлу. 2.) Справозданье касовое. 3.) Справозданье рады надзорной. 4.) Выборъ нового выдѣлу и рады надзорной. 5.) Вольный внесени.

На «Народный Дѣмъ» въ Черновцяхъ зложили п. т. о. Галаревичъ прих. въ Прилипчу 2 зол., о. Жалковский приходникъ въ Суховерховѣ 5 зол. Н. Д... 5 зол. Ч. Громада Суховерховѣ 2 зол., п. Кость Евстафиевичъ пѣвецъ церковный въ Суховерховѣ 1 зол., и п. Глинскій офицаль почтовый въ Черновцяхъ 50 кр. Крейцарами зобрали: о. Ганѣцкій Георгій приходникъ въ Сергіяхъ 11 зол. На «Василія» Василь Ив... 66 кр., при пивѣ Гр. Н. 20 кр., на загальномъ зборѣ «Бесѣды» 1 зол. Велегорскій ученикъ реальной школы на «святахъ» 87 кр. —

Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щиро-руске «Спаси-Богъ!» —

Румунское товариство школьное въ Сучавѣ розписало конкурсъ на преміи по 15—50 зол. для тыхъ учителей народныхъ, котрі зроблять съ дѣтми селянскими и мѣщанскими испытъ принятія въ румунскій класы сучавской гимназіи. Крайна пора взитись и намъ за основанье товариства школьного, котре бы носило назву «Матица школьна.» Статутъ выробляемо и небавомъ обвѣстимо головни его точки и способъ заснованья. Надѣмось, що всѣ буковинскі Русины, особливо же священники и учителя наши приступлять до сего конечно намъ потрібного товариства. Мы одержали вже скѣлька писемъ одобряющихъ сю нашу гадку, а дальшихъ мыслей о сѣмъ важномъ дѣлѣ выжидаемо.

Читальня въ Топорѣвцяхъ заснована бл. п. О. Воробкевичемъ Григоріемъ, на котру запосѣлись были вороги, воскресла. Самі селяне отновили си и прирекли собѣ свято, не оставити сеп подѣставы народной просвѣты и лѣтшней долѣ. Составъ выдѣлу, котрый зложенъ зъ самыхъ ч. селянъ, подамо въ слѣдующомъ числѣ. Слава имъ! — Читальню въ Рускѣмъ-Баніловѣ замыслили отворити собѣ тамошній господарѣ. Надѣмо ся що ч. господарь Линецкій, котрый симъ спасеннымъ дѣломъ занимае ся, допривадитъ его разомъ съ другими честными газдами до щастливого кѣнця. Честь имъ! — Желаючи нашимъ читальнямъ красного розвою, относимось до интеллигенціи руской зъ слѣдующою прозбою. У каждого зъ насъ буде скѣлька лишнихъ книжочокъ або рочниковъ газетъ рускихъ. Даруймо ихъ читальнямъ нашимъ! У насъ лежатъ они дармо, а въ читальняхъ принесутъ велику користь нашему народови. Кто бы не знавъ адресъ

читальнѣ, зволить ихъ присылать чи то почтою чи иншимъ способомъ до нашей редакціи, а мы роздѣлимъ ихъ межѣ всѣхъ намъ звѣстныхъ читальнѣ. Надѣмось, що ся наша отозва до интеллигенціи руской не остане «гласомъ вопіющаго въ пустыни.» Всѣ жертвы въ користь нашихъ читальнѣ оголосимо въ нашей газетѣ и маемо переслѣдченье, що за помочію интеллигенціи стануть ся наши читальни вскорѣ розсадниками просвѣты и добра народного; що дай Боже!

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

Хто не звернувъ намъ доси высланныхъ сегорѣчныхъ двохъ чиселъ оказовыхъ нашей газеты, того уважаемо нашимъ абонентомъ и затребуемо заплаты. —

(Почетными докторами) философіи именовала колегія професоровъ черновецкого университета професоровъ Калужняцкого Емилиана, Ивана Сѣбру и Антона Васмута зѣ взгляду на ихъ особливу литературну и учительску дѣятельность.

(Вечерокъ съ танцами «Союза») отбудеся въ Понедѣлокъ, дня 10. (22. лат.) с. м. въ сали музичного Общества, на що звертаемо поновню увагу особливо замѣстцевыхъ родимцевъ. До танцевъ пригравати буде музика войскова. Вступни карты по 2 зол. отъ одной особы, по 6 зол. отъ родины складуючої ся зъ 4 особъ, а 8 зол. за ложу продавати ся будутъ 9. и 10. (21. и 22. лат.) лютого въ домѣ музичного товариства отъ 10. години рано до 5. вечеромъ за оказаньемъ запрошени, котрыхъ розбѣслано зверхъ 1000. Кому оно бы не дѣсталося, зволить зареклямовати у комитета або будь кого изъ знакомыхъ черновецкихъ Русинѣвъ. П. т. дамамъ заручити можемо напередъ доброй забавы, о що «Союзъ» якъ зевсѣгды и сего разу постаравъ ся.

(Новую утрату) потерпѣли мы черезъ перенесенье П. Володимира Михальского судебного авскультанта изъ Черновцевъ до Вижницѣ. Отѣздъ его послѣдовавъ такъ скоро, що не возможно было попрощати якъ слѣдуетъ щирого брата, котрый перебувши межѣ нами ледво одинъ рѣкъ здобувъ собѣ загальне поважанье и щирю приязнь, якои молодіи люди та ще въ нынѣшнихъ часахъ лишь рѣдко дѣзнають. Прощаючи милого брата симъ способомъ надѣмось, що повитаемо его небавомъ на высшомъ степеніи урядничѣмъ въ нашомъ товариствѣ, де его утрату сильно отчуваемо.

(Родина Козарищукѣвъ) въ Садагорѣ, изъ котрой має буковинска Русь ревныхъ патриотовъ, потерпѣли въ короткомъ часѣ великій страты. Кромѣ честного родича забрало си смерть двохъ молодыхъ братѣвъ, а Руси двохъ многонадѣйныхъ сыновъ-труженниковъ. Черновецкій гимназіаста-Русины отдали передъ рокомъ одному, а передъ тыжднемъ другому послѣдню честь надгробными пѣснями. Оба бл. п. Козарищуки были вже учениками 8 класы гимназіальной. Богъ да потѣшитъ опечалену родину, а спочившимъ дастъ блаженный упокой душѣ.

(Именовано) концениста дирекціи скарбу, на на Ст. Кочиньского, комисаремъ, а концениста прокураторіи, Іана Корн. Кислицу, авскультантомъ судовымъ.

(Школа реальна) въ Стрию зѣстане слѣдующого року переведена въ 8-класову гимназію. Часъ бы

уже и нашу реальну школу привести до ладу, котра задля кільканацять православних учеників з'їдає річно кільканацять тисяч зь правосл. фонду релігійного. Зь нею бы можна зробити руску реальну гимназію.

(Покликанье четвертой класы до бранки.) Правительство постановило на сей рік покликати людей четвертой класы вѣку. Доси ставляли ся на Буковинѣ только особы трохъ класъ.

(Локаціѣ въ среднихъ школахъ.) Министръ просвѣты и вѣроисповѣданъ распорядивъ, чтобы въ будущиѣ при классификаціяхъ учениковъ среднихъ школъ не употребляли локаційныхъ нумеровъ, бо такі не мають жадной педагогичной підстави. — Такожъ распоряджено, чтобы въ университетахъ розпочинались прелекціѣ скорше.

(Министерство справъ внутреннихъ) уповажнито тугейшій красивый урядъ удѣлити позволѣ перепроважовати свинѣ, овцѣ и козы зь Румуніѣ черезъ стацію желѣзной дороги въ Ицканахъ.

(Особливый випадокъ) ставъ ся въ одномъ румынскомъ селѣ Пехилѣ. Убивъ тамъ Грѣмъ сими днями одну селянку, двѣ свинѣ и телѣ.

(Пѣдробленіѣ банкноты.) Въ италійскомъ мѣстѣ Палермо зловили 30 особъ, котры трудили ся пѣдроблюваньемъ банкнотъ.

(Зь Софіѣ.) головного мѣста Болгаріѣ доносятъ, що въ головной битвѣ пѣдъ Сливницею участвовавъ одинъ 13-лѣтній хлопчикъ, котрый своею отвагою такъ отзначивъ ся, що самъ князь болгарскій Александръ украсивъ его грудь медалею. Другу медалю доставъ онъ отъ корпуса охотниковъ. Въ той битвѣ мала такожъ брати удѣлъ кільканацяти-лѣтна дѣвчина перебрана по мужески.

(Въ Сербіи.) въ окрузѣ мѣста Нишъ убито велита медведѣ, котрый важивъ 800 килограмовъ т. е. близько 16 старыхъ центнаровъ. Дивно, що въ той околицѣ не появляли ся медведѣ нѣколи! Здае ся, що крикъ и шумъ пѣдъ часъ войны, выгнали го изъ сербскихъ горъ. Сего медведѣ принесено сербскому королю, а король отославъ его до Вѣдны.

(Дуже важне вынайденье) мавъ предложити академіѣ парижской Дрѣ Мартинъ зь Марсиліѣ. Есть се прирядъ зь платины, котрый має дати деякимъ слѣпымъ можность видѣти.

(Всякій край має свойъ обычай.) Въ Австраліи лѣто коли у насъ вима; тамъ лебедѣ чорный, а у насъ бѣлый. Въ Букарештѣ пише метрополитъ до своихъ пѣдвладныхъ священниковъ пастырскій листъ и наказуе въ нѣмъ, абы священники стримовались отъ политичныхъ агитацій, а у насъ.....

(На смерть убито) и зрабовано въ Чернівцяхъ близько кремину на мѣстѣ, де перше свинѣ продавали, Сорочана. Той Сорочанъ мавъ дуже добре ворожити, а еще лѣьше грошики отъ людей дурити, а въ щадничой касѣ складати. Зложивъ онъ тамъ не богато лишь 18 тысячъ зол., а носивъ еще съ собою не сновна тысячку, за що го, здае, ся убито. Такой то каждый ворожитъ, що другому ворожитъ, а собѣ не умѣе. Убийцѣвъ до теперь еще не выловлено, хотяи много особъ пѣдозрѣныхъ арештовано.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ

Заклятый Иванъ.

(Буковинцямъ на поклонъ.)

Надъ горою круки вють ся —

Годѣ розбѣгати;

Пѣдъ горою на руинахъ
Спитъ «Иванъ заклыйтъ».

Спитъ, заклыйтъ чорнымъ лихомъ
На бѣду, неволю;

Спитъ, не рушитъ ся зь розвалинъ
Выжидаетъ долѣ.

Синтъ вѣки, хотяи по нему
Вороги мѣсили

И глубоки раны въ тѣлѣ
У его лишили.....

Та прійшовъ до него Нѣмецъ,

Каже: «Встанъ Иване!

Я тобѣ розпутавъ ноги,

Чей пойдешъ за нами....»

Прійшла къ нему Румунія

Тай стала гукати:

«Приставай до насъ, Иване,

Будешъ пановати.....»

И прійшовъ до него Русинъ

Кровь его рѣдная —

И просвѣтою сонному

Въ очи зазираетъ.

И усѣвъ ся били него —

Та не кличетъ: Иване!

А слезою рѣдненькою

Умываетъ раны.

Пере слѣзми сорочину,

Пятисотъ лѣтъ немугу

И кладетъ тепленьку руку

На серденько вѣбите.

И слышитъ нѣсеню тихо

Про степи, могилы —

Нѣсеню вѣры и надѣѣ

И волѣ и силы.

И трупъ задрожавъ отъ нею

И ставъ оживати, —

Ще слѣзъ капля впадетъ въ сердце,

И прозритъ «заклыйтъ».

Заставна 6. 2. 1886.

Корниль Н. Устияновичъ.

Закладаймо читальнѣ!

(Пѣсля 81. книжочки „Просвѣты“.)

Просвѣта, котру всѣ майже товариства нашѣ собѣ за цѣль поклали, не дасть ся такъ легко перевести, якбы се здавати ся могло. Окромъ бо книжочокъ, якы у насъ отъ пару лѣтъ нише ся для народа, треба ще и иншихъ тревалыхъ средствъ освѣтнихъ, котры бы тоту просвѣту дальше пѣдмогали. Тыми то сталыми средствами, котры попри писмахъ народныхъ понирають просвѣту народну, с читальнѣ або товариства нашѣ научны.

Читальня с у насъ Русинѣвъ нынѣ тымъ, чымъ для дѣтей нашихъ — народна школа. Въ школѣ учать ся дѣти нашѣ, въ читальни учимо ся мы, ихъ батьки.

Якъ изъ школы мають колись вийти люде стану, обывателѣ краю, та заступники державы, — такъ и зъ нашихъ товариствъ, зъ читалень мають вийти люди нашої народности, честнїй рускїй обывателѣ та гіднїй заступники державы своєї, вѣрнїй сыны землѣ рідної! — Товариства наші видають народнїй книжочки та правотарѣ, але сама ще книжка, мертвїй єи буквы не воскресять мертвých, та не отворять очей невидючихъ. Книжка сама не переведе освѣты, бо до сего треба ще и живого слова, треба проповѣдникѣвъ того слова!

Книжки не одинѣ не купити, бо хотѣли б и якъ она була дешева, знайдуть ся такї, що не будуть мати зъ ѳтки єи купити, а хотѣли б и мавъ не одинѣ зъ ѳтки, то все-жъ таки не покупити всѣхъ книжокъ та писемъ, котрї єму потрібнїй. Не одинѣ зновъ не купити книжки, бо не знає, що зъ книжкою робити — не умѣє читати, а вѣ концї и той, що умѣє читати та що книжку купити, — всего, що вѣ нѣї є, може не порозумѣє, а вѣ сєй способѣ зъ самої книжної просвѣты хѣсну не много.

Часъ дорогїй намъ тымъ часомъ утѣкає, — самї на тѣмъ найбільше терпимо, бо ідемо вѣ задѣ, а не напередѣ!

Треба намъ доконче основи просвѣтної, треба намъ читалень по всѣхъ селахъ нашої Буковини, по всѣхъ мѣсточкахъ та мѣстахъ. Ту найде нашъ чоловікъ и книжку и часопись, ту почує и навчить ся де-чого пожиточного и неписьменнїй чоловікъ, а се все спільнымъ коштомъ, що то одному и чути не дасть ся. Ту знайде своє пристановище и найбѣдашїйшїй и найбогатшїй: всѣ вѣ вспільної праці для власного хѣсна, для самопознаня самого себе; яко чоловіка рѣвного зъ природи своєї та зъ правъ своїхъ кождо-му иншому, хотѣли б и найзаможнїйшому панови, — для самопознаня себе яко Русина, пана та властителя тої землѣ, котру зливає горячимъ потомъ вже ѳтъ тисячѣ лѣтъ!

Досї заложено у насъ ледво кѣлька читалень. Спогадаймо лишень, кѣлька то маємо нинѣ ще селъ, мѣсточокъ и мѣстъ де нема товариствъ нашихъ, де нема читалень! Чи-жъ диво, єсли вѣ такѣмъ мѣсци селянинъ при вѣльній хвилї, та вѣ недѣлю не знає лїпшого занятя, якъ поїти передъ шинокъ, а потому вѣ шинокъ, и тутъ свою освѣту ѳтбирати?!

Люди, противнїй розвоєви народу, не дармо роблять такї забѣги противъ нашимъ товариствамъ, не дармо роблять намъ такї перепони при закладаню читалень, а навѣть вже и по заложено кажуть намъ ѳтбувати муки, але се все, якъ бачимо, духа нашого народа крѣпитъ. Не страхаймо ся тыхъ ворогѣвъ але ідѣмо далше правою та законною дорогою. Хто не повнїть жадного зла, той не має ся и чого бояти.

Закладаймо читальнї; а се прѣдѣ не стоить багато труда: переписати статуты дословно, умѣстити пару пѣдписѣвъ, и по чотырохъ недѣляхъ будемъ мати читальню вѣ однѣмъ селѣ. Чуємо ся покривжений кимъ

небудь, то доходѣмъ нашого права, хотѣли б и у Вѣдни передѣ найвысшими властями.

Освѣта народна, основанє читалень, дохоженє права — се рѣчѣ дозволєнїй и нѣкому за се волѣсть зъ головы спасти не може. Жалуємо ся на кривды, якихъ може дѣзнаємъ — передѣ кимъ скаржимо ся? Чи мы не знаємъ, де ідуть скарги, де дорога права? Не потрібнїй плачѣ, а пожиточнє тихе дѣло. Поступаймо собѣ съ нашими кривдами такъ, якъ кождїй розумнїй чоловікъ, котрому іде о того, абы бѣльше не терпѣвъ ихъ.

Поступаючи законно, можемо вѣ недовгѣмъ часѣ основати читальнї, вѣ кождѣмъ селѣ нашого краю, а тогды не скажуть люди злої волѣ, що читальня, то чїєсь тамъ выдумка, то не для хлопа, хлопъ сего не хоче, бо де-жъ єму до того? ѳнъ сотворєннїй — хѣба до працѣ.

Такъ ѳтжежъ нинѣ «читальня» — се нашъ окликъ народно-супільної працѣ, се нашъ першїй рѣшучїй поступокъ вѣ дѣлѣ народнѣмъ. Будуть у насъ читальнї, то и выяснить ся програма або способѣ выдвїгнїя нашого народного. нашъ народъ скаже намъ вѣ читальни, чого ѳнъ хоче, а мы дѣзнаємъ, чого єму треба.

Заразъ вѣ першихъ рокахъ выкличуть у насъ читальнї свои наслѣдки: — нашъ народъ буде поступати пѣдъ взглядѣмъ промысловымъ, якъ и политичнымъ.

Вѣ читальни дѣзнає ся кождїй, о скѣлько то дотеперъ поступивъ свѣтъ вѣ промыслѣ, вѣ торговлї, якїй то край тої богатїй, де бачимо тѣтї обѣ рѣчѣ, скѣлько то чужїй промысловцѣ та купцѣ выхѣсновують нашъ край, колись такъ богатїй, якъ може жадєнь нашої державы, а нинѣ такъ сильно пѣдувалїй; кѣлько то мы за наше недбальство рѣкѣ-рѣчно тратимо добра нашого, а єму легко можъ зарадити; лишъ трохи вѣдомости, працѣ та охоты, а будемъ хѣсновату зъ нашої рѣдної землѣ, будемъ самї гадати вѣ своѣй хатѣ.

Зъ сего выйде узнанє конечной потреби закладаня крамницъ, комнатъ торговельныхъ та касъ позичковыхъ, або потреба лучєня сѣ, спільної працѣ на поли економично-господарскѣмъ.

Поступаючи далше сєю дорогою, то нашъ народъ дуже скоро дѣйде черезъ читальнї и до самопознаня политичного, скоро ѳнъ дѣзнаєсь, що єго батьки були не лишень простї хлопы, а хотѣли б и такъ було, то ѳнъ має право та народнїй своѣй обовязокъ, бути на кождѣмъ мѣсци Русинѣмъ, а нѣколи кимъ иншимъ, чого єму не заборонують и законы конституцїйнї. А скоро нашъ народъ дѣзнаєсь далше, що єму при- слугує свободнє право: заступати свои власнї справы черезъ себе самого — тогды ѳнъ почує свою силу политичну.

Дѣзнає тогды мужикъ великє значєньє выборовъ при нинѣшнѣмъ ладѣ державнѣмъ и не буде тогды говорити вѣ день выборовъ: «Якїй сєй, такїй и той, але якъ дасьте 25 сѣбѣныхъ, то най вѣ радѣ буде

Румунъ, а въ моѣмъ хлѣвѣ теличка!» — але скаже: Заложѣмъ собѣ «Раду политичну», абысьмо могли всѣ якъ одинъ мужъ при выборахъ стати та заступити свою справу, абысьмо выбрали годного и пожиточного намъ посла! Стануть у насъ на Руси читальнѣ, товариства промысловѣ, касы позичковѣ та товариства политичнѣ дѣлати, — тогда станемъ жити въ томъ краю и дѣло освѣты принесе свѣтъ плѣдъ; а нынѣ, поки що, ждемъ тихо... кого? Себе самихъ, власнои народно-суспѣльнои працѣ.

НОВІ КНИЖКИ.

«РУСКА ИСТОРИЧНА БИБЛОТЕКА» виходить въ Тернополи періодичными (менше бѣльше що два мѣсяцѣ) томами въ 10—15 листѣвъ печатныхъ. Каждый томъ, що становить для себе окрему цѣлѣсть, можна передплатувати ѡтдѣльно. Передплата на одинъ томъ безъ пересылки 1 зол. 20 кр., съ пересылкою франко 1 зол. 30 кр., — рекомендованою 1 зол. 40 кр. На умысле замовленье могутъ передплатники доставати що два томы оправнѣ въ англійске полотни съ золоченымъ вытискомъ за доплатою до поданой цѣны 45 кр. на кожѣ два томы.

РУССКОЙ ИСТОРИЧНОЙ БИБЛОТЕКИ выйшовъ Томъ I. Коротка Исторія Руси, Ст. Качалы и коншусе 1 зол. 50 кр. безъ пересылки.

Друкують ся и выйдѣ въ свѣтъ въ половинѣ р. лютого: Томъ II. Историчнѣ монографіи М. Костомарова Т. I. и мѣститиме: I. Двѣ рускѣ народности. II. Думки про федеративнѣ засновини въ Стародавнѣй Руси и III. Нарысы народнои Украинско-русской Исторіи.

Ѳттакъ слѣдуютъ основанѣ на найновѣйшихъ дослѣдахъ историчнѣ работы про княжѣй періодъ нашої исторіи послѣ Иловайского, Смирнова, Дашкевича и п. а послѣ того и работы зъ дальшихъ періодѣвъ Украинско-русской исторіи.

Передплатуючи Т. Т. могутъ достати ще Томъ I. по цѣнѣ пренумераційнои.

Передплату наилучше пересылати переказомъ по дѣ адресою: Олександръ Барвѣнскій въ Тернополи.

До великой вдяки обязана цѣла Русь вѣн. Профессорови, що поднимавъ ся такъ труднои и великою, но разомъ святои и некучои працѣ, якою есть исторія Руси. Мало на Руси знающихъ основно нашу славу бувавшину, намъ на Буковинѣ она майже зовсѣмъ чужа. Чижъ диво, що у насъ только перекиньчикѣвъ? Святымъ обовязкомъ каждого зъ насъ, заглянути и самому глубше въ памятки славыи минувшости, и научити потѣмъ народъ нашъ збаламученный, щобы знавъ, хто онъ е; головнымъ же дѣломъ, подати исторію Руси въ руки нашої молодежи, щобы наша «будучность» брала собѣ примѣръ изъ «минувшости». Заклинаемо

каждого Русина и каждую читальню: Купуйте «Исторію Руси», читайте и дагѣй еи подавайте; она бо намъ

... «роскаже
Що дѣялось въ свѣтѣ,
Чия правда, чия кривда
И чин мы дѣти.»

Ом. Ол.

Альманахъ «Союза» вже готовъ и розсылае ся предплатителямъ и книгарнямъ. Цѣна одного при-
мѣрника 1 зол. 50 кр. Бѣльше о нѣмъ поизвѣстите. —

Переписка Редакціи и Администраціи.

ВН. П. К. У. ВЪ ЗАСТАВНОИ. Дякуемо; просимо, если ласка, о пошесточку для народа.

ВН. П. И. Р. И. ВЪ ЗАДѢЛЬСКУ. Листъ получили. пробы и оповѣщенье въ слѣдующѣмъ числѣ; бо до сего за поздно. Обширнѣйшу ѡтповѣдь подамо письмомъ. Дякуемо за адресы. —

ВН. П. О. Б. К. ВО ЛЬВОВѢ. Письмо получили, надѣслано пошестимо, на ѡбщине ждемъ.

ВН. П. А. Р. ВЪ ЛУКАВЦИ. Мы радо зменили бы вже и такъ лязку предплату, если бы ся збѣльшило число предплатителей, о що просимо Васъ и всѣхъ другѣвъ нашего народа. —

ВН. О. Д. Т. ВЪ ЗАКОМОРЮ. Сердечно дякуемо за придбаного предплатителя и просимо не лишити и на дальше наше выдаництво Вашои ласкавой помочи. Братя Галичане насъ збудили зъ вѣкового сна, надѣжесь, що не оставятъ насъ своєю радѣи и подмоги.

Ч. ГОСП. КАЛИНЮКЪ ВЪ КР. Предплату получили. Въ слѣдующѣмъ числѣ списежо всѣ книжки, якѣ послѣ вѣльного wyboru вышлемо тѣмъ панамъ пренумерантажъ, котрѣ до конца марта с. р. пришлютъ цѣлорѣчну предплату.

ВН. О. е. Ф. ВЪ ВА-ВѢ. Дякуемо за щирѣ раду, котру, сколько мога, употребили. Жаль только, що другѣ замѣсть помочи и рады кидаютъ камѣньи.

ВН. П. М. К. ВЪ СУЧ... Статуты выслано. Щастъ Боже до дѣла. Дѣлайте частѣйше та довшу звѣстку про Васъ, Вашитъ та таможну руску колонию. П. Е. М. звернувъ та не дождѣкъ до театр. касы зъ «Буковину». Здоровья Васъ сердечно!

ВН. П. М. КР. ВЪ ГОРОДЕНЦѢ. Згоджаємось на позовину.

БУКОВИНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ

выданный накладомъ «Руской Бесѣды» въ Черновицѣхъ.

ЦѢНА 50 кр. а. в.

Змѣсть: 1.) Часть календарьска: лѣтопись, — астрономичный календарь, — церковный календарь греч. и римскій (свята червоно печатанѣ) — еврейскій календарь, — всходъ и заходъ сонця на всѣ дни року, — списъ именъ и дѣтъ, на котрѣ принадлежатъ. — 2.) Часть информацийна: Пануючий дѣмъ Габсбургѣвъ, — почтовый и телеграфичный указатель, — таблица стемплева, — торги головни и тыждневи на Буковинѣ, — 3.) Часть забавна: Наумъ Шрамъ съ фотографією, Изъ поезій Федьковича, Наума Шрама и Данила Млаки; казка Федьковича: Иголка Угорка, смѣшина повѣсть Лукича: Передъ новымъ рокомъ; статіи поучительны; 4. часть: Найновѣйшій повный шематизмъ всѣхъ урядѣвъ и заведенъ на Буковинѣ; 5. часть: Оголошеня. —

Календарь сей купити можна во всѣхъ книгарняхъ мѣскихъ, у рускихъ патриѣтовъ по селахъ и у «Руской Бесѣды» въ Черновицѣхъ. Убѣдѣ Сплени ч. 7. —

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Гординскій-Федьковичъ. Зъ печати Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» півъ року 1 » 50 »
» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ долиси адресовати на-
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Двѣ важніи sprawy.

Въ комисіи бюджетовій, котра має пред-
ложить радѣ державной подѣлъ доходѣвъ
и выдаткѣвъ цѣлои державы на сей рокъ,
отзивались послы рѣжныхъ народѣвъ австрій-
скихъ о свои права. Особливо опоминались
всѣ якъ щороку о свои школы, и не дивно:
бо школа, то щастя стодола.

О сѣй нарадѣ писали мы и тогѣдъ въ
нашѣй газетѣ; бо-жъ она щороку повторяе ся.
Тогѣдъ нѣхто и словомъ не спомнувъ про
насъ Русинѣвъ буковинскихъ. Кѣцманецкій
посолъ не сказавъ, що майже чверть миліона
народа руского на Буковинѣ не має нѣ одной
середной школы руской. Сего року обѣзавъ
ся панъ посолъ приневоленный голосными на-
рѣканіями на его недбалство въ справахъ
своихъ выборѣвъ. При нарадѣ надъ вы-
датками на буковинскій гимназіѣ сказавъ п.
посолъ, що въ Чернівцяхъ треба другой ги-
мназіѣ. До того додавъ, що такъ само и
въ Кѣцмани була бы руска гимназія
желательна. На то отповѣвъ министеръ
просвѣты, що въ порушеной справѣ отворе-
ня гимназіѣ въ Кѣцмани засягне близшій вѣ-
домости. На сѣмъ и скѣнчило ся, та боимось,
що и зовсѣмъ закончить ся.

Панъ посолъ кѣцманскій нѣбы то зво-
ливъ волю своихъ выборѣвъ и хитро, мудро,
невеликимъ коштомъ позбувъ ся обовязку
наложенного на него при послѣднѣмъ выборѣ.
Що се дѣло значитъ и яка зъ сего для насъ
користь, познасть каждый небавомъ. Тому еще
разъ взиваемо нашихъ кѣцманецкихъ патріотѣвъ
и «Руску Раду», чтобы уже разъ змогли
ся на якій дальшій крокъ въ томъ дѣлѣ; бо
зъ муки, котру змолѣвъ п. посолъ, не буде
хлѣба. Се только отчинне; бо если бы ему
справдѣ о то ходило, то мѣгъ онъ поставити

въ томъ дѣлѣ хотя протоколярну резолюцію,
то е завозванье до правительства, абы оно
залагодило уже разъ сѣю важну для Русинѣвъ
буковинскихъ справу. Але хто мовчавъ толь-
ко рокѣвъ о Русинахъ, а убѣгавъ ся жиючи
у Вѣдни рускимъ грошемъ о чужій спра-
вы, на того не можемо мы спустити ся. Тому,
берѣмъ ся самі до дѣла!

Друга важна рѣчь, то выкладовый языкъ
на богословскѣмъ отдѣлѣ черновецкого уни-
верситету. Той самъ рускій посолъ сказавъ
въ тойже комисіи, що неслучно въ богослов-
скѣмъ отдѣлѣ выкладае ся наука по нѣмецки,
а не по румуньски або (!) по руски. На се
отповѣвъ министеръ, що наука въ богослов-
скѣмъ отдѣлѣ на подставѣ закона мусить вы-
кладатись по нѣмецки. Впрочемъ, додавъ ми-
нистеръ, ведутъ ся пересправы, чтобы прак-
тичной потребѣ угодити. Знаемо, що, кѣлько
и якъ учить ся по руски до теперъ. Знаемо,
якъ каждый, хто хоче выйти на священника,
мучити ся мусить румуньскимъ языкомъ. А
рускій посолъ радъ бы, чтобы такѣй все уче-
но по румуньски, чтобы отже руского богосло-
ва або румуньскити або чтобы ихъ зовсѣмъ
не було. Се все видно зъ того одного его
слова: або.

Доки п. посолъ и его други кажутъ:
«Най буде по румуньски або по руски», а
поки не скажутъ и не уступятъ ся о то, абы
было для Румунѣвъ по румуньски, а для Ру-
синѣвъ по руски; доти най буде для всѣхъ
по нѣмецки.

Звертаемо увагу «Руской Рады» на сло-
ва нового пана министра, высказаній нимъ въ
сихъ двохъ важныхъ справахъ.

Поднесѣмъ завчасу и нашъ голосъ, пред-
ставьмо обѣ сѣи справы и зъ нашего стано-
вища, чтобы информаціѣ не були подані безъ
насъ и противъ насъ. Не забуваймо, що Богъ
высоко, а министеръ далеко. Хотъ то тепе-

рѣшный п. министеръ якъ незвычайно молодой, такъ и незвычайно энергичный и самостоятельный, однакъ, хто не пугае, тому и онъ ледви отворить.

Рада державна.

На 3. засѣданю пос. Фигль поставивъ внесенне: щобы всѣ католики, котры платятъ податокъ и проживають въ одной парохіи, становили такожъ одну громаду парохіальну. — До президіѣ палаты избранъ: на 1. вице-президента гр. Рихардъ Клямъ-Мартиницъ 167 голосами, а на 2. вице-президента пос. Хлюменкій 257 голосами. — Пос. Шенереръ поставивъ кілька внесенъ за знесенемъ свободы журналистичной: 1) щобы вольно було передруковувати лишъ урядові справозданя зъ нарадъ парламентарныхъ и розправъ судовыхъ, 2) дотычно спростованъ неправдивыхъ вѣстей, 3) дотычно зарадження ширеню неморальности черезъ газеты, 4) дотычно перебраня правительствомъ инсератъ въ свѣй монополію. — котры то всѣ внесеня численно були повертѣ.

На 4. засѣданю посолъ Шаршмидъ внісъ проектъ закона, въ котромъ узнасъ ся мова нѣмецка яко державна съ отповѣдными выемками для Галичины и краѣвъ съ населенемъ италійскимъ. Пѣсля сего закона нѣмецка мова має уживати ся яко мова державна во всѣхъ властяхъ: краевыхъ урядахъ и судахъ, въ службѣ внутрѣшней и въ розговорѣ межъ собою. Всѣ залагоженя и выготовленя справъ въ центральныхъ властяхъ и найвысшихъ трибуналахъ мають выковувати ся лишъ въ мовѣ нѣмецкой. Нѣмецка мова має уживати ся яко выкладова навѣть побѣчь другой мовы краевой, коли сего громада зажадае. Яко предметъ обовязковий позѣстае мова нѣмецка во всѣхъ школахъ выдѣловыхъ, середныхъ, промысловыхъ и фаховыхъ. Яко мовы красивъ уважають ся: руска въ Галичинѣ и Буковинѣ; румынска въ Буковинѣ; польска въ Галичинѣ и Шлезіи; ческа въ Чехахъ, Моравіи и Шлезіи, и т. д. Наведеніи мовы уважають ся яко мовы уживаніи въ повѣтѣ тогды, коли въ якѣмъ повѣтѣ суть громады, що уживають свою мову яко урядову и коли рѣвночленно що найменше одна шеста часть населеня въ повѣтѣ уживае той мовы яко товаришеской. Въ мѣстахъ съ власнымъ статутомъ (якъ н. пр. въ Чернівцяхъ) уживае ся та мова за краеву, котрой уживае бодай шеста часть населеня. Стороны можуть въ пересправахъ, чи устныхъ чи письменныхъ съ урядами уживати мовы урядовой або въ повѣтѣ уживаной. Власти автономичны можуть выбрати за свою мову урядову або мову державну або въ повѣтѣ уживану. Що до мовы выкладовой въ школахъ народныхъ, то прислугуе законъ зъ 1869. р. Коли однакъ въ якѣмъ окрузѣ школьнѣмъ бодай одна шеста часть уживае другой мовы краевой, то и та мова має бути выкладовою, коли черезъ 5 лѣтъ найде ся пересѣчно бо-

дай 40 дѣтей сей меншости, а родичѣ ихъ або опѣкуны зажадають своей мовы яко выкладовой, або коли въ громадѣ школьнѣй найде ся бодай одна третя часть меншости, котра сего зажадае. Въ Галичинѣ симъ закономъ нѣчо не змѣняе ся. — Таушъ предложивъ проектъ закона противъ фалшованю артикулѣвъ поживы. Шенереръ домагавъ ся отъ правительства, щобы оно предложило проектъ закона о домѣвцѣ. Крайцигъ предложивъ внесенне о заведеню мыта отъ дерева въ цѣли скороны промыслу деревляного а противъ высокого мыта нѣмецкого. Послѣ кількохъ интерпелляцій отослано горѣ наведеніи внесенія правительства до отповѣдныхъ комисій; потѣмъ палата приняла до вѣдомости роспоряженне цѣсарске о удѣленю запомогѣ жителямъ Галичины потерпѣвшимъ отъ повеніи и затвердила его; на послѣдокъ призволила на выточенне слѣдства противъ посла Супука за провинну образы чести.

На 5. засѣданю отбувъ ся впередъ выбѣръ членѣвъ до поодинокихъ комисій: 1) для реформы выборчон 24 члены, 2) для ненарушимости посольской 1 чл., 3) до легитимационной 2 чл., 4) для закона карного 3 чл., 5) для закона противъ социалистѣвъ 11 чл. — Оттакъ наступило: 1) перше читанне закона ухваленного въ палатѣ панѣвъ о улекшеню належаностей при конверзіѣ довгу гипотичного, 2) перше читанне внесенія гр. Корониного и товар. о заведеню трибуналу для справджованя выбѣровъ, котре то внесенне гр. Кор. всѣлякими дуже трафными аргументами оправдати старавъ ся. За симъ внесенемъ говорили еще послы Жакъ и Менгеръ, противъ внесенія же пос. Гавзнеръ.

На послѣднихъ засѣданяхъ комисіѣ бюджетовой поставивъ Бречекъ резолюцію, щобы львѣвскій университетъ доповинти выдѣломъ медицинымъ, що мин. Гаучъ въ правдѣ за слушне признавъ, однакъ заявивъ, що львѣвскій университетъ не має отповѣдного будинку на тое; що до университета въ Краковѣ, заявивъ министеръ, що онъ хоче его отповѣдно вывѣновати, но думае впередъ его особисто оглянути. При уступѣ «Университетъ въ Чернівцяхъ» подѣбсь пос. рускій(?) Дръ Ив. Зотта, що на сѣмъ университетѣ есть ажъ 10 стипендіѣвъ для Русинѣвъ, а для другихъ народностей нема, и що на выдѣлѣ теологичномъ держать ся выклады въ мовѣ нѣмецкой, замѣсть румынской або руской, на що министеръ заявивъ, що цѣсаръ основавъ тамъ не число стипендіѣвъ безъ взгляду на народность, и що на выдѣлѣ теологичномъ пѣсля закона мусить бути мова нѣмецка; що въ прочѣмъ ведутъ ся теперь переговоры въ цѣли залагоженя сей справы. При титулѣ середній школы подчасъ дебаты надъ полѣпшенемъ долѣ суплентѣвъ министеръ сказавъ, що тое дасть ся осягнути лишъ черезъ заведенне статута для суплентѣвъ, нынѣ бо министерство звязане компетентами и предкладаньемъ рады школьной. При дебатѣ надъ коренною платнею професорѣвъ заявивъ, що управилненне ея wymagaе 20,000 зол. и се треба от-

ложити аж до залагодження справи суплентів; до збільшення числа професорів, каже мин., треба бы 100,000 зол. Пос. Гітшов нарѣкавъ, що въ слѣдствіе незвычайно великого числа суплентів въ галицкихъ гимназіяхъ для нѣмецкого языка молодѣжь виходяча зъ сихъ шкѣлъ такъ мало умѣе по нѣмецки, пос. же д-ръ Черкавскій выказовавъ, що число гимназій въ Галичинѣ за мале. Мин. Гаучъ отвѣтивъ, що буде старати ся тому злу зарадити. — При тит. Буковина подѣсь пос. Дрѣ Зотта потребу заснованія въ Чернівцяхъ другой гимназій и заведенія рускои гимназій въ Кѣмани. Що до сєи послѣдней, то мин. Гаучъ заявивъ, що буде старати ся, въ сѣй справѣ поинформувати ся.

Внесеніе Шаршмида, підписане 115 послами викликало велике розъяреніе у парламентарнои правницѣ, а особливо межи послами ческими и словенскими, котрі сє внесеніе уважають яко замахъ на народы, котрыхъ они заступають и называютъ таке поступованіе просто насѣдованіемъ Бисмарка относительно Поляківъ прускихъ. Мимо выемку Галичины и краѣвъ съ населеніемъ италійскимъ Поляки и Далматинцѣ старають ся, щобы згадане внесеніе въ союзъ съ Чехами и Словенцями отперти. (Пѣсля сего внесенія въ Чернівцяхъ яко мѣстѣ съ власнымъ статутомъ, де на 456000 душъ Русинѣвъ 8232, Румунѣвъ же лишъ 6431, а Поляківъ 6707 душъ жє, понеже $\frac{1}{6}$ отъ 45600-7600, затѣмъ загальне число якъ Румунѣвъ такъ и Поляківъ менше якъ одну шесту часть населенія выносить, мала бы яко въ повѣтѣ уживана, отже яко краєва лишъ руска мова уживати ся.

На 6. засѣданю рады державнои внесеніе Корониного отослано до комисій для реформы выборов. При другѣмъ читаню проекту правительства въ справѣ желѣзницѣ Дукель-Боденбахъ прійшло до майже нечуванѣи въ парламентахъ сєны. Пос. д-ръ Штайнвендеръ выказавши неправилюсть операцій финансовыхъ при сѣй желѣзницѣ, выступивъ съ важкими закидами противъ мин. торговлѣ бар. Пина, що на всѣхъ пословъ велике зробило враженіе. Свои закиды подержовавъ бесѣдникъ рѣжыми письмами въ отписяхъ, въ котрыхъ министеръ и инні въ сєю справу замѣшаніи достойники подѣ рѣжыми именами называютъ ся, и заявивши въ концѣ, що первописы тыхъ письмъ бытъ готовы отдати чи то п. президентови министрѣвъ, чи якѣи комисій слѣдчѣи, або трибуналови державному, поставивъ внесеніе, щобы палата не ухвалювала перенятія сєи желѣзницѣ на власнѣсть державы. Пино признавъ, що писавъ листъ до Венигера але въ цѣлкомъ инѣи цѣли, и запевнявъ, що въ цѣлѣи той напасти ходитъ лишъ о то, щобы сего дискредитовати.

На першѣмъ засѣданю палаты панѣвъ, отбувшѣмъ ся дня 16. с. м. зложивъ бар. Конрадъ присягу, а оттакъ през. мин. гр. Таффе представивъ палатѣ нового мин. прѣсвѣты и. д-ра Гауча. — Правительство предложило межи иншими утвореніе фидейкомису бар. Василька.

ДОПИСИ.

Письмо зъ Рускои Молдовицѣ. Въ мѣсяцѣ сѣчню сего року прійшло письмо отъ шкѣльной повѣтовой рады кимполунгскои до громады Рускои Молдавицѣ, абы она отповѣла, чи потрібно въ Рускои Молдавицѣи шкѣлѣ запровадити румуньску мову. На 27. сѣчня римского мѣсяцеслова скликавъ тутейшій войтъ (дворникъ) выдѣлъ громадскій на засѣданіе, абы надъ тою справою порадити ся. Розумѣе ся, що и о. Василь Кокирла бувъ на томъ засѣданю и дуже напиравъ на тое, абы румуньска мова була запроважена въ рускѣи шкѣлѣ, де жадного румуна нема. Въ выдѣлѣ громадскѣи е 5 жидѣвъ, котрі все зъ священникомъ, а священникъ съ ними тримає, и котрі его до рады громадскои выбрали, тожъ священникъ съ жидами перемогли и тыхъ другихъ, и такимъ способомъ запровадила ся румуньска мова въ рускѣи шкѣлѣ. Дуже то дивно, чому то лишъ намъ Русинамъ накидують чужу мову, чому то въ румуньскихъ и нѣмецкихъ громадахъ не запроважує ся руска мова? Если бы руска мова запроважала ся въ чисто румуньскихъ и чисто нѣмецкихъ громадахъ, то тогды мы Русины не мали бы що нарѣкати, тогды бы була справедливѣсть; але если намъ накидає ся чуже, а наше уважає ся за нѣчо, то такі люди не можуть называти ся нашими друзьями лишъ ворогами. Нашому священнику Кокирлѣ не ходитъ о тое, абы дѣти щось научили ся, але ему ходитъ о то абы достати червонный поясъ за румуньскій языкъ; бо если бы ему ходили о прѣсвѣту рускои народности, то бы уже давно бувъ запровадивъ читальню для дальшого вихованія молодежи; бо у насъ Богу дяковати знайшло бы ся зо 20 паробѣвъ котрі умѣють и мають охоту до читанія. Ото я наговоривъ! Та нащо читальнѣ? Замѣсть читальнѣ допомѣгъ панотчикъ жидови М. Крумгольцови запровадити гостинницю, де народъ рускій свѣи тяжко запроваданный грѣшъ за пустіи напитки тратитъ. Якѣ нашѣ гуцулы розумніи, отъ коли мають гостинницю, нехай послужитъ слѣдуючій фактъ: — Въ вечеръ на св. Богоявленіе уже пѣзно зѣйшло ся начальство громадске до коршмы, позасѣдали за стѣвъ и давай честоватись парухѣи. Якъ уже кождый перебравъ мѣру, то начали кричати «кирїлейса» такъ сильно, що ажъ корчма дрожала. Встыдъ и ганьба найваиъ буде за тое, що вы свою христїаньску вѣру на посмѣховиско жидамъ выставляете! Чи то такъ мають православніи христїане свою вѣру обходити въ корчмѣи при пїятицѣ? Чи то такъ Іисусъ Христосъ научавъ? Тай чи то не есть встыдъ, абы священникъ и цѣла громада дала ся водити жидамъ за нѣсъ? Опамятайте ся! Тутъ люди дуже мало ходять до церкви, а то тому, що служба отправляла ся по найбѣльшой части въ румуньскѣи мѣвѣ. Прѣповѣды церковнои дуже рѣдко, тай то незрозумѣли. За то корчма що недѣлѣ и свята набита, такъ що нема де иглу впусити, тамъ упииваютъ ся, головы собѣ розбиваютъ, та потому по судахъ волочать ся. Отъ такі то у насъ порядки. Ой панѣ-

отчику нашъ солоденькій, будете грѣхъ мати за то, що Вы за бѣдныхъ гуцуловъ не хочете дбати; радї бысьте руску мову горѣ коренемъ перевернути, тай оставляете вашихъ парохіянъ, абы ся въ горѣвцѣ топили. — Ой свѣтла, еще дуже много свѣтла потрібно намъ!

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Справа на Балканѣ. Довершеніе уніѣ болгарскои праздновало ся въ Софіи торжественнымъ богослуженьемъ, на котромъ бувъ кн. Александеръ, всѣ министры и другіи достойники. Мимо того ситуація для всѣхъ державъ балканскихъ дуже неясна и непевна. Россія дивить ся дуже неприхильно на довершену унію, бо черезъ тое впливъ ея на востокъ zagrożеный, самъ же царь уважае унію лишь за туманеніе султана, державъ европейскихъ, а навѣтъ самои Болгаріѣ. Агенты російскіи старають ся черезъ выкликаніе недовольна въ Болгаріи и Румелии змусити князя Александра або зовсѣмъ до уступленія або піддати ся волѣ и впливови Россіѣ. Зъ другой стороны зновъ старае ся Россія змусити султана, щобы онъ въ справѣ болгарской порозумѣвъ ся съ нею и зрѣкъ ся впливу Англіѣ, до чого такожъ утворена въ султанской палатѣ партія стремить. — Въ Сербіи одна партія недовольна прихильностію правительства для Австріѣ; такожъ підозрѣвають князя Черногоры, що онъ думае о великой и сполученой Сербіи и що въ той цѣли обѣзджаетъ теперь Европу. Тому то передъ кількома днями полиція болгарска пріѣхавшому до Вѣлграду черногорскому министру просвѣты въ сей часъ приказала зъ Сербіѣ выѣхати. Болгарія и Сербія зброють ся зновъ. Переговоры въ Букарештѣ, отбувають ся дуже поволѣ. Россія протестуе противъ всякого порушования справъ политическихъ належачихъ до державъ европейскихъ. Сей протестъ уважае Порты за стремленіе Россіѣ до занятія въ восточной кризѣ верховной акціѣ. Сербія отнесла ся съ жалобою до Порты, що она безъ потребности звольжае переговоры. Делегатъ сербскій бажавъ, щобы всѣмъ Сербамъ, котрыхъ підчасъ войны выдано зъ Болгаріѣ, вольно було назадъ туды повернути, на що болгарскій делегатъ отповѣвъ, що въ той справѣ еще зачекати мусить на инструкцію зъ Софіѣ. —

Межи Туреччиною а Грецією велике напруженіе. Мимо дорожованія Гладстона, щобы Греція не выликовала войны, выказуе таяже, що война навѣтъ нещаслива есть для Греціѣ лишь одинокимъ выходомъ, а розброеніе моглобы лишь выкликати революцію въ краю, по той причинѣ правительство заказало выдавати паспорты за границу всѣмъ своимъ подданнымъ здобнымъ до войска, безъ взгляду на вѣкъ. — Жителѣ острова (выспы) Креты вручили консуламъ заграничнымъ ноту (письмо), въ котрой жадають прилученія до Греціѣ. Зъ Берлина надійшла вѣсть, що мимо непокоячихъ объявовъ на Балканѣ въ певныхъ

сферахъ надѣя есть, що балканска справа все такїя залягодить ся; зъ оттамъ доносять такожъ що союзъ межи Портою а Болгарією буде уневажненый.

Въ Нѣмеччинѣ заповѣдженъ кн. Бисмаркомъ мѣры противъ Поляковъ вже розпочали ся. Министерство войны розпорядило, щобы жовнѣры польскои народности роздѣленіи були помежи полки (регімента) нѣмецкїи. Въ соймѣ прускомъ внесено зновъ проектъ колонизаціѣ Нѣмцѣвъ въ заходныхъ Прусахъ и въ Познаньщинѣ, а оттакъ заострення законѣвъ въ школахъ народныхъ, въ котрыхъ переважно есть молодѣжь польска.

Въ Англіи дня 8. с. м. выбухла була величезна ворохобия робѣтниківъ настрою соціалистичного, въ котрой взяло участь звышъ 20000 робѣтниковъ. Заохоченіи на матингу (вѣчу) соціалистичными бесѣдами подраженіи выступленьемъ полиціѣ пустились улицями мѣста и нищили и розбивали все, що имъ подъ руки пошло, а особливо склепы ювелирѣвъ (золотарѣвъ.) Скоистатовано, що причиною того не були робѣтники, а толькѣ кілька тысячъ людей зъ найнижшой версты, котрыхъ соціалистичны агитаторы намовляли до эксцессѣвъ противу законныхъ постановъ.

Подорожъ князя Черногоры до Петербурга заинтересовала цѣлу Европу. Въ газетахъ пишуть, що князь уже 15. с. м. зъ Петербурга выѣхавъ и вертае черезъ Берлинъ и Вѣденъ до дому. Онъ не ѣздивъ до Петербурга лишь задля якогось финансового интересу але такожъ и ддя того, щобы тамъ приглянути ся и политицѣ высокои дипломатіѣ. Що до экономичной части, то ему удало ся роздобути позычку на будову дорожъ въ своѣмъ краю и на кораблѣ торговельный. Що же до справъ политическихъ, то здае ся, що зреализованіе ихъ отложено на догодѣйшину хвилю; бо се въ Петербургѣ добре знаютъ, що Нѣмцѣ ледво чи допустили бы князя черногорского до такого выступленія на Балканѣ, котрый бы и имъ самымъ ставъ ся небезпечный.

Въ угорскомъ парламентѣ вела ся недавно дебата, котра дае добрый доказъ, якъ Мадыры понимаютъ права національнїи. Підчасъ дебаты надъ бюджетомъ, коли одинъ сербскій посолъ въ имени сербского народа въ Угорщинѣ доказувавъ, що Сербь и Хорваты вѣрныи Мадырамъ и сподѣвають ся для того, що Мадыры не схотять ихъ утискати и позволять, щобы для захованія автономіѣ сербской церкви бувъ свѣшканный соборъ, выступивъ пос. Угронъ съ бесѣдою и похваливъ Сербѣвъ за ихъ лояльностъ, але зразъ и зажадавъ, щобы тыхъ Русинѣвъ мукачевской епархіѣ, котрїи вже трохи умѣють по мадырски выдѣлти зъ сее епархіѣ и завести для нихъ въ литургіи мадырскую мову. Сему однакѣо министрѣ Трефортъ спротививъ ся.

Румуньска газета «Телеграфуль», выходяча въ Букарештѣ пише, що Россія готова вже отъ давна выступити на Балканѣ съ цѣлою силою, и що въ часѣ послѣдней войны партія оппозиційна въ палатѣ росій-

ского агента ухвалила поддати ся подъ опеку Россіи и завести провизоричне правительство, котрого то председателемъ мавъ бути митрополитъ Климентій въ хвили, коли при вступленю сербской арміи до Софіи Болгаре зложать зъ престола кн. Александра. Коли се Россіи въ Болгаріи не удало ся, то она звернула ся черезъ агентівъ до Сербіи, обіише їй Боснію и Македоцію, коли Сербы зложать зъ престола короля Милана и закладають росс. офицерівъ до арміи. Сербы однако дорожать своєю независимостію народною и не конче прихильні теперъ для князя черногорского, котрого Россія хоче конче зробити претендентомъ на сербскій престолъ; они не хотятъ зросійщеня своего краю и ддятого не довѣряють кн. Николаеву.

Князь черногорскій бувъ дня 17. с. м. въ Берлинѣ, де ему на честь бувъ даный на дворѣ цѣсарскѣмъ великій ширъ.

Нѣмецка рада союзна приняла проектъ закона о монополю горѣвки.

Справа польска въ прускѣмъ соймѣ наробила великого шуму. Мала она много сѣднѣности съ школьною справою рускою въ соймѣ галицкѣмъ. Чей загорѣли вороги руского народа, котрыхъ представителями були декотрі галицкіи послы-Поляки наберуть зъ дебаты польской въ прускѣмъ собѣ науки на будучиность, що «сегодня менѣ, а завтра тобѣ» и «що тобѣ не мило, того другимъ не чини.» Дай Боже, щобъ вже разъ всѣ Славяне, опам'ятались; бо не Ганибаль, а «Атила передъ воротами» (славянськими.) Мовъ розлюченый левъ кинувъ ся желѣзный канцлеръ на Поляковъ, называючи ихъ зрадниками и ворагами краю, котрыхъ треба выгонити та нѣмчити, на що и бѣльшость пруского сойму згодилась. Тяжкій хвилѣ предстоятъ Полякамъ въ Познаньщинѣ; чи зречуть ся затяти вороги Русинѣвъ въ Галичинѣ по такѣмъ сумнѣмъ досвѣдѣ такогожъ, якъ самі кажутъ, «варварского» поступованя? Дай Боже!

БУКОВИНЬСКІЙ ТОВАРИСТВА РУСКІЙ

На «Народный Дѣмъ» въ Чернівцяхъ прислали: учитель зъ Заставны п. Жугасевичъ 5 зол., правникъ въ Львовѣ п. В. Сѣменовичъ крейцарами зѣбранихъ на именинахъ у. О. Гл. зъ Оброшны 2 зол. 55 кр., а ч. господарѣ Гузоватый зъ Рараца и Геличъ зъ Топорѣвцѣвъ зложили яко члены «Народного Дому» таксы 1 зол. 70 кр. Щедрымъ дателямъ и ревнымъ збирателямъ щиро-руске спаси-Бѣгъ!

Загальне собраніе общества «Народный Дѣмъ» въ Чернівцяхъ отбуло ся дня 22. лат. лютого с. р.

Собрание приняло до вѣдомости справозданье уступившого выдѣла и касіера и выразило признательность и подяку выдѣлову за совѣстне веденіе дѣлъ Народного Дому. Зъ сего справозданя довѣдуемось, що мастокъ Народного Дому выносивъ выносивъ нынѣ о 514 зол. 51 кр. бѣльше якъ минувшого року.

Собрание рѣшило передати свою читальню обществу «Руска Бесѣда» и обернути свои фонды на купно дому; рѣшено дальше заняти ся купномъ и роспродажею образѣвъ для церквей, чтобы тымъ способомъ заимѣгчи вироваджованю неотвѣтнихъ образѣвъ по церквахъ изъ рукъ рѣжныхъ спекулянтѣвъ. Въ кѣнци выбрано новый выдѣлъ, въ котрый входятъ п. о. Федоровичъ, о. Сѣменовичъ, Дръ Стоцкій, п. Поповичъ, Продай, Еротей Пигулякъ, Юстинъ Пигулякъ, Ивасюкъ, Харжевскій, Тымпнскій. Въ заступники выбраны п. Окуневскій, Шкурганъ, Руснакъ.

Ревидентами выбраны: п. Билинкевичъ, и Добровольскій.

Братство св. ап. Тадея въ Чернівцяхъ на своемъ загальномъ собраню дня 19. лат. януаря с. р. выбрало новый выдѣлъ, въ котрый входятъ: совѣтникъ краевого суда Изидоръ Винницкій (председатель), офиціалъ Окуневскій (мѣстопредседатель), Лисѣвскій (секретарь), Ганчарукъ, Островскій, Поверловичъ, Топуцакъ, Заванскій (касиръ), Гулка, Геличинскій.

Ревидентами выбраны: Дръ Ганкевичъ и Вишневскій. Зъ отчету уступившого выдѣлу за минувшій рокъ показуе ся, що братство передъ рокомъ мало 120 членѣвъ, зъ того отпало 17 членѣвъ, — прибуло новыхъ членѣвъ 12, — такъ що теперъ братство числитъ 115 членѣвъ.

Братство продало свой домокъ подъ ч. 16 на улицѣ Франца мѣщанину Рыбцѣ за 900 зол. зъ котрыхъ частями уплачено 800 зол. а рѣшту цѣны заимѣбуловано на проданѣй реальности. Чтобы мати центръ своей дѣятельности, братство постановило недалеко церкви выставити дѣмъ братскій одноповерхный на грунтѣ купленѣмъ въ той цѣли на улицѣ кушиньскѣй. По плану дѣмъ сей буде обнимати у долу 6 комнатъ а на поверху 5 комнатъ и одну салю. Выдатки на матеріалъ выносятъ доси 879 зол. 54 кр. Съ весною начне ся мурованье.

Чтобы прискорити се предпринятіе выс. ц. к. правительство позволило братству збирати складки на братскій дѣмъ въ цѣлѣй Буковинѣвъ часѣ отъ 1. януаря до 1. юля с. р.

Цѣлею братства есть такожъ помогати своимъ членамъ и устроить для бѣдной учащон ся молодежи пріютъ въ братскѣмъ домѣ. —

По такъ краснѣй цѣли належитъ надѣятися, що родимѣцѣ не откажутъ своей сильнои помочи для предпринятія сего братства и хотъ малыми но численными жертвами причинять ся до скорого осягненя высокои цѣли.

На дѣмъ братства св. Тадея въ Чернівцяхъ жертвовали п. офиціалъ Харжевскій 10 зол. Савка 5 зол., за котріи выдѣлъ выражае сердечне «Спаси-Бѣгъ.»

ДРӨВНІЙ ВЪСТИ.

(† О. Яковъ Шведзипкій), приходникъ церкви св. Параскевіѣ у Львовѣ и деканъ львовско-загородскій, почет. крылошанинъ гр.-кат. митр. Капитулы, отъзначенный крестомъ заслуги, предсѣдатель «Рускои Рады», членъ «Народного Дому», «Гал.-рускои Матицѣ» и др. б. посоль до рады держ. и до сойму краевого, упокоивъ ся по короткій недужѣ (ударъ апоплектичный) въ субботу 8. (20) с. м. въ 70. роцѣ житя. Вѣчна ему память!

(Товарискій вечерокъ «Союза») выпавъ по сѣ суду тугейшихъ газетъ и всѣхъ гостей въ кождомъ взглядѣ величаво. Яко гостѣ явились були Преосв. Митрополитъ о. Андріевичъ, бурмистръ фонъ Клименъ, С. М. ректоръ и много професорѣвъ университету и другихъ чиновникѣвъ. До коломыйки ставало зверхъ 50, до мазура зверхъ 80, а до кадрия зверхъ 100 паръ. Танцѣ продовжались при отличной грѣ войсковои музики до бѣлого дня. Кромѣ зыску морального есть и гарный доходъ матеріальный. Честь трудамъ комитету, на которого чолѣ стоявъ проф. Дрѣ Калужнякій.

(П. Корнилій Устіяновичъ), славно звѣстный нашъ маляръ-поетъ, принѣвъ въ даръ владычому престолови въ Станиславѣвъ свой цѣнный, великій образъ «Исусъ передъ Каяфою», который на выставкахъ образѣвъ звертавъ на себе загальну увагу. Якъ зачуваемо, працює п. К. Устіяновичъ надъ житъписею своего батька Николая.

(Господарка министра просвѣты п. Гауча.) Якъ енергично постуає собѣ новый министръ просвѣты коло заведеня порядкѣвъ въ школьной администраціи, бачимо зъ того здавалось бы маловажного постановленя въ справѣ черновецкаго университета.

Ту цѣлу университетску будѣвлю занимають салѣ выкладові, учительска семинарія и 16 салѣ нанятыхъ професорами университету за 400 зол. Черезъ то не стало въ нѣмъ мѣстця на кабинеты и за насѣ салѣ для кабинетѣвъ мусѣвъ скарбѣ платити 4000 зол. Кабинеты тѣ були однакъ помѣщеніи досыть далеко ѳтъ университета, бо ажъ въ палатѣ православного архієпископа. Щобъ сю негодю усунути, выеднали интересованіи сфери въ радѣ державной 40000 зол. на будѣву учительской семинаріи абы тымъ способомъ знайти мѣстце на помѣщеніе кабинетѣвъ въ самѣмъ университетѣ. Министръ Гаучъ розглянувши ся, въ чомъ дѣло, вымовивъ напередъ професорамъ мешканя и казавъ до нихъ перенести кабинеты. Такимъ способомъ уратовано щорѣчну платню 3600 зол. за вынаймленіе салѣ въ резиденціи, а назначенныхъ 40000 зол. на будѣвлю учительской семинаріи обернено на будѣвлю другои гимназіи въ Чернівцяхъ.

(П. к. прокураторія во Львовѣ) выточила на подставѣ скарги дирекціи Львовской рускои гимназіи редактору нѣмецкои газеты въ Вѣднѣи п. Живномъ-у карный процесъ за помѣщеніе въ своей газетѣ одного артикулу, изъ котораго выплыває будѣто бы львовска руска гимназія була институціею, изъ котрой выходятъ лишь самы анархисты, соціалисты, нигилисты и. пр.

(Жертвы демона игры) одинъ богатый италіанскій купецъ повертаючий съ женою изъ за границѣ задержавъ ся въ Монтекарно, щобы посѣтити голосный дѣмъ игры. Тамъ давъ поrvatи ся страсти, запустивъ ся въ игру и програвъ значну часть готѣвки,

решту же давъ женѣ. Тая думаючи, що ѣй послужить щастіе и що ѳтобѣе страту понесену мужомъ, сѣла до зеленого стола по въ короткомъ часѣ була уже безъ гроша. Въ отчаяніи побѣгла надъ берегъ мора и кинула ся въ воду. Выдобуто уже неживу. Тая нова утрата повліяла такъ сильно на несчастного грача, що повернувши до готелю ѳтобравъ собѣ житѣе.

(Лужаны) стають ся однимъ изъ найголовнѣйшихъ мѣстцевостей торговлѣ яйцами, котрі дуже скванно купуютъ за границу. Дрѣбъ есть тамъ назывчально дешевый. Годована курка стоить тамъ 35 кр., коли въ Чернівцяхъ платити ся за штуку 60—70 кр. На тыждневыхъ торгахъ закуновуютъ тутъ жицы безцесленне множество яицъ за безцѣвъ и высылають за границу тыжднево того товару за 1000—1500 зол.

(Конкурсъ) выписанный до сталонѣ обсады на мѣстце учителя въ Драчинцяхъ съ рускимъ и нѣмецкимъ языкомъ и платнею III. кл. Подавати належитъ до п. к. рады школьной повѣсти въ Сторожницяхъ найдальше до шѣсть недѣль раховавши ѳтъ 6. лат. лютого с. р. Такъ само въ Чирешу съ румынскимъ и нѣмецкимъ языкомъ.

(Четверта кляса бранки) має бути сего року покликана до служби войсковои въ Буковинѣ, Галичинѣ, Зальцбургу, Каринтіи, Моравіи, Тиролю, Форальбергу и Краинѣ.

(Убійство за 14 крейцарѣвъ.) Въ селѣ Корничѣ коломыйского повѣту мешкали супруги-жицы Зигельваксы. 3. с. м. поішли они на торгъ до Коломыи и оставили дома подѣ надзоромъ 14 лѣтнего выхованця своего 4-лѣтнего сына. Вернувши до дому знайшли ихъ обохъ убитыхъ на смерть. Николай Антониукъ убивъ ихъ щобы не були свѣдками его рабѣвництва. Розбѣйникъ розбивъ пушку высячу на стѣи и знайшовъ въ нѣй всего 14 крейцарѣвъ.

(Сумна справа) занимала 6., 16. и 18 с. м. черновецку раду громадску. Безправно посѣвъ одинъ изъ еи членѣвъ на публичномъ засѣданіи одного учителя безпѣдственно тяжко обвинити; а коли учитель заявивъ публично, що твердження наиа радного невѣрный, кинувъ ся п. радный а потѣмъ и секція зновъ въ публичномъ засѣданіи зъ угрозами, пѣдозрѣніями и обидами на него. Цѣла ся справа находитъ ся теперъ въ радѣ школьной, а выжидаячи еи рѣшеня повдержуємось на теперъ всякихъ примѣчаній, застерѣгаячи собѣ въ томъ дѣлѣ обширне справозданіе и выясненіе на позѣтѣе.

(Комисіѣ асентирунковой) поѣчнуть сегорѣчну бранку вже на другій тыждень, а то въ Чернівцяхъ ѳтъ 8.—23. марта, въ Сторожницяхъ ѳтъ 12.—21. апрѣля, въ Серетѣ ѳтъ 1.—10. апрѣля, въ Сучавѣ ѳтъ 12.—26. марта, въ Устю-Гуморѣ ѳтъ 29. марта до 7. апрѣля, въ Кимполунгу ѳтъ 15.—21. апрѣля, въ Кѣмани ѳтъ 7.—20. апрѣля, а въ Вижницяхъ ѳтъ 7.—14. апрѣля.

(До бранки) мають ся сего року ставляти въ мѣстѣ Чернівцяхъ 773, изъ повѣтѣвъ: черновецкаго 2778, сторожинецкаго 1687, серетскаго 1610, сучавскаго 2351, устегуморскаго 1536, кимполунскаго 763, радовецкаго 1053, кѣманискаго 2251, а вижницкаго 1284 молодѣвъ.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ. ЯКЪ ЗАКЛАДАТИ ЧИТАЛЬНЮ.

Уже близко 20 років тому, якъ нашъ найсвѣтлѣйшій Монархъ давъ всѣмъ своимъ народамъ право закладати рѣзні товариства, то є: читальнѣ, касы позичковѣ и спомогательнѣ, шпихлѣрѣ, товариства господарскѣ, промысловѣ, шкѣльнѣ, научнѣ, политичнѣ и рѣзні иншѣ. Для насъ на теперѣ найважѣйшій читальнѣ. Щожъ треба робити, щобы мати свою читальню?

Скоро найде ся въ якѣмъ селѣ тѣлько сѣмъ людей, що мають охоту до просвѣты, такъ можуть уже заложити собѣ читальню. До того треба тѣлько охоты, одного лева и сорокъ и пять крейцарѣвъ, шѣсть аркушѣвъ бѣлого паперу и письменного чоловѣка.

Скоро се є, такъ отъ що зробити:

- 1.) Кунити въ мѣстѣ одинъ штемпель за 5 шѣстоукъ, а чѣтыри штемпелѣ по 15 крейцарѣвъ.
- 2.) Теперѣ написати на одиѣмъ аркуши отъ що:

ВЫСОКЕ Ц. К. ПРАВИТЕЛЬСТВО!

штемпель

на

50 кр.

Пѣдписанѣ члены громады (тутъ треба назвати громаду, въ котрѣй читальня бути має) за-думують основати у себе читальню, о чѣмъ подають до вѣдомости высокаго ц. к. Пра-вительства по мысли §. 4. закона зъ 15. листопада 1867. ч. 134 и предлагаючи ста-тутъ сен читальнѣ въ 5 примѣрникахъ просятъ:

Высоке ц. к. Правительство зволить се донесеніе разомъ зъ статутомъ до своєї вѣдомости приймати. —

Се письмо мають пѣдписати тѣ газды, що хотять читальнѣ и треба прилѣпити на нѣмъ, якъ тутъ видно той штемпель, що за 5 шѣстоукъ. Скоро се письмо готове складає ся єго повздовжъ въ двѣ и зверху якъ се певно кождый на прозьбахъ и другихъ урядовыхъ письмахъ видѣвъ, треба додати таку надписъ: «До Высокаго ц. к. Правительства въ Чернѣвцяхъ. — Пѣдъ симъ треба написати имена всѣхъ тыхъ, що на сѣмъ письмѣ пѣдписались, а до того ще додати, зъ якого они села, якого повѣту, а на конецъ дописати отсей слова:» доносятъ, що хотять у себе осно-вати читальню.»

Такъ отже вже одно письмо готове. Теперѣ бере ся другій аркушъ паперу тай перепише ся дословно отсей приписъ або якъ ихъ называютъ статуты читальнѣ.

СТАТУТЪ ЧИТАЛЬНѢ.

ВЪ (тутъ написати имя села, де читальня бути має.)

I. Цѣль Читальнѣ.

§. 1. Цѣлею Читальнѣ єсть ширити замилованіе до читаня пожиточныхъ писемъ, а тѣмъ самымъ и про-свѣты межи селянами (мѣщанами) въ и околицы.

II. Средства.

§. 2. Тая цѣль має осягнути ся:

- а) черезъ заложєніе и удержованіе читальнѣ въ мѣстѣ;
- б) черезъ читаніе въ нѣй книжокъ, часописѣй и иншихъ писемъ;
- в) черезъ розговоры о тѣмъ, що прочитано;
- г) черезъ выклады и ѣтчиты.

III. Мѣсце пробуваня.

§. 3. Мѣсцемъ пробуваня Читальнѣ єсть

IV. Принятіе до товариства, выстѣпленіе и выключєніе зъ него.

§. 4. Товариство складає ся зъ членѣвъ дѣйсныхъ и почетныхъ.

§. 5. Дѣйснымъ членомъ Читальнѣ стає ся кожда особа, котра объявить свою волю до Читальнѣ при-стѣпити и выдѣломъ Читальнѣ буде принята.

§. 6. Почетными членами именуютъ загалный збѣръ на внесокъ выдѣлу такѣ особы, котрѣ до добра Чи-тальнѣ значно причинили ся.

§. 7. Кождому дѣйственному члену свободно коли небудь выстѣпити зъ Читальнѣ черезъ заявленіе вы-стѣпления своего выдѣлову; однаковъ залєглы выкладки обовязаны заплатити.

§. 8. Членомъ Читальнѣ перестаетъ бути той, хто черезъ повъ року помимо триразового упѣмненія вкля-докъ не плативъ.

§. 9. Особы, допустившѣ ся якого безчесного дѣла, котре пѣсля карныхъ законѣвъ пѣдпадає карѣ, якъ и ѣтдаючи ся пиянству або неморальности, можуть бути выдѣломъ зъ Читальнѣ выключєніи.

Членъ выключєный може бути на загалныхъ зборахъ назадъ принятый, если собѣ на тоє заслужить.

V. Права и обязанности членовъ.

§. 10. Членъ дѣйствительный має право:

- а) брати удѣлъ въ загалныхъ зборахъ, забирати голосъ, ставити внески, голосувати надъ всѣми справами, выбирати и бути выбранимъ до выдѣлу, и вглядати въ рахунки выдѣлу, предкладаній загалному зборови;
 - б) читати всѣ въ Читальни находячія ся книжки, брошуры и часописи;
 - в) выпожичати тѣ-же до дому по дѣломъ постановленными и оголошеними.
- §. 11. Членъ почетный має право: приходити на загалный зборъ и забирати голосъ (але не має права ставити внесковъ, голосувати и выбирати або бути выбранимъ до выдѣлу), такожъ ходити до Читальни и мати отчиты.

§. 12. Каждый членъ дѣйствительный має обязательство:

- а) платити до касы Читальни по (тутъ треба написати, сколько крейцаровъ мѣсячно платити хотѣть.)
- б) старати ся позыскати новыхъ членовъ;
- в) словомъ и дѣломъ заохочувати до читанія добрыхъ и пожиточныхъ книжокъ.

VI. Зарядъ Читальни.

§. 13. Читальнею заряджуютъ:

- а) Загалный зборъ,
- б) выдѣлъ.

§. 14. Кождаго року обязательный выдѣлъ скликати загалный зборъ членовъ черезъ письменное оголошеніе въ комнатахъ Читальни.

§. 15. До важности загалныхъ зборовъ треба, абы явила ся наименше половина дѣйствительныхъ членовъ. Рѣшенія западають абсолютною большостію голосовъ.

§. 16. Загалный зборъ ухваляе зміну статута, рѣшае внески, пріймае назадъ выключенныхъ членовъ (§. 9), именуетъ почетныхъ членовъ, выбираетъ выдѣлъ, перебрѣдае рахунки, удѣляетъ уступающему выдѣлу абсолютную торію и въ загалъ розпоряжае, якъ масткомъ товариства має ся орудовати.

§. 17. Выдѣлъ складае ся зъ пятихъ членовъ и двоухъ заступниковъ, на загалныхъ зборахъ на одинъ рокъ выбранихъ.

Выдѣлъ выбираетъ зъ помѣжъ себе голову, заступника головы, секретаря, бібліотекаря и касіера.

§. 18. Выдѣлъ

- а) пріймае дѣйствительныхъ членовъ и удержуе ихъ списъ;
- б) стараетъ ся о книжки, газеты и иншія письма;
- в) орудуетъ майномъ товариства;
- г) сповняе постановы загалного збору;
- д) скликае загалный зборъ, здае загалному зборови справу изъ своего дѣланія, предкладаетъ ему свои внески и свои рахунки.

§. 19. До важности рѣшеній выдѣлу треба, щобъ кромѣ головы або его заступника було еще что наименше двоухъ выдѣловыхъ. Рѣшенія западають абсолютною большостію голосовъ.

VII. Заступничество товариства.

§. 20. Голова або его заступникъ заступае Читальню на зверхъ и подписуе вразъ съ однимъ членомъ выдѣлу всѣ письма и оголошенія, выходячія отъ Читальни.

VIII. Рѣшаніе споровъ.

§. 21. Всякій споръ межи членами яко такими, або межи членами а выдѣломъ або товариствомъ рѣшае судъ мировой, до котораго каждая сторона выбираетъ по одному судіи, а тѣмъ оба судіи выбираютъ собѣ зверхника.

IX. Розвязаніе Читальни.

§. 22. Лише загалному зборови, нарочно въ той цѣли скликаному, служить право: постановити розвязаніе Читальни.

Щобы така постанова була важна, муситъ зобрати ся двѣ третины ($\frac{2}{3}$) дѣйствительныхъ членовъ и зъ зобранныхъ муситъ наименше три четвертыхъ ($\frac{3}{4}$) голосовати за розвязаніемъ.

Той загалный зборъ установляетъ такожъ, на яку добру цѣль признаетъ ся масткомъ товариства; если-жъ бы сего не рѣшено, то книжки и часописи переходятъ на власность мѣсцевой школы, а масткомъ въ готовыхъ грошахъ на вспомогу бѣдныхъ учениковъ мѣсцевыхъ.

Въ

дня

18

Основатель:

Сей статутъ переписуе ся пять разъ то е особно на 5 аркушахъ и на кождомъ подписуютъ ся тѣ саміи, що хотять мати читальню, та що подписали ся на першомъ письмѣ.

Скоро всѣ 6 аркушѣвъ такъ записаніи, тогда запечатати всѣ 6 въ чистый папѣръ якъ листъ. На сѣмъ листѣ треба написати такую адресу: «До Высокого и. к. Правительства краевого въ Черновцахъ». Сей листъ треба занести на почту, та щобы не запропастилъ ся, треба заплатити 20 кр. за рецензію.

По четырехъ недѣляхъ зверне и. к. Правительство одинъ аркушъ зъ статутами и наинше на иѣмъ, що позволяе отворити читальню, а хотъ бы за той часъ не прійшла иѣяка отповѣдь, то читальня вже позволена, бо такъ право каже.

Якъ провадити читальню напишемъ на другій разъ, а тутъ скажемъ еще только то, що де бы не було кому написати сихъ 6 письмъ, зъ оттамъ най приплюють намъ люди 25 кр., а мы имъ пошлемо всѣ тѣ письма печатаніи то е друкованіи, такъ що на нихъ только итемнѣлѣ прибити та подписати ся треба.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Гординскій-Федьковичъ. Зъ печати Г. Чонна.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 16. (28.) кожного
мѣсяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рѣкъ 3 зол. — кр.
> пѣвъ року 1 > 50 >
> третину > 1 > — >
Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(улиця Силеси ч. 7), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГИ
обчислюють ся якъ найде-
шевше.

Нова гимназія.

Якъ вѣдомо, було основанье другой гимназіѣ въ Чернівцяхъ майже безнечне, а тымъ самымъ отворенье гимназіѣ въ Кѣцмани якъ бы погребане. Теперъ же поѣшла ся справа цѣлкомъ иншою дорогою. Власне теперъ надѣйшло роспоряженье ц. к. министра просвѣты до буковиньской краевой рады школьной, котре подае намъ Русинамъ надѣю, що вже разъ и намъ признане буде право, яке всѣ прочі народы Австріѣ отъ довгихъ лѣтъ мають. Министерія наказала радѣ школьной, що о отвореню другой гимназіѣ въ Чернівцяхъ вже зъ финансового взгляду и мовы бути не може, и чтобы рада школьна краева не предлагала министеріѣ болѣе внесена на отворенье новой гимназіѣ въ Чернівцяхъ. Зато мѣсть наказала министерія, чтобы краева рада школьна высказала свое мнѣнье, чи нова нѣмецка гимназія съ рускими побѣчными отдѣлами (паралельками) не оттянула бы часть учениковъ отъ гимназіѣ въ Чернівцяхъ.

Такъ стоитъ теперъ справа новой гимназіѣ. Пригляньмось теперъ сему дѣлу близше.

Чернівцямъ отже отмовлено другой гимназіѣ. Фактъ такожь, що гимназія черновецка переповнена. Болѣша половина учениковъ черновецкой гимназіѣ бере ся зъ поза Чернівцѣвъ, а наиболѣше зъ нихъ походить зъ повѣту кѣцманьского, вижницкого и зъ Галичины. Рѣчь ясна отже, що гимназія въ Кѣцмани положена на великомъ простори межи гимназіями черновецкою и коломыйскою буде мати достаточне число учениковъ. Съ чистою совѣстею можна отже сказати, що гимназія въ Кѣцмани запобѣжитъ теперѣшному переповненю гимназіѣ черновецкой. — Дальше подасть она многимъ дѣтемъ остающимъ ны-

нѣ безъ высшего образования можность дальшой науки. Не конечно и не возможно, чтобы всѣ они покѣнчили всѣ науки, але вже окѣнченье кѣлькохъ класъ гимназіальныхъ повліяе користо на моральный и матеріальный станъ народа, що певно лежитъ въ интересѣ краю и державы. По третѣмъ буде кѣцманьска гимназія признаньемъ правъ мешканцѣвъ проторной западной части Буковины, для котрыхъ она стане добродѣйствомъ въ моральномъ и матеріальномъ взглядѣ, якимъ всѣ прочі части Буковины давно уже хѣсцуютъ ся, о чѣмъ свѣдчитъ гимназія въ Сочавѣ и Радѣвцяхъ, и реальна школа въ Серетѣ. Въ кѣнци буде ся гимназія съ рускими отдѣлами давно ожидаемымъ рѣвноуправленьемъ буковиньского народа руского, доси одинокого во всѣй Австріи недѣзнавшего сего добродѣйства. Якъ тяжко его доси скривджено, о томъ свѣдчитъ фактъ, що на университетѣ черновецкомъ число слухатѣлѣвъ-Русинѣвъ спадае рѣкъ рѣчно, сего року принадае на 265 слухатѣлѣвъ всего 28 Русинѣвъ, а зъ 181 буковинчикѣвъ буде може 18 Русинѣвъ, то едесята часть всѣхъ слухатѣлѣвъ въ загалѣ, а буковиньскихъ въ особенности. Взявши на увагу, що Русины становлять найчисленнѣйшій народъ на Буковинѣ, представляе сей образъ страшне занедбанье буковиньскихъ Русинѣвъ. Часъ бы вже запобѣгчи сему лиху, часъ бы вже сповнити хотя частичку обовязку супротивъ народа рѣвно обтяженного податками грошей и крови, но доси ще особливо що до школъ такъ мало рѣвноуправленого. Наспѣла хвиля много ожидана, чи буде она народови рускому ласкавою, увидимо небавомъ. Судьба руского народа и всѣхъ другихъ мешканцѣвъ западной части Буковины лежитъ теперъ въ рукахъ краевой рады школьной. Отъ неѣ зависить гимназія кѣцманьска. Нема въ радѣ школьной и одного Русина, та

ДОПИСИ.

надѣмось, що суть въ нѣй мужѣ праві дбали о просвѣту народну. Уповаючи на правдоу рады шкільної, надѣмось що за помічю правого и енергичного нового министра зможемо небавомъ подати буковиньському народови рускому радѣстну вѣсть, що сповнилась высочайша обѣцянка цѣсарска, усунена кривда наша. Що дай Боже!

Рада державна.

На 7. засѣданю министеръ краевой обороны предложивъ законъ о красвѣмъ ополченю. Потѣмъ приступлено до дебати надъ принятємъ зельзницѣ Дуксъ-Боденбахъ на власнѣсть державы, котру то дебату 135 голосами противъ 130 ѣложено до слѣдующого засѣданя.

На 8. засѣданю пос. Кс. Копыцѣнскій зложивъ письменно свѣй мандатъ до рады державной, министеръ рѣльництва предложивъ законъ о заведеню окремыхъ принисѣвъ що до подѣлу наслѣдственныхъ грунтовъ селянскихъ середной величины. Послѣ першого читаня закона о ополченю краевѣмъ ѣложено сей законъ безъ дебати до комисіѣ для обороны краевой. Подчасъ другого читаня актѣвъ въ справѣ Конго пос. Найвартъ выступивъ противъ введеня австрійской державы чужихъ льосѣвъ (т. е. зъ Конго), понежи посѣла подорожниковъ Пешниль-Леше и Льеренцъ Конго держава безъ обывательствъ, безъ законѣвъ и управы, а потѣмъ противъ удѣленю лендербанкови власти ѣтносительно удержаня поваги правительственной, далѣй же пытавъ ся мин. финансѣвъ Дунаевского, чи ѣтъ Конго-льосы конче въ Австрій дозволити хоче, и додавъ, що ѣтъ и его товаришѣ внесуть проектъ закона, котрый бы на будуче, подѣбно якъ въ другихъ державахъ ѣтобравъ компетеннымъ сферамъ право до выдаваня и ширеня такихъ цѣбныхъ наперѣвъ, и будуть за нимъ голосовати. Пос. Зисъ и Сохоръ говорили противъ введеня горѣвки до Конго. Палата ухвалила згодити ся на угоду съ Конгомъ. — По сѣмъ розпочала ся зновъ дебата въ справѣ зельзницѣ Дуксъ-Боденбахъ, въ котрій пос. Магъ дуже рѣзко нападавъ на мин. Цицо; сей-же въ свѣй ѣтновѣди на всѣ закиды сказавъ: «Коли панове думаете, що я въ чѣмъ нибудь нарушивъ мою власть и ѣбовязокъ урядовый, то прошу васъ, ѣбжалуйте мене на подѣставѣ закона о ѣтвѣчальности министрѣвъ. По закрытю дебати приступлено 166 голосами противъ 135 до спеціальной дебати.

На 9. засѣданю предложили Менгеръ и товаришѣ проектъ закона о польгахъ стемилевыхъ при конверзіѣ довгѣвъ гипотечныхъ. Президентъ министрѣвъ гр. Таффе заявилъ, що министерство застерѣгае ся рѣшучо противъ всякихъ напастей. При спеціальной дебатѣ въ справѣ зельзницѣ Дуксъ-Прага принято цѣле предложенье безъ змѣны, такожъ законъ о перенятю зельзницѣ Дуксъ-Боденбахъ принято въ третѣмъ читаню. — Проектъ закона для силѣного съ Угорциновъ забезпеченя литературной власности ѣтослано до комисіѣ правничой. — Перше читанье внесена пос. Тирка въ справѣ зменшеня податку грунтового, то ещѣбы замѣсть под. грунтового завести для селянъ податокъ доходовой, вывликало дебату, котру по промовленю пос. Поляка за невѣ перервано.

Изъ Голорѣвцѣвъ. Славне разъ весѣлье ѣбуло ся у насъ 9. сего мѣсяця. Було то весѣлье безъ смердячей горѣвки, перше у, нашѣмъ селѣ, та хто знае чи не перше на Буковинѣ. А честный господарь, що зробивъ таке тверезе весѣлье, то членъ нашой читальнѣ, господарь Георгій Пуричъ. Та и не мала то рѣчь зробити такий красныи початокъ. Цѣлыми тыжднями напередъ говорили о сѣмъ весѣлю по селу, а навѣтъ близка родина не хотѣла прійти на весѣлье; бо — не було проклятой сивухи. Але нашъ честный газда Георгій не давъ ся ѣтмовити ѣтъ своєй гадки; ѣтъ познавъ, що гучне весѣлье съ пѣяткою не выйде на добро аѣтъ молодѣй парѣ, аѣтъ родичамъ, аѣтъ навѣтъ гостямъ, а хѣба ѣднѣй корчмѣ. Его ѣтцѣ, якъ робили перше весѣлье донцѣ, то продали на горѣвку ѣайный кавалокъ поля, а коли робили нашому Георгієви весѣлье, то були бы продали за смердячу брагу и другій кавалокъ поля, якъ бы самъ Георгій будучи добрымъ робѣтникомъ не бувъ ѣтробивъ 44 левы за саму прокляту нежурню. Тому то постановивъ нашъ Георгій зробити свѣй сестрѣ тверезе весѣлье. Члены читальнѣ, саміи честныи газды пріѣѣбляли и зѣбрали ся на весѣлю. «Тенерь я вижу,» сказавъ доматоръ, «хто мене, а хто горѣвку любить.» И правду мавъ; бо до не ѣдного приходять гостѣ не зъ доброго серця, а лише тому, щобы нажльѣпоти ся вѣнѣчой браги. ѣтбуло ся весѣлье честно и тверезо, якъ Богъ приказавъ, а гостѣ скинули для молодой «у чашку» 15 левѣвъ. Нашъ Георгій купивъ за тѣ грошѣ для молодой телѣчку, таи каже до тата, та до мамы: «А що, тату и вы мамо, чи вы лѣнше весѣлье робили старшѣй сестрѣ, та менѣ, чи я? Вы ще и до сего дня не можете выплатити за горѣвку, а намъ не моглисье нѣчого дати, бо мусѣлисье шинкарѣвъ вѣновати. А я зробивъ сестрѣ весѣлье, нѣкому нѣчо не виненъ, ба ще купивъ ѣй телѣчку, а якъ Богъ позволитъ, то на рѣкъ буде сестра допѣти телѣчку, а не жидѣ-шинкарь.

ѣтъ таке то славне у насъ весѣлье було; Богу дяковати, що початокъ зроблений, а тенерь чей пѣзнасть кождый розумный человекъ, що лѣнше ѣѣбйти тверезе весѣлье, а замѣсть на горѣвку ѣбернути грошѣки для молодой, якъ се зробивъ нашъ честный господарь Георгій Пуричъ. А до сего розуму привела его читальня, тому, братья, закладаймо читальнѣ, учѣмъ ся, та тверезѣмъ ся!

АНДРѢЙ В

Сильна воля проявляе ся у селянъ Раранча; бо хоть ихъ читальня має противниковъ и самъ ихъ двѣрникъ Крисовскій старае ся всѣма способами ѣтвернути и ѣтстрашити селянъ ѣтъ читальнѣ, то мимо того читальня розвивае ся и вже стала ся ѣсередкомъ просвѣты взрослыхъ селянъ. — Молодіи газды передъ 2 мѣсяцями просили ц. к. старосту повѣтового и Гор-

музакого, щобы имъ позволивъ, утримовати для себе учителя своимъ коштомъ. Панъ староста не тільки позволивъ селянамъ збирати ся на науку, но поручивъ школьному учителеви п. Семюкови, щобы вечеромъ учивъ молодыхъ господарѣвъ ѳъ 5 до 8 години въ школѣ. Двадцять пять господарѣвъ ходять до школы щильно, научили ся читати и писати по руски и по нѣмецки, о чѣмъ пересвідчила ся сама правительствена комисія; бо разъ прїѣхавъ п. староста Гормузакій съ инспекторомъ краснымъ п. Выслужиломъ и повѣтовымъ инспекторомъ п. Стефановичемъ до школы въ Раранчу и та комисія чула, якъ п. баронъ Гормузакій вышпытовавъ молодыхъ господарѣвъ, и якъ красно всѣ ѳтповѣдали на его пытаня. Комисія похвалила господарѣвъ за ихъ охоту и позволила имъ, щобы вразъ съ хлопцями ходили на школьную науку.

Мало есть такихъ селянъ, котрымъ удае ся трудности побороти, но село Раранче есть примѣромъ, якъ легко просвѣта принимае ся у нашихъ селахъ, если ино найде ся хтось, хто народови щиро бажае просвѣты. Честь п. Старостѣ, слава раранецкимъ газдамъ!

Село Крещатику не велике, бо числить лишь около 200 хатъ. Колись оно було занедбане; бо жителѣ его тогды думали за много о горѣвнѣ, а жиды стали панами на многихъ селянскихъ грунтахъ. — Передъ 10 лѣтами бувъ въ Крещатику еще звычай, що хто друживъ ся, начинавъ весѣлье въ пятницу вечеромъ, а кѣнчивъ въ другу субботу и зпотребовавъ 25 до 30 вадеръ горѣвки. Селяне лишали въ буддень поле, а въ недѣлю и въ свято въ часѣ богослуженя многі забавляли ся въ корчмѣ.

Теперь дѣе ся тамъ иначе. Буде тому коло сѣмь лѣтъ, якъ въ Крещатику ставъ душпастиремъ Русинъ, проповѣдовавъ слово боже, загрѣвавъ до науки и тверезости. Въ року 1885. завязала ся тамъ читальня, въ котрой зъ початку було лише 7 селянъ. Добрый початокъ принѣсъ добрі плоды, бо нынѣ за стараньемъ священника о. протоерея Томовича, пѣвця церковного Фотія и епитропа Іоана Калинюка Андрѣевого розвинула ся такъ, що не тільки многі газды, но такожъ молодцѣ и дѣвчата належать до читальнѣ, читають и слухають недѣлями и святами всякихъ наукъ въ читальни, де ревниво ними занимае ся пѣвецъ и секретарь читальнѣ. Господарь Іванъ Калинюкъ причинивъ ся для читальнѣ и грѣшми и ѳтступивъ для неи свою хату, котру оналюе своими дровами.

Многі слюбывали собѣ тверезѣсть, ѳтрекли ся на всегда горѣвки, а жиды-шинкарѣ, котрі стратили много зарѣбку на горѣвнѣ, теперь страшуть та дурять. — Селянъ що хто слюбывавъ тверезѣсть, буде бѣльшій податокъ платити або кару.

Красный то примѣръ для иныхъ громад и священниковъ. Если бы всюда у священника була щира любовь до народа, була щира охотна до дѣла, тогды певно въ кождѣмъ селѣ стала бы тверезѣсть, побожнѣсть, просвѣта, бо грунтъ плодovitый, треба тільки доброго зерна и щирого труда, а плоды будутъ богатіи.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Россія вѣчно не може то съ революціями, то съ революційными ознаками опирати ся. Такъ доносятъ зъ Петербурга, що тамъ межи студентами университета, а навѣтъ въ дѣвочѣмъ институтѣ въ Москвѣ выкрыта революційна пропаганда.

Нѣмеччина. Въ прускѣмъ соймѣ дня 22. мин. м. розпочали ся дебаты надъ внесенями о Полякахъ. Министеръ Люціусъ предложивъ законъ о поселеню и казавъ, що законъ не вымѣренный противъ стану селянского, але противъ стану бѣльшихъ посѣлостей.

На Балканѣ. Дня 3. лат. марта пѣдписали представителѣ Сербіѣ, Болгаріѣ и Порты угоду. Въ Софїи по поводу заключеня мира ѳтиправлено торжественне богослуженне, и кн. Александеръ въ своѣй ѳтозвѣ до болгарского народу дякуе ему за его патриотизмъ и згадуе съ вдячностію о добродѣйствѣ султана, котрый дозволивъ, щобы цѣлый болгарскій народъ сполучивъ ся пѣдъ его правительствомъ.

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Цѣсаревичъ Рудольфъ) выѣхавъ для поратования своего здоровья разомъ съ супругою до Лакромы.

(Именованя:) П. Реваковичъ Титъ, п. к. адъюнктъ судовый въ Садагорѣ именованный начальникомъ суду въ Пѣдбужу (въ Галичинѣ), Емануиль Буріанъ будовничимъ инжиньеромъ, а Александеръ Исеческуль, будов. асистентомъ при дирекціѣ добръ буков. рел. фонду, сулентъ Іоанъ Келаръ, учителемъ гр. ор. религіѣ при гимназіѣ въ Радѣвяхъ, Ангѣль Романовскій, сулентъ реальнои школы въ Иглавѣ и Діонизій Симѣоновичъ, сулентъ черновецкои гимназіѣ, учителями при реальнои школѣ въ Чернівцяхъ.

(Балъ «Огниска»), товариства польскихъ академикѣвъ въ Чернівцяхъ выпавъ хорошо. Сала була освѣщена электричными лампами. До кадрили и мазура ставало около 100 паръ.

(Надзирателя школѣ) буде мати небавомъ кождый повѣтъ буковинскій зъ особна. Министерія просвѣты мала уже завѣзвати раду школьную, щобы предложила надзирателѣвъ школьныхъ для повѣтѣвъ вижницкого, кимполунского, серетского и сторожинецкого. Дай Боже, щобы рада школьна поручила п. министрамъ практичныхъ педагоговъ; бо несвѣдомый дѣла «ученый» не пѣднесе школы, чого дѣбалый о просвѣту министеръ певно жаеа зменяючи кождому надзирателеви число пѣдчиненныхъ школѣ. Надзиратель школѣ повиненъ передъ всѣмъ научати и направляти, а хто сего не розумѣе, буде хибѣ уѣдати и знеохочовати.

(П. Рудольфъ Еккардтъ), власситель печатнѣ въ Чернівцяхъ упокоиъ ся на 62. роцѣ жити.

(Практичній испиты) учителѣвъ школѣ народныхъ начинаютъ 29. лат. Априля с. р.

(Читальню) заложено въ Малитинцяхъ.

(Черновецкій университетъ) числивъ въ минушѣмъ семестрѣ 42 професоровъ, доцентѣвъ и учителей, а 265 слухателѣвъ, и то 206 порядочныхъ а 59 надпорядочныхъ. Зъ слухателѣвъ було 56 богословѣвъ, 23 философѣвъ, 90 правникѣвъ и 8 фармацевтовъ. Зъ Буковины було 181, зъ Галичины 51, зъ Нижнихъ Буковъ 1, зъ Вышнихъ 2, зъ Чехъ 3, зъ Шлеска 1, зъ Корутаніѣ 1, зъ Стеріѣ 1, зъ Тиролю 1, зъ Угорщины 10, Седмограду 2, Румуніѣ 10, Бесарабіѣ 1. Пѣсля народности було 103 Нѣмцѣ, 98 Румунѣвъ, 33 По-

ляки, 28 Русинівъ, 2 Мадяры и 1 Чехъ, Пѣсля вѣроисповѣданя було 117 православныхъ, 62 мойсеевого, 60 рим. кат., 11 евангелицкаго, 10 гр. кат., 3 ѳрм. кат., 1 ѳрм. вост., а 1 безконфесійный. Въ поодинокихъ рокахъ було: на I. роцѣ: 16 богословівъ, 32 правниківъ, 11 философівъ; на II. роцѣ: 16 богословівъ, 30 правниківъ, 2 философы; на III. роцѣ: 14 богословівъ, 24 правники, 4 философы; на IV. роцѣ: 16 богословівъ, 35 правниківъ, 6 философівъ.

(Молода пара). Сѣмдесять и дволѣтний Иванъ Германъ изъ Клокѳчки коло Чернівцівъ оженивъ ся тамтого тыждня съ сѣмдесятилѣтною вдовицею Войтко. На весѣлю були внуки и правнуки.

(«Союзъ»), товариство рускихъ академиківъ въ Чернівцяхъ просить н. т. предлатителѣвъ, котрѣ бы не получили «Альманахъ» до кѳнця Марта с. р., щобъ зареклямовали его кореспонденційною карткою подъ адресоу товариства «Союзъ», Улиця Сплени ч. 7. —

(Свѣтлый ректоратъ) черновецкои духовнои семинаріѣ позволивъ богословамъ участвовати на товариस्कѣмъ вечерку «Союзанскѣмъ» толькѣ въ «цивилнѣи» одежи, наколи передъ тымъ, на румынскѣй забавѣ „Junime-ѣ“ танцювали богословы въ «офиціальнѣи» реверендѣ и рясѣ. — Чи знае о сѣмъ рѣвноуправленію Преосв. Митрополитъ, котрый, якъ зъ достовѣрнаго жерела довѣдуемось, бувъ незадоволеный, що священники не явились численнѣйше на Союзанскихъ вечерницяхъ, зъ чого, якъ самъ Преосв. выловивъ ся, мѳгъ бы хтось заключити, що Его Преосвященство не спріиє однаково Русинамъ.

(Ц. к. краєва рада шкѳльна) поставила на дневный порядокъ сегорѳчныхъ повѣтовыхъ конференцій учительскихъ слѣдуючѣ задачи: 1.) Правѳписный виравы въ шкѳлѣ народнѣи и 2.) Якъ учити простыхъ и десятичныхъ ломѳвъ въ одно- и двоклясовыхъ шкѳлахъ. — Дальше призначила рада шкѳльна, чтобы рухоу азбуку закупили зъ грошей назначеныхъ на научный приборы; що н. н. надзырателѣ не дуже звязажуть на се роспорядженъе, ѳ томъ свѣдчить фактъ, що сеи необходимѣи рухоу азбуки выданѣи Рускою Бесѣдоу въ Чернівцяхъ нема ще до сегодня въ большѣи части шкѳлѣ буковинскихъ. — Въ кѳнцѣ уважає дотычне роспорядженъе желательнымъ, чтобы «Наука читанъя и писанъя» выдана Е. А. Поповичемъ и „Euthenisches Sprachbuch“ Н. А. Глѣбовицкаго находили ся въ рукахъ кождѣи учителя. Записуемо сумный фактъ, що зъ числа всѣхъ учительѣвъ буковинскихъ ледво десять мають сю одиноку досѣ руску методику науки читанъя и писанъя въ рукахъ. —

(На дрова) для бѣдныхъ безъ рѳжницѣ вѣроисповѣданя пожертвовавъ Авраамъ Лутингеръ изъ Чернівцівъ 6000 зол. Зъ сего капиталу мають ся употребляти на повышѣи цѣль рѳчний ѳтсотки 300 зол.

(Страшна буря) лютовала у насъ ѳтъ Понедѣлка до Пятницѣ сего тыждня. Торговицѣ и шкѳлы черновецкѣи були майже порожний.

(Процесъ) противъ урядникѣвъ рѳльничѣи кред. заведения такъ званѣи руского банку во Львовѣ, въ котрѳмъ находятъ ся и гр. к. фонды сирѳтскѣи, закончивъ ся увѳльненъемъ директора Карѳла Михалка и агента Адѳльфа Киндлера, а засудомъ другого агента Сауля Хувеса на 3 мѣсяцѣ тяжѳиоу вязницѣи. Шкода, яку причинили они заведенъю, выносятся кѳлька сотъ тысячъ зол.

(Повѣтовѣи комитеты) буковинскѣи выставки заложѣи вже майже всюды, лише зъ Вижницѣ нема ще чутки. Особливо заповѣдає кѳцманскѣи повѣтъ представити ся хорошими рѣчами. Треба бы, чтобы и

нашѣи Гуцулы не остави позаду, надѣмось прото, що нашѣи славный патриѳты въ Гуцульщинѣ не залишутъ и сеи справы, хотя пѳсля нашего переконания повинѣи бы соймъ постаратися перше ѳ поднесенъе промыслу и господарства, а потѳмъ ажъ зариджовати выставки.

(Конкурсы:) въ Дорнѣ-Ватрѣ мѣстѣе учителя при 2-кл. шкѳлѣ съ нѣмецкимъ и румынскимъ языкомъ, платня 400 зол.; — въ Брызѣ мѣстѣе управителя 1-кл. шкѳлы съ рускимъ языкомъ, платня 400 зол., такъ само въ Якобенахъ съ рум. языкомъ, а въ Якобенахъ (добра) учительки помѳчницѣ 300 зол.; подавати належить до пов. рады шкѳльнои въ Кимполунгу до 15. л. Марта; — въ Вашкѳвцяхъ надъ Черемошомъ мѣстѣе лѣкаря съ платнею 300 зол., терминъ до 25. л. Марта; — въ Глѣбоцѣ мѣстѣе управителя 1-кл. шкѳлы съ рускимъ языкомъ и платнею 400 зол., терминъ до 25. н. Марта до пов. рады шкѳльнои въ Серетѣ; въ Драчинцяхъ така сама посада, подавати до рады шкѳльнои въ Сторожинцѣи. —

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

И не введи насъ во искушеніе.

(Прѣсѣа).

Живъ собѣ въ однѣмъ селѣ парубокъ. На имя ему було Иванъ, а на прѳзвище Силачъ. Абожь и силка була въ него, силка! що якъ бывало потисне въ рукахъ подкову, то ѣ розломить на двое. Та не лише силоу крѣпкою помиловавъ его Господъ, а давъ ему и красу молодецку, що хотъ бери та пиши, и розумъ быстрый и розвагу, що всѣ люди дивили на него мѳвъ на поставникъ, ба вже и за старшину собѣ его клали; надѣючись, що ѳнъ колись громадѣ стане въ тяжѳкѣи пригодѣ.

И справдѣ, Иванъ бувъ не лише добрымъ, що пошукати такого, але слывъ всѣмъ тымъ, що чоловікови дає честь и любѣ помѣжь добрыми людьми. До церкви ходить, Богу ся молить, бѣднымъ дає, рає и помогає; а грѣху по нему не видѳо що и чорного за мѣзойнымъ погтемъ.

Одна толькѣ старенька мати каяла часомъ Ивана. А каяла она его за то, що надѳо убезпечовавъ ся на силу та на свѣи розумъ. Кажє бывало: «Сыну мой, сыну! нѣ чѳго хвалитися. Все ѳтъ Бога. Не гордись, соколе! Моли ся, дитино! моли ся, щобъ не понасти въ грѣхъ, та нещастъе. Моли ся: И не введе насъ во искушеніе!... бо чортъ не спить. — Чоловѣкъ самъ собѣ чортомъ, мамо, коли не має розмыслу та серця; а у мене славити Бога, самѣи знає..»

ѳтъ такѣи то мали они не разъ суперечку. Мати все бывало кає сына за гордѳсть, а ѳнъ и байдуже.

А бувъ у Ивана ще ѣ старшѣи братъ Василь; що живъ ѳтъ нихъ окремъ въ жѣичинѣи хатѣ, и братя любили ся дуже.

Одного дня глянувъ Василь скрѳзь ѳконце. Бачить: а Иванъ перекинувъ ручиѳю черезъ плече тай иде улицѣю зъ села. — Куды, брате?

— У кичеры. Кортитъ мя за звѣремъ.

— Не йди, братчику, въ кичеры! Ты принѣсь зъ ѳттамъ учора вовченята. Извѣтрить тебе, соколику, люта вовчиця. Не дай Боже якого нещастя!

— Не жури ся! я мушу мати зъ нею вовчуру. Чимъ вернишь зъ торгу, буде она вже у тебе въ коморѣ.

— Не хочу я тои вовчуры; кобы лишь ты здоровъ, братчику!

— Не май и гадки! Хибажъ се менѣ першина?

— Нехай же тебе Богъ провадить и Пречиста заступитъ ѳтъ злого! — сказавъ Василь, а Иванъ пойншовъ горѣ рѣкою въ чорнѣй и дикѣй кичеры. —

Ходитъ Иванъ, ходитъ, а вовчицѣ нема. Ѳтъ, ѳнъ выйшовъ на дорогу, коли — якъ ни зависъ щось, якъ ни затрѣщитъ ломаками, ажъ гомѳнъ пойншовъ по межи горы.

Иванъ зъушннивъ ся, знявъ зъ плечей ручицю и оглянувъ ся на всѣ боки.

Та не встигъ же ѳнъ и розпѳзнатись добре, коли розступилась передъ нимъ гущавина, а посередъ неччинилась вовчиця, страшна люта, и величезна. Слѣпы еи набѣгли кровью, а зъ зубатой пащаки точила ся пѣна. Она завѳвкотѣла протягло, люто и кинулась на Ивана, що и не було ему коли выстрѣлити. Але не встигла она засѣчи острѣй зубы въ грудь Ивана, якъ ѳнъ ухонивъ еи за горло своими руками. Ѳнъ потисъ ними мовъ зѣлѣзными клѣщами, пѳднявъ звѣря, ударивъ нимъ о битый шляхъ, изъ усей силы; придавивъ вовчицы колѣномъ ребра, ажъ затрѣщали, заперъ ся лѣвою рукою пѳдъ страшну пащаку, вырвавъ правицею звѣреви гортанъ и скочивъ на бѳкъ. Але кровь вовчицѣ бухнула колесомъ на него и обляла горячою струею его лице. Горло звѣрюки забулькотѣло кровью и зашвистало останнымъ дыхомъ. На даремно схопилась она на заднѣй ноги клиннула тѳлько зубами хапаючи, бездѣла, воздухъ — упала, задрыжала, зѣхнула и протягла ся у стѳлѣй велекана.

«Покажѣтъ менѣ хто таку штуку!» крикнувъ ѳнъ радѳсно, отераючи пасоку зъ лица и кожухинны.

— Овва! — обѳзвавъ ся надъ нимъ голосъ. — Коли суть мошѣ, не дивна и ѳтвага.

Иванъ звѣвъ горѣ очн, а на дубѣ сидитъ собѣ якась зызоока та кутернога, мыршава людина тай смѣе ся, неначе кѳнъ ирже, або ѳвця блее.

— А ты хто такѣй? сытавъ зачудованный Иванъ. Якъ ты ту взявъ ся?

— Я ишовъ дорогою и учувъ, якъ вовчиця завывла... тай гоцъ на дерево.

— А чомужъ ты сховавъ ся, коли тобѣ не дивна моя штука?

— Бо я не маю тои силы, шо ты; за те не ѳтважишь ся ты на три малесенькѣй дѣльця. А коли ѳтважишь ся, тогды и я признамъ тобѣ, шо ты хвать, якого нема.

— Та якѣжъ то дѣлечка? — запытавъ Иванъ горделиво.

— Шкода й згадовати. Ты ачейже бабинъ сынѳкъ, а про такого....

— Не лай ся! — гукнувъ Иванъ сердито, а то попомытаешъ мене.

— На шо я маю тобѣ казати, коли ты втѣчешъ, якъ лише почувешъ, про яке мова.

— Не втечу, куцѣй дурню! не втечу.

— Побѣймо-жъ ся о закладъ: Якъ коли ты не ѳтневажишь ся нѣ на одно изъ тыхъ трохъ дѣлъ, шо я тобѣ загадавъ, то буду мавъ право, похвалити ся въ селѣ, ѳтъ сею вовчицею и скажу, шо ты втѣкъ на дуба.

— Не дѳждешъ того.

— А коли ѳтневажишь ся хотьбы на одно, то я тобѣ ѳтдамъ ѳтъ се золоте намысто.

По тыхъ словахъ розкрывъ незнакомецъ груди, а на нихъ заблескотѣли три ланки дукачѣвъ.

— Та чи не вкравъ ты его? — запытавъ Иванъ, приглядуочи ся нильно хорошему намысту.

— Не чиню я зъ тебе злодѣя, не чинъ жежъ ты и зъ мене! — ѳтрѣзавъ похмуро куцѣй.

— Ну, нехай и такъ буде. Пристаю: Або твоя вовчура и мѳй соромъ, або мое намысто а твоя страта.

— Забожись!

— Такъ ми, Господи Боже, допоможи!

— Ну, мѣркуйже-жъ: Анѣ ты ѳтважишь ся на то, шо Канѣ....

— А Богъ бы тебе побивъ!

— Анѣ на грѣхъ праведного царя Давида, шо взявъ чужу жѣнку, анѣ ты годенъ выити лѣтру оковиты.

— Правда твоя, проклятый дѣволе! Волѣю я та-кѳй заразъ каменемъ стати, чимъ ѳтневажитись на гнѣвъ божѣй, але....

— Еге! вже е бачу и ключка.

— Але се вже дурне загадавъ ты менѣ съ горѣвкою. Лѣтрою не вию ся, такъ и не впаду въ грѣхъ.

— Ѳтважишь ся?

— Ѳтважусъ.

— Побачимо, чи тобѣ мое намысто, чи менѣ твоя вовчура.

По сѣмъ стягнули зъ вовчицѣ шкѳру и забрали ся зъ лѣса.

* * *

Прийшовши до села завернули до корчмы и велѣли собѣ дати горѣвки въ окремоѣй свѣтлицѣ; бо Иванъ встыдавъ ся ити въ гостиницѣй.

Зачудованный арендаръ виѣсъ имъ двѣ лѣтрѣ; бо и незнакомый загадавъ стѳлько для себе и начудовавшись надъ вовчою шкѳрою выйшовъ зъ анкѣря.

По его выходѣ ударили оба товаришѣ въ погарчики и почали пити.

Иванъ трохи шо не вернувъ першою пѳвкватирки; а другу выпивъ на силу. Обрыдливый напѳй не ишовъ ему до нутра. Ѳнъ пожалѣвъ нерозумного закладу; але горделивѳсть и встыдъ передъ ганьбою не позволяли ему зкинутись зъ закладу. Ѳнъ выинивъ третѣй, а далѣй вже безъ обрыду и четвѣртый погарчикъ оковити, и за годину стояла передъ нимъ порожня лѣтра; а ѳнъ обѳзвавъ ся весело до незнакомця:

— А шо! хибамъ не годенъ пити?

— Твоя правда, годень.

— Давайже-жъ намысто, заплати и ходѣмъ; бо я ще бѣ до обѣдъ немавъ нѣчого въ ротѣ.

Незнакомецъ знявъ зъ себе сѣячій дукатѣ, ѡтдавъ ихъ Иванови, розплативъ ся и пѡйшовъ съ нимъ разомъ далѣ улицю въ село.

Вже вечерѣло. Вѣтеръ зимный зѡрвавъ ся и дувъ холодомъ, заповѣдаючи бурю; а до Ивановой хаты було далеко.

— А чіс се обѡйсьте? — запытавъ незнакомецъ показуючи на Василиеву хату.

— Мого брата.

— Свѣтитъ ся. Мабуть уже вернувъ ся зъ торгу. Чи не зайти-бѣ на часочокъ?

— Добрекажешъ. Я и такъ обѣцявъ ему отсю вовчуру.

Они увѡйшли черезъ ворота, застукали до дверей, а имъ на зустрѣтъ вийшла молода и румяна Василиха.

— Дай Боже добрый вечѣръ! Василь дома?

— Дай Боже здоровье. Нема ще. Просимо до хаты. Увѡйшли. Теплоа ударила на Василия и въ сей часъ почала его горѣвка розбирати.

Незнакомецъ поставивъ на стѡвъ фляшчину лютрованки, вышивъ до кметницъ и почавъ розповѣдати про Иванову пригиду.

Иванъ перебивавъ ему часто и плѣвъ нѣ пять нѣ десять. Василиха въ смѣхъ; незнакомецъ до неѣ:

— Та чи знаєте вы, що Иванъ похвалявъ ся, що вы не годий ему завернути головы?

— Бо и не треба, — ѡтповѣла хороша жѣнка, споглядаючи косо на Ивана. — Не годень же и ѡнъ звести мене зъ ума.

— Але не годень? дивовавъ ся купый. — А ѡнъ мас для васъ таке дороге и ладне намысто.

— Ану покажи! — сказала цѣкава жѣнка.

Иванъ показавъ, а неѣ очи засвѣтились.

— Чи се то справдѣ для мене, Иванцю? — спытала она и погладила его по лицю бѣлою теплою рукою.

— Твоє — каже, а она взяла жартовати та смѣяти ся; звичайно якъ зъ нанилого. Але Иванъ бувъ вже бѡльшь чимъ пѡдналиый, а у няного жартъ выходить на правду. Слово по слову, жартикъ за жартомъ, тай Василиха и не стямилась, коли зчула ся въ обѡймахъ Ивана.

Купый пронавъ десь; Василиха почалась просити, а далѣй, далѣй, закричала въ голосъ.

На той крикъ ѡтчинились дверѣ, до хаты вбѣгъ що ино повернувший изъ мѣста Василь и почавъ въ пѡвпотемкахъ обкладати Ивана бучкомъ. Той заточивъ ся намацавъ пѡдъ рукою (на лавици) сокиру и безъ тямки спустивъ ся на голову брата.

— Окаяннику! — застогнавъ конаючій; а за ѡкломъ посынавъ ся регѡтъ кудого и буря завывла у всѣ свои трубы.

Ще разъ занѣсь вѣтеръ до уха Ивана дикий регѡтъ кудого и ѡнъ отямивсь. інъ озирнувъ ся заплылыми очима, розпѡзнавъ омѣлу въ кутѣ Василиху и по-

бачивъ на земли убитого брата.... побачивъ и сокиру кроваву въ своѣй же руцѣ.

Страхъ, зимный страхъ ударивъ ему по широкому плечу и пѡдѣсь на дыбы его волосъ. Очи выступили зъ лѡба, а зъ грудей вырвавъ ся ѡтчаянный выскъ. інъ заложивъ руки и утѣкъ изъ хаты на дорогу. За дорогою стояла скала, строма якъ стѣна. Иванъ подавъ ся напередъ, заплющивъ очи и въ наглѡмъ розгонѣ розтрѣскавъ голову о камѣнну гору и упавъ мертвый на землю.

Третього дня похоронивъ духовникъ Василия на свяченѡмъ мѣстци; на розпутю зарыли въ землю Ивана Силача.

Хто иде перехристить ся тай каменемъ кинѣ; а коли може, найрадше минає окаянниа могилу.

Одна тѡлько старенька мати прилазить тамъ що дня и молитъ ся тихо. А коли прѣйде до слѡвъ ѡтче-наша: и не введи насъ во искушеніе — застогне тяженько и очи и руки пѡдиосить до небесного татка и на взридъ заплаче.

Борисъ Н. Устѣновичъ.

Якъ провадити читальню?

Наколи в. ц. к. правительство затвердитъ статути або до 4 недѣль не заборонить ѡтворити читальню, тогды можуть члены-основателѣ ввести товариство въ житѣ, а се въ способѣ слѣдующій:

Скликѡе ся черезъ письменне ѡбвѣщенѣе всѣхъ тыхъ, котрѣ мали бы охоту приступити до Читальнѣ на першій загальнѣй зборъ, вызначивши на тоє певный день, мѣсце и годину, въ котроѣ зборъ ѡтбудуть ся.

О тѡмъ зѡбраню (якъ и въ загальѣ о всѣхъ загальныхъ зборахъ товариства) треба повѣдомити старѡство найменше 24 годинъ напередъ. Завѣдомленѣе того пише ся въ формѣ звичайного поданя, але безъ штемпля, якъ слѣдує:

Свѣтле ц. к. Старѡство!

Пѡдписанѣй, яко основателѣ Читальнѣй заѣвѡмляють симъ Свѣтле ц. к. Старѡство, що на пѡдставѣ затвердженьхъ Высокимъ ц. к. Правительствомъ статутовъ товариства сего — ѡтбудуть ся:

Першій загальнѣй зборъ на дни с. р. о годинѣ въ хатѣ н.

Предметомъ обрадъ буде выбѡръ выдѣлу товариства и ѡговоренѣе средствъ до ѡсягненя цѣли товариства.

Въ дня 18

(Пѡдписы основателѣвъ.)

Еслижъ основателѣ не мають статутовъ затвердженьхъ, то треба ц. к. старѡству предложити бѡдай слѣдъ того, що правительство заѣвѡмлене зѡстало про ѡснованѣе товариства, ѡтже рецѣниъ почтовый, а наилучше звернену надпись (рубрумъ) при доручованю статутовъ правительству. Се дѣсь тогды, коли по

уцпывѣ чотерохъ тыждѣвъ статути ще не зѳстали правительствомъ затвердженѣи.

Въ наслѣдокъ такого завѣдомленя прислугѣ староству право выслати на зборы товариства своего комисаря.

Яка е цѣль сихъ першихъ зборѳвъ?

Цѣлею сихъ першихъ загальныхъ зборѳвъ е выбѳръ завѣдательства або выдѣлу товариства, такого выдѣлу, якѣи приписуе §. 17. статути. Выдѣлъ товариства мусить складати ся зъ 7 членѳвъ. До выдѣлу мають бути выбранѣи лише самѣ члены товариства и то такѣи, до котрыхъ иншѣи члены мали бы довѣриѣ, що они справдѣ дѣла Читальнѣ годно, старанно и ретельно будуть вести.

Дальшою цѣлею тыхъ першихъ зборѳвъ е обговорѣние близше програмы дѣяльности Читальнѣ спѳсѳбѣи си переведеня и средства, якихъ Читальня до той цѣли передовсѣмъ уживати буде. Хотяи членѣи-основателѣи вже на першѳмъ своѣмъ зѳбраню обдумали цѣль Читальнѣ и до неѣи ведучѣи средства, докладно ихъ обговорили, а такожѣи то е все въ статутѣи умѣстили, то не всѣи новоприступающѣи членѣи будутъ е тѣмъ всѣмъ обѳзнанѣи и тому не ѳтъ рѣчѣи буде, если на тѳмъ першѳмъ, ширшѳмъ зѳбраню Читальнѣи припѳдно ѳчитаетъ ся статутъ, ѳбьяснить ся ихъ докладно и присутнымъ людямъ дастъ ся спѳсѳбѳность робити свои замѣты.

По сихъ вступныхъ обрадахъ розпочинаѣ ся звичайно вписъ членѳвъ новоѣи Читальнѣ до книги членѣискоѣи, котру кожде товариство мусить мати, а въ котрѳй що року (звычайно) робить ся новѣи вписъ членѳвъ (товаришѣвъ) и приписуе ся при имени кождого члена мѣсце его замешканя, занятѣи и скѳлькѳсть заплаченоѣи вкладки.

Такѣи ѳтворѣние впису членѳвъ въ тѳй хвилѣи е рѣчею дуже ѳтповѣдною, бо всѣи присутнѣи чули добре, якого то рода має бути товариство и якѣи має оно цѣли. Кождѣи пѳзнавши то, може рѣшити ся, чи має вступити въ члены, чи нѣи.

Членами Читальнѣи можетъ бути кожда особа ѳтке и чужинцѣи и жѣики. Такъ само могутъ бути членами Читальнѣи и малѳлѣтки, то е особы, що 24 лѣтъ ще не скѳнчили. Виемокѣи становити тутъ будутъ лише ученики (школярѣи), котрымъ заборонено творити межѣи собою товариства, а такожѣи бути членами иншихъ товариствъ.

Про що ще буде вести ся обрада на першихъ загальныхъ зборахъ, сего такъ зъ горы сказати не можна. Оно вийде само зъ себе. Члены будутъ давати поясненя новому выдѣловѣи, якѣи ѳнъ має дѣлати, що е бѳльше, а що менше важне для товариства и т. и.

Пѳдчасъ загальныхъ зборѳвъ проводитъ яко предсѣдатель той, котрого по ѳтворѣнию зборѳвъ черезъ одного зъ помежи основателѣвъ загальнѣи зѳбѳръ выберѣи яко тимчасового предсѣдателя. Звычайно выбираѣи ся чоловѣка вѣкомъ найстаршого и спѳсѳбного до провадження зборами и удержаня ладу пѳдчасъ тыхъ. Ко-

ли однакѣи выберѣи ся выдѣлъ и его голову, то ново-выбранный голова ѳбѳймаѣ заразѣи провѳдѣ загальныхъ зборѳвъ, а сѣи нимъ и провѳдѣ справъ цѣлоѣи Читальнѣи.

Выбранный выдѣлъ повинѣи по загальныхъ зборахъ заразѣи або въ часѣи недовѳмѣи уложити ся (уконститувати ся), то е выбрати зъ помѣжѣи себе выдѣловыхъ до завѣдованя поодинокими справами Читальнѣи. Загальнѣи зѳбѳръ выбираѣи выдѣлъ зъ тѳлькохъ членѳвъ, кѳлько приписуе статутъ, а коли выдѣлъ самѣи першѣи разѣи збере ся, то дѣлѣи ся справами товариства въ тѳй спѳсѳбѣи, що выбираѣи одного зъ помѣжѣи себе головою товариства, другого заступникомъ, иншого касѣерѳмъ и т. д.

Коли выдѣловѣи пѳдѣлѣи ся межѣи собою справами товариства, тогды має ся донести про доконанный выбѳръ въ часѣи трѳхъ дѣвъ староству, въ котрого по вѣтѣи лежить мѣсцевѳсть Читальнѣи, подаючи имена членѳвъ выдѣлу, ихъ занятѣи и замешканѣи. При тѳмъ треба такожѣи окремо подати имена тыхъ членѳвъ, котрѣи товариство будутъ на-зверхъ заступати.

Такѣи завѣдомленѣи пише ся (безъ итемяи), якѣи слѣдуѣи:

Свѣтле ц. к. Староство!

Завѣдомляѣи ся Свѣтле ц. к. Староство, що на загальныхъ зборахъ товариства читальнѣи въ ѳтбувшихъ ся дѣи с. р., выбрано выдѣлъ тогожѣи товариства, по мысли §. 17. статутѳвъ, котрый то выдѣлъ уконститувавъ ся въ слѣдующѣи спѳсѳбѣи:

- 1.) На предсѣдателя
- 3.) На заступника
- 3.) На секретаря
- 4.) На библиѳтекаря
- 5.) На касѣера

Читальню на-зверхъ заступати буде пѳсля §. 20 статути голова тогожѣи.

(Пѳдпись секретаря.)

(Пѳдпись головы).

Приладивши такъ читальню треба теперѣи головниѳи старати ся, щѳбы зѳбрати ѳтъ членѳвъ хоть тѳлько вкладѳкъ, абы за нихъ предплатити скѳлька газетъ и купити кѳлько лишъ можна книжѳчекъ до читаня. Въ кождѳй буковинскѣи читальни повиннѣи бути що найменше газета «Буковина», «Библиѳтека для молодежи», книжѳчки «Просвѣты» и товариства «Качковського», а если стане гроша, то и газеты «Батькѳвщина» и «Руска Рада», що все для народа выдаѣи нашѣи писателѣи, а за що на рѳкъ треба выдати мало що бѳльше якѣи 10 зол.

Щѳ до мѣстця на читальню, то въ кождѳмъ селѣ дожна она бути въ громадскѣи канцелярѣи, а если еи нема, то въ школѣи, ѳ що треба просити раду школнѣи мѣстцеву. Если бы мѣстцева рада школна на се не призволила, то удати ся до пана Старосты, а они певно позволятъ, въ школѣи сходити ся и читати; бо Читальня то такожѣи школа для старшихъ. Головна рѣчъ для Читальнѣи, щѳбы придбала когѳсь, хто въ недѣлѣи и свята хотѣвъ бы людямъ читати. Такого чоловѣка-добродѣи найдутъ читальнѣи, легко; бо ревнѣи

пань-отець, учитель, дякъ або и письменный селянинъ не откаже сея помочи для просвѣты народной.

Такъ подали мы вамъ, честный рускій люди, науку, якъ закладати та провадити читальню. Легка се рѣчь а при томъ дуже важна для вашой и вашихъ дѣточокъ долѣ. Тому закладаймо читальнѣ въ кождомъ, а кождомъ селѣ, и то якъ найскорше; бо хто откладає се дѣлю зъ дня на день, той яко бы чоловікъ, що жие въ страшной темнотѣ, а не хоче засвѣтити дешево свѣтло, щобы найти дорогу, якъ бы ему выйти зъ нещастя та бѣдноты.

Хто бы хотѣвъ мати общирну и добру пограду во всякомъ дѣлѣ дотычно читалень и другихъ товариствъ, той най купитъ собѣ за 30 кр. книжочку «о Товариствахъ» выдану товариствомъ «Просвѣта» у Львовѣ за рѣкъ 1884.

ПОДЯКА.

Товариство русскихъ академикѣвъ „Союзъ“ въ Чернівцяхъ складає прилюдну подяку П. Т. Панамъ комитетовымъ, занявшимъ ся устроеньемъ балю, дальше щедрымъ дателямъ а то: Виреосв. Дру Ю. Целешу Еписк. Станисл. 10 зол. Веч. оо. о. Г. Островерха игуменъ мон. въ Бучачи 3 зол. о. Л. Чепелинскій прих. Качики 3 зол., о. А. Залуцкій дек. и прих. Теревовлѣ, Вп. п. М. Михалыкъ ц. к. суд. пов. зъ Путилова 2 зол. и „Чехъ“ зъ Черновець 3 зол., а в. —

НОВИ КНИЖКИ.

«Библиотека для молодежи» выдана «Русской Бесѣды» въ Чернівцяхъ подъ редакціею Е. А. Поповича почавъ выходить 2. рочникъ. 1. Книжочка вышла уже и мѣститъ въ собѣ: Миръ вамъ. (Спѣванка Ю. Федьковича); «Сынъ Цѣсаря и сынъ вдовы» (съ образкомъ); «Прогулка» (геогр. стѣія Н. Ш...на); «Демко и Сафта» (казка Ев. Дмирова); «Мышка» (съ образкомъ); «Великій и малый» (байка стихомъ); «Щира дитина» (оповѣданье); 2 Забавы 1.) Торговиця 2.) Нѣма музика; 2. Благожеланя, 4. Загадкѣ и Приповѣдки. — Мимо большого формата и гарныхъ образковъ выносятся предплата все только 1 зол. на рѣкъ т. е. за 12 книжочекъ, кожда поодинокъ книжочка коштує 10 кр. — Замовляти можна у «Руской Бесѣдѣ» въ Чернівцяхъ. Чей родичѣ, учитель и други русской молодежи поддержать се одинокѣ и цѣнне выданье численною предплатою! Не забуваймо, що молодѣжь наша будущность! —

«Зъ Окружковъ», мужескій хоръ, слова Ю. Федьковича, музика О. Нижанковского. Сей 4. выпускъ «музыкальной библиотеки» поднесє еще выше славу

молодого талантливого композитора. Не можемо описати словами сей гарный твѣр; треба бо его заспѣвати, почути, щобы почувствовать его красу. Тому высылайте, спѣволюбивый братя, 20 кр. до товариства «Просвѣта» у Львовѣ, а получивши сей гарный твѣръ почувши его милу, сердечну нуту, подякуете композиторови, выдавцямъ и — намъ.

Исторія Украины за часѣвъ Петра Великого и Катерины II. въ образахъ жита 1.) Павла Полуботка и 2.) Петра Калынишевского. Се заголовокъ цѣнион (89.) книжочки товариства «Просвѣта» за рѣкъ 1885 котра коштує только 7 кр. —

Изданий общ. им. М. Качковского вышла 121. и 122. книжочка и мѣститъ въ собѣ: I. Львовская Ставропигія и 300-лѣтній праздникъ ея существования, оповѣданье Б. Н. Дѣдичкого и II. «Щастный Потоцкій и Христина Коморовска», историчне оповѣданье В. Чернецкого; дальше «Осмотръ просвѣтительной дѣятельности общ. им. М. Качковского за первыхъ 12 лѣтъ его существования.» — Всего 86 сторѣвъ за 20 кр. а. в.

Статуты для читалень

въ 5 примѣрикахъ разомъ съ поученьемъ: „якъ закладати читальнѣ“ можна дѣстати у „Руской Бесѣдѣ“ въ Чернівцяхъ за 25 кр. безъ пересылки, а за 30 кр. съ пересылкою почтовою.

БУКОВИНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ

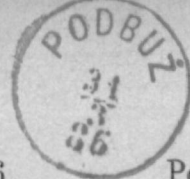
выданный накладомъ „Руской Бесѣды“ въ Чернівцяхъ.

ЦѢНА 50 кр. а. в.

Змѣсть: 1.) Часть календарьская: лѣтоисчисленіє, — астрономичный календарь, — церковный календарь греч. и римскій (свята червоно печатаніє) — еврейскій календарь, — всходъ и заходъ сонца на всѣ дни року, — счисленіє именъ и днѣвъ, декотры припадають. — 2.) Часть інформаційна: Пануючій дѣмъ Габсбургѣвъ, — почтовый и телеграфичный указатель, — таблица стемпелевъ, — торги головий и тыждневъ на Буковинѣ. — 3.) Часть забавил: Наумъ Шрамъ съ фотографією. Изъ поезій Федьковича, Наума Шрама и Данила Млаки; казка Федьковича: Иголка Угорка, смѣшная повѣсть Лукича: Передъ новымъ рокомъ; статіє поучительный; 4. часть: Найновѣйшій повный шематизмъ всѣхъ урядѣвъ и заведенъ на Буковинѣ; 5. часть: Оголошенія. —

Календарь сей купити можна во всѣхъ книгарняхъ мѣскихъ, у русскихъ патріотѣвъ по селахъ и у «Руской Бесѣдѣ» въ Чернівцяхъ, улица Силени ч. 7. —

Выдає и за редакцію отвѣчає: Осинъ Ю. Гординскій-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чоппа.

»Буковина« выходитъ

1. (13.) и 16. (28.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.

» полъ року 1 » 50 »

» третину » 1 » — »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА.

Часопись политична и наукова
для народа руского.

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ »Буковины« зна-
ходить ся въ Чернівцяхъ
(улиця Сплени ч. 7), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОГІ
обчисляютъ ся ягъ найде-
шевше.

КРУТИ, ВЕРТИ!

Справа новои гимназіѣ наробила много шуму, завдала много клопоту Русинамъ и Чернівцямъ, а ще больше численнымъ пріятелямъ Русинѣвъ. Только одна рада шкѣльна не дуже, здае ся, зажурила ся симъ дѣломъ; бо ще не ѡтповѣла на запытанье поставлене еи п. министромъ. Чого и пиловатись, тажъ въ радѣ державной только що розпочалась по-дрѣбна нарада надъ бюджетомъ, отже е ще зо двѣ недѣлѣ часу, доки буде за пѣзно, щобы можна вставити суму на нову гимназію.

Удалось уже разъ позволену и въ бюджетѣ записану гимназію въ Кѡцмани замовчати и такимъ способомъ и слѣдъ всего затерти. Такой способъ здае ся, мае й сего разу збавити Русинѣвъ рѣвноуправненя, а паны и панки зновъ скажутъ: мы признаемо Русинамъ право, имъ конче бы дати того, що всѣ народы вже давно мають.

Въ черновецкой радѣ громадской ѡтзываетъ ся заразъ щирый пріятель Русинѣвъ, щобы рада громадска походила около того, абы нова гимназія конче зѡстала отворена въ Чернівцяхъ, а не де инде, то значитъ запобѣгти рѣвноуправненю Русинѣвъ. А що то вже на кѡцманьского посла щирі други наші розлютились за то, що ѡнъ отворенье руской гимназіѣ въ Кѡцмани означивъ желательнымъ. Панове ультра-румунизаторы кажутъ, що ему нѣ чого вже вертатись до Буковины. Отъ вамъ добрі сусѣды, нема що казати. И дивуютъ ся ще навѣтъ декотрі Русины, чому не братаемось съ такими жичливыми людьми. Нема що казати, они раді бы насъ пригулити до сердца, и то такъ щиро, щобы — намъ ажъ духъ заперло.

Не доста на сѣмъ, наші пріятелѣ подбуряють, якъ чуемо повѣты вижницкій и

вашкѣвскій, щобы и они просили о гимназіѣ. Розумѣе ся, що Вижниця и Вашкѣвцѣ раді бы мати гимназію у себе дома. Но они повинні тажъ розсудити, що сего нѣякъ жадати не можна и що гимназія только въ одномъ изъ сихъ трѣхъ повѣтовъ стати може. А позаякъ кѡцманьскій повѣтъ наибольшій, повинна гимназія ему припасти. Инакше только то выйти може, що зо всѣхъ трѣхъ анѣ одинъ нѣчого не зискае, або що цѣла справа зновъ ѡторочить ся. Сего то наши други только и желаютъ. Такъ само стало ся уже 1882. року. Чейже зрозумѣють Вижницкій и Вашкѣвскій, куда стежка въ горохъ.

Пригляньмо ся теперъ, що за закиды подносятъ декотрі впливові особы противъ гимназіѣ въ Кѡцмани.

Кажутъ, що Кѡцманъ за мала мѣстцевѣсть. — Пытаемось, чи не буде тамъ мѣстця на будынокъ? Чи може не буде досытъ помешканъ? Дайте только гимназію, а нові дома вырастутъ, якъ грибы по дощи. — Одинъ педагогъ высловивъ ся зновъ, що въ Кѡцмани нема для ученикѣвъ товариства. Тамъ, каже, хѣба съ мужиками сходитись будутъ. — Правда, въ Кѡцмани нема ще стѣлько интеллигенціѣ, но за то нема и только кавярнѣвъ, пивярнѣвъ и иного розпуста, що въ Чернівцяхъ. Сей закидъ промовляе противно за гимназіевъ въ Кѡцмани. Есть то dokonана и ясна рѣчь, що молодѣжь въ меншихъ мѣстечкахъ о много моральнѣйша, якъ по великихъ городахъ. Певна тажъ рѣчь, що вся демократизация входитъ межы народъ именно зъ мѣста. Дивуе насъ тажъ, якъ можна похвалити ѡтчуженье молодѣжи ѡтъ еи мужицкой ѡтѣвской стрѣхи. Школа повинна ублагородняти молодѣжь, а черезъ ню и народъ; но не выробляти ученой шляхты.

Дальше закидуютъ противъ гимназіѣ въ Кѡцмани, що Кѡцманъ не лежитъ въ самомъ

середоточію північної часті Буковини. Питаємось на се, чи Чернівці положені в самій середині Буковини? Чому ж не отворено університет в селі Бєлці, лежачій майже на самій середині Буковини? — Прийде и мусить прийти черга и на Вижницю и на Вапшівці, так само як по Сучаві отворено середні школи в Радівцях и Сереті. Тепер же прийшов ряд на Кіцмань, як серце найобширнішого, найгуще заселеного и в школи найбогатшого мѣстця в північній часті Буковини, достарчаючого черновецької гимназії мимо дорожні и отдалення поважне число учеників.

Приступаємо до послѣднього и тепер найважнішого питання предложеного радѣ шкільної т. е. чи кіцманська гимназія оттягне часті учеників черновецької гимназії. Як зачуваємо отповѣдять панове на то, що нѣ. Ми же твердимо, що оттягне. Вже близость и дешевше житє в Кіцмани споводує многих перенести своих дѣтей туда. До того рѣчь певна, що де менше учеників, там и наука лекша и лѣпша. По третом є то факт незаперечимий, що навѣть гимназія сучавска и радовецка забирає з тых самих поводів не мале число учеників черновецьких.

Поминувши все то розберѣм ще тепершній стан справы. Чернівцям отмовлено другої гимназії, однак є охота отворення гимназії в одному из північних мѣстц Буковини. В Кіцмани легко придбати шкільний будинок, до сего обов'язаний причинитись и фонд релігійний; причинить ся зь высказаної власної волі цѣлий ряд кіцманських громад. Гимназія в Кіцмани стояла вже, як сказано, в бюджетѣ державном вчислена. Гимназію в Кіцмани обѣцяв Русинам сам найяснѣйшій Монарх. Гимназія в Кіцмани съ рускими отдѣлами буде найменше и досить позне рѣвноуправленє буковинських Русинів. Гимназія в Кіцмани є жизненнымъ питанням для Русинів тым більше, отъ коли порушена и то справедливо справа заведення румунського и руского языка в богословскомъ отдѣлѣ черновецького університету и в судахъ буковинських. Гимназія в Кіцмани є требованє, отъ котрого Русины не отступятъ нѣ на волосъ, чого не замовчатъ нѣ на хвилику, аж доки имъ не буде вимѣрене рѣвною мѣрою. Отже, чтобы нибудь сталося теперъ, якъ нибудь закрутятъ се дѣло; его зможуть хѣба проволочи и то на согоршенє руского народа, однак сего питання нѣхто вже не зглядить зь свѣта. Короткій наш отвѣтъ всѣмъ, що старають ся ста-

нути намъ вь дорожѣ до осягненія сеи цѣли: «Крути, верти, треба вмерти.»

„И“ ЧИ „АБО.“

Отъ вл. и. посла Дра Ивана Зоты получили мы слѣдующе письмо:

«Ваше Благородіе!

Въ вступной статіи Вашей почтенной часописи, котрой одинъ примѣринокъ я нынѣ получилъ, нахождю помѣщену вѣдомость, що я при случаю нарады надъ бюджетомъ вь видѣлѣ затребовавъ запровадженіи румунской або русской мовы яко выкладового языка на богословскомъ отдѣлѣ черновецького університету.

Дотычно сего позволяю собѣ заявити, що я затребовавъ введенія румунской и русской мовы яко выкладового языка вь названомъ отдѣлѣ, мотивуячи разомъ, що гр. ор. церковь на Буковинѣ не має нѣмецкихъ, а румунскихъ и русскихъ обрядовцівъ, котрі цѣлкомъ управленіи требовати, чтобы ихъ духовниковъ выховано и учено на языкѣ народа.

Упрашаючи В. Бл. о спростованіи вышше поведенного факту, пишу сь и т. д.»

Помѣщаючи радо письмо и. посла, позволимъ собѣ дешо додати. Чтобы насъ не посужовано, що голося невірній вѣдомости, скажемо, що повторили мы сю вѣсть за нѣмецкими газетами, вь котрыхъ що до одной стояло, що и. посолъ требованъ заведенія румунского або русского языка выкладового на богословскомъ отдѣлѣ черновецького університету. Тымъ больше тѣшитъ насъ заявленіе и. посла признающе передъ свѣтомъ рускому народови рѣвне право съ румунскимъ. Сего и нѣчого больше мы и бажаемо, и до того повне право маємо. О сколько и. посолъ выбранный рускимъ народомъ причинить ся до остаточного переведенія рѣвноуправленія русского и румунского народа покаже рѣшеніе порушеної нимъ справы русской гимназії и выкладового языка на богословскомъ отдѣлѣ.

Теперъ стоить ся послѣдняя справа ось якъ. Зь 24 предметівъ на богословскомъ отдѣлѣ черновецького університету выкладають ся 17 и то найголовнішихъ и найтруднѣйшихъ толькѣ по румунски, 5 не менше важныхъ толькѣ по нѣмецки, а 2 т. е. титиконъ и співъ церковный по румунски и по руски. Отъ вамъ рѣвноуправленє русскихъ богословівъ! Имъ дано можность учитись на своимъ языкѣ народномъ (читай славяно-московско- рускомъ) 2 предметы, съ котрыми можно бути хѣба дякомъ, а не богословомъ-душпастиремъ. Примѣчаємо заразомъ, що Титиконъ и Псалтиря выданіи доси толькѣ на румунскомъ, языкѣ, хотя вь передномъ, словъ сихъ книгъ обѣцѣе преосв. Митрополитъ и выданіе руске. Така кривда дѣсь рускимъ богословамъ до нынѣ. Кандидаты священничого стану приневоленіи слухати румунскихъ выкладівъ, котрыхъ не розумѣють; на щожъ имъ та наука здалась?

Скільки науки вынесуть они зъ такої школи? Яка користь зъ нихъ для народа? — Отъ вамъ матеріяль до «Апологій!»

Могуť бути въ Празѣ отдѣльні факультети чеській и нѣмецькій, чому не може зъ такъ великаньского фонду, якимъ єсть буковиньскій фондъ релігійный, бути рѣвноуправленіє румуньскихъ и рускихъ богословѣвъ? Чи нема на то мѣстця въ величезной резиденціи? Чи не найде ся доста учителѣвъ? Чи не буде ихъ чимъ заплатити? — Щожъ мають и Румуны зъ того? Хѣба то, що нѣмецькій языкъ горою. Доки не згодять ся за примѣромъ п. посла Зоты мѣрдаини особы румуньскій на рѣвне управленіє Румунѣвъ и Русинѣвъ, доти користати будуть зъ сего тільки чужі люди.

Рада державна.

Языкъ державный и школы конфесійный. Клерикалы після „N. Fr. Presse“ старають ся неусипно, школы народні підчинити безпосередній власти церковной, а надзирательство передати священникамъ мѣстцевымъ, но симъ вѣстямъ польскій газеты заперечили.

Справи школьні въ комисіи бюджетовой. Пос. д-ръ Черкавскій при роззиравахъ надъ школами въ Галичинѣ порушивъ справу школы промысловой въ Тернополі, котру правительство не хоче завести замѣсть тамошней школы реальної, хочъ мѣсто обѣщає свою помѣчь до того. Мин. Гаучъ ѳтповѣвъ на то, що правительство не хоче теперь еще закладати новыхъ школъ а зъорганизовати лишъ истнуючі вже школы въ Празѣ и Львовѣ; головну вагу однакѣжъ буде правительство класти на закладаніе школъ промысловыхъ низшой категоріѣ. На жаданіе пос. Кальтенедера, щобы учителямъ заборонити участъ брати въ справахъ политичной натуры, а особливо при выборахъ, на що пос. Барайтеръ ѳтповѣвъ що учительство выконує совѣстно своій обовязокъ и не треба на него полиціѣ. Министеръ сказавъ, що выступити съ цѣловъ енергіевъ противъ учителѣвъ за агитаціѣ политичній, наколи бы тѣ підконували повагу учительства въ народѣ. — При титулѣ «надзоръ школьный» зажадавъ пос. Черкавскій заведенія стальныхъ инспекторѣвъ для школъ народныхъ, на що мин. Гаучъ ѳтповѣвъ, що дотеперѣшня система инспекторѣвъ школьныхъ показала ся практичною, задля того, що заведеніе стальныхъ инспекторѣвъ потягнуло бы за собою збѣльшеніе коштовъ на 400.000 зол. отже ся справа муситъ оставити ся на далѣ, но може бути ще порушена тогды, коли цѣле школьництво буде зъорганизовано.

Справи церковній въ комисіѣ бюджетовой. На интерпеляцію пос. Гибвоша въ справѣ платнѣ профессорѣвъ въ семинаріяхъ духовныхъ мин. Гаучъ признавъ, що платня дуже мала и що було бы певно справедливо, если бы туюже зрѣвноано съ платневъ

профессорѣвъ школъ середныхъ; но понеже цѣла сума выносила бы 60.000 зол., то такой сумы зъ взглядовъ финансовыхъ не можна було до бюджету вставити. — Послы Черкавскій и Гибвош подносили, що дотация станиславѣвского епископа за мала и що посада суфрагана въ Львовѣ теперь злишна. Тое мин. Гаучъ признавъ и обѣщавъ, що ѳнъ буде старати ся, еи подвысити; щожъ до 3000 зол., назначенныхъ для гр. кат. суфрагана въ Львовѣ, то ведутъ ся теперь переговоры, а ѳтъ результату ихъ буде зависѣти чи та сума буде вставлена до бюджету. — Пос. Менгеръ поднѣсь, що въ Галичинѣ укѣнченымъ гр. кат. питомцамъ выплачує ся лишъ по 26 зол., а римско-католическимъ по 50 зол., позаякъ однакѣжъ молоді гр. кат. священники женять ся передъ рукоположеніемъ, то имъ належала бы ся що найменше така сама сума, якъ гр. кат. укѣнченнымъ питомцамъ. Въ кѣнци жадає бесѣдникъ, щобы таке заведеніе заложити такожъ и по всѣхъ краяхъ коронныхъ. — О управленію конгруи для гр. православного духовенства якъ и о управленію правныхъ ѳтношенъ жидѣвъ сказавъ министеръ, що тѣ sprawy майже вже на укѣнченію, и що незадолго будутъ предложені парламентови.

Мотивы до внесенія о загальномъ ополченію. Средства, якихъ доставляе поступъ нашего часу громадженію, рухови, удержанію и дѣяльности збройной силы, надали системѣ загальної службы военной великой силы и значенія. Се показало ся найѣвше въ послѣднихъ великихъ войнахъ и переконало всѣхъ о потребѣ переведенія сєи системы по всѣхъ державахъ европейскихъ. Симъ пояснює ся тенденція державъ розвинути свои силы военній, о скѣлько можна наибѣльше. Коли вже стала армія муситъ найти певній раціональный и матеріяльный перешкоды, а то зъ взгляду на народно-економичній и цивилизаційный задачѣ быту державного, звернено загально увагу на то, щобы операціѣ збройныхъ силъ поспирати лишъ въ войнѣ въ мѣру потребности змобилизованными загальными ополченіями, при готованными ѳтповѣдно въ часѣ мира. Задачею ихъ єсть причинити ся до того, щобы стала армія могла въ повной силѣ выступити до борбы, дальше щобы таке загальне ополченіе обняло службу техничну, администраційну, санитарну и т. д., мѣстцеву службу безпеченства, стереженіе и оборону областей пограничныхъ або такожъ розвивати акцію на крылахъ и позаду непріятеля и въ той способъ ослаблявати и загрожувати непріятеля, котрый такихъ мѣръ не передвидѣвъ. Взнявши на увагу другі державы и географичне положеніе Австріѣ, котра якъ наибѣльше повинна бути осторожною и бачною, то покаже ся, що австрійска держава позѣстала далеко позаду въ сѣмъ взглядѣ по за другими державами. Она має зъ всѣхъ другихъ державъ найменшу сталу армію и для того старала ся доповнити сѣю недостацу краевою обороною. Хоть подѣлымъ взглядомъ поступила она дуже далеко, то недостає їй однакѣжъ кромѣ Тиролю и Форарльберга загального ополченія въ другихъ краяхъ коронныхъ, и

підъ симъ взглядомъ позбѣтає она далеко позаду за другими державами. Австро-Угорщина не має навѣть на тѣлько военной силы, щоби черезъ цѣлый часъ довшої війны удержати нормальний станъ армії и краєвої оборони, а навѣть черезъ знесенє войскового погранича зменшила еще свои силы военных. Середъ такихъ обставинъ показує ся конечно потреба загального ополченя. Природа задачъ загального ополченя якъ и интересъ каждой коменды кажутъ передвиджовати, що уживанє сеї институції може лишъ рѣдко коли стати ся загальнымъ и що за каждый разъ буде обмежене на поодинокій краѣ, и то на короткій часъ и малый розмѣръ.

На засѣданю рады державної 5. лат. с. м. поставили послы Мавтнеръ, Винтерголеръ и товаришъ проектъ закона о улекшеню при будовѣ новыхъ домовъ съ малыми а дешевыми помешканьями, а пос. Жакъ и товаришъ о отшкодованю для тыхъ, що невинно зѣстали засуджені. — Внесенє Яворского о заведеню мыта отъ збѣжи отослано до комисіи мытовой.

На засѣданю рады державної дня 12. с. м. приступлено до першого читаня внесеня Шаршмида о языцѣ державнобъ. Ческій посолъ Ригеръ въ имени Чеховъ выступивъ рѣшучо противъ сего внесеня и Чехи були бы радо откинули его заразъ не отсылаючи впередъ до комисіи. Пѣсли староческ. орг. «Политикъ» подуть съ Чехами не тѣлько Поляки, але и кляубъ Гогенварта, тирольскій консерватисты, а навѣть буковинскій Румуны.

На засѣданю палаты панѣвъ дня 11. лат. с. м. отослано законъ о збѣльшеню парку поѣздового на зельзницяхъ державныхъ до комисіи зельзничной и принято безъ дискусіи акты относячі ся до сиравы съ державою Конго. Потѣмъ затверджено угоду съ Сіамомъ и цѣсарске роспорядженє о удѣленю запомоги для потерпѣвшихъ отъ повени жителѣвъ Галичины.

Зъ комисіи парламентарныхъ. 1.) Въ ком. для закона противъ соціалистовъ сказавъ гр. Таффе, що грозяче небезпеченство дуже велике и тому правительство муситъ старати ся, щобы сей законъ перейшовъ, понеже друки такі подъ невнымъ взглядомъ далеко небезпечнѣйшій, нѣжъ матеріи выбуховы. Сей законъ має вже по великодню прійти въ палатѣ пословъ на порядокъ дневный. Зъ инициативы правицъ зменшено кару въ случаяхъ, въ котрыхъ обжалованный першій разъ допустивъ ся провины анархистичной. 2.) Въ комисіи бюджетовой палаты пословъ принято безъ дискусіи законъ финансовый и справозданье рефер. Матуша. Недобѣръ (дефицитъ) на рѣкъ 1886 есть о 41% меншій нѣжъ въ р. 1885 и выноситъ лишъ 8½ миліонѣвъ зол., недобѣръ звычайный вразъ съ збѣльшенными выдатками спѣльными выноситъ 26 мил. зол.; зъ справозданя отже выходить, що дефицитъ въ послѣднихъ двохъ лѣтахъ значно зменшивъ ся. Надъ внесенємъ Шаршмида заявили Поляки, що голосувати будутъ за отосланємъ того внесеня до комисіи, где и свои погляды выскажутъ, а пос. Ковальскій

высказавъ свой жалъ по поводу того, що внескодавцѣ уважаютъ Галичину за ненарушиму и зробили для неї выпятокъ, чога Русины нѣякъ пріймати ся не можуть. Посолъ казавъ, що не видитъ причины, задля котрой межі 19 народностями въ Австріи треба робити выпятку и одному народови давати привилегію надъ другимъ, и сподѣває ся, що дотычна комисія розважитъ се добре и не допуститъ, щобы рускій народъ бувъ и дальше гноблений (утисканный.) При именимъ голосованю було за отосланємъ внесеня до комисіи 209 пословъ, противъ же 68. До комисіи для сего внесеня выбрано зъ галицкихъ Русинѣвъ пос. Охримовича, а зъ буковинскихъ пословъ бар. Стырчу.

Нарада министерства въ справѣ австрійско-угорской угоды отбула ся дня 7. лат. с. м. подъ проводомъ Цѣсаря. Въ нарадѣ брали участь: гр. Кальноки, гр. Таффе, бар. Пино, Тисса, гр. Сапари и Сечений. Нарада ся, на котрой головно радили надъ мытомъ отъ нацты, не довела до жадной цѣли, бо оба правительства (австрійске и угорске) обставали при своихъ. По полудни тогожь дня конферовавъ Тисса съ министромъ дѣлъ заграничныхъ, гр. Кальнокимъ, а вечеромъ отѣхали угорскій министры назадъ до Пешту.

Министеръ Пино, бывшій президентъ буковинскій, уступивъ, якъ говорятъ, по причинѣ якогось непорозумѣня въ кабинетѣ по поводу организації и круга дѣланя почтовыхъ щадниц и одержавъ отъ цѣсаря за свою довголѣтну совѣстну и ревну дѣятельность яко министеръ вселаскавѣйше узнанье.

Выбѣръ Блюха зъ Коломыѣ до рады державнон, якъ доноситъ польска «Газета Народова», уневажнено одноголосно въ комисіи верификаційной.

ДОПИСИ.

(Читальня въ Бергометѣ надъ Прутомъ и ея оцѣкунъ.) Поволи по постоянно змогає ся просвѣта межі рускимъ народомъ на Буковинѣ. Кто слѣдитъ за розвоємъ нашего руского народа на Буковинѣ, муситъ признати, що нашъ народъ мѣсцями вже не той, що недавно тому ще бувъ.

Буковина числитъ уже скѣльканацять русскихъ читалень, зъ котрыхъ бѣльша половина добре ся развиває и народови велику користь приносить.

Въ Читальныхъ сходитъ ся рускій народъ по селахъ, читає поучительный книжочки, черезъ котры просвѣчає ся. Если порѣвняемо тѣ села, въ котрыхъ є читальня съ тѣми селами, де читалень нема, найдемо велику межі ними рѣжницю. — Въ селахъ съ читальнями народъ поученный черезъ книжочки лѣйше господарує, щадитъ и працює, а въ селахъ безъ читалень народъ дорогій часъ марнує, при горѣвицѣ въ корчмѣ збуває, де окрѣмъ часу ще и грѣшь тратитъ, въ грѣхъ попадає, за що передъ судомъ отповѣдає. —

Помимо але того, що читальня сѣльска такъ користна для селянъ, помимо того, що читальня лишъ для

добра краю служитъ, то все находятъ ся майже въ кождѣмъ селѣ поединчі люди, ба ще до того русины, котрі суть ворогами читальнѣ, и такъ просвѣту народа спинити хотять.

Такъ и у насъ въ Бергометѣ надъ прутѣмъ усѣвъ п. Бѣгарій, котрый собѣ за задачу взявъ, тутешну читальню убити. — Позаякъ ему самому за тяжело було таке дѣло зладити, то злучивъ ся съ жидами, тай и зъ скиненимъ двѣрникомъ Храпкомъ.

Оба они напосѣлись, щобы, читальню зинищити. Та, ба — коли нема причины, бо читальня основана на подставѣ статутѣвъ затвердженихъ ц. к. правительствомъ. Якій же закидъ зробити бы, щобы читальню подкопати. —

П. Бѣгарій, котрый нѣгде мѣстця не загрѣвъ и котрый ѣтъ села до села вандрує и яко авантюристикъ знаний, прійшовъ на концептъ, и коли практикантъ староства п. Неделко на комисію до Бергометы прійшовъ, то заразы ему зъ своими подплечниками заявивъ, що читальня заказані книжки читає. Розуміє ся п. Неделко казавъ заразы жандареву всѣ книжочки, котрі читальня має, забрати до перегляду, що дѣйстно ся стало. —

Мы думали що забрані книжочки котрі въ Львовѣ и въ Чернівцяхъ друковані и жадна съ нихъ не заказана по переглядѣ читальнѣ ся вернуть, алежъ бо двѣ недѣли менають, а книжочки забрані не вертають, ба до сего еще и съ почты до читальнѣ зъ товариства «Просвѣты» надѣслані книжочки забрано, котрі и до теперъ читальни не звернено. — П. Бѣгарій, той чоловікъ, котрого громада платить и котрый сельскимъ хлѣбомъ годує ся, прійшовъ послѣдними днями до читальнѣ и жадавъ, абы предсѣдатель читальнѣ еще одну книжочку «талмудъ» выдавъ. —

На коли показало ся, що такои книжочки нема, грозивъ п. Бѣгарій людямъ арештомъ, если они си не выдадутъ. —

Дивно намъ ѣтки п. Бѣгарій дѣставъ право вести надзоръ надъ читальнею. Чи не ѣтъ Талмудѣстѣвъ?

Надѣмось, що ц. к. староство зверне якъ найскорше забрані книжки и накаже п. опѣкунови берегометской читальнѣ, щобы пантровавъ свого носа; часть бо вже, щобы ц. к. власти взяли въ защиту читальнѣ, сї розсадники просвѣты и добробыту нашего народа.

Вандрѣвка надъ Черемшемъ.

Я изъ мужицкого роду, но подучивъ емъ ся трохи въ школѣ, и тому хожу часто до нашей церкви, абы молити ся щиро Богу, если семей день настане и хлѣборобъ вольный ѣтъ працѣ. Але и до другихъ церквей хожу я неразъ не изъ пѣкавости, но абы и тамъ насолодитись богослуженьемъ и гдещо о стосункахъ другихъ селъ дознатись. Разъ пустивъ я ся въ вандрѣвку по надъ нашъ милый Черемшъ и зайшовъ

емъ до Ванковцѣвъ до церкви въ недѣлю. Дивюсь, а церква така чорна ѣтъ дыму и смугу, якъ дымникъ, образы святі задымлені; але що то кого обходитъ? Вздыхнувъ емъ, перекрестивъ ся и далѣ въ вандрѣвку. Прихожу до Волоки и якъ разъ застаю церкву ѣтворену; маленька она, але що за краса! И мальована и чистенько въ нѣй, що ажъ сердце радує ся; а тутейшій панотець дуже мило обходитъ ся зъ своими людьми, навчає ихъ и старає ся про тверезѣсть, хотяй его за то не любять. Але любѣть, братя волѣцкій, вашого душпаствыря, бо такихъ рѣдко. А вы, отче духовный, старайте ся вашъ трудъ довершити читальнею. Изъ Волоки лишь черезъ горбъ, а я узрѣвъ ся въ Карпачевѣ. Велике село, богато роботы, та нема кому. Пяні спотыкають ся селомъ; бо мавъ бы утрату двѣрникъ (жидъ); а якъ зайде нѣчь, то не дуже безпечно.

Бувъ емъ также разъ и въ сусѣднѣмъ Замѣстю, где старенькій панотець, сивый якъ голубъ, а такой милый, що го всѣ любять въ селѣ и на сторонѣ; лишь шкода, що вже за старый до того, абы мѣгъ завести въ своѣмъ селѣ порядокъ. Але за то старають ся селяне читальню ѣтворити, якъ писавъ до Васъ Иванъ Никифориницъ. Боже, имъ помози!

На боцѣ ѣтъ Замѣстыа лежить, або лѣпше сказавши, плыве на Черемоши сѣлце Панска-Долина або посли шематизму консисторского Sloboziâ-Banilâ. Тутъ люди такъ збѣдили, що годѣ описати: зъ одного боку забирає грунта Черемошъ, а зъ другого за горѣвку шинкарѣ, котрыхъ вже третину села засѣло. А була бы тутъ помѣчь, та щожъ, коли нема волѣ.

Забувъ емъ вже, коли то ся дѣяло, лишь знаю, що було якесь урочисте свято, якъ прійшовъ я до Вилавча (Vilaucea), и натрафивъ, якъ тамошний духовникъ, щось нѣбы якъ казанье по руски калѣчили. О се пастырь такой милый, що вже 4 роки бѣгають селяне до свѣтлой консисторіѣ, абы его ся збути, але годѣ, бо ѣтъ румунизаторъ и его въ Вилавчу треба!! Панотець румунизаторъ, писарь и двѣрникъ паны на цѣлу губу; чижъ може народъ щастливый бути? Забравъ емъ ся борзо зъ ѣтси до Банилова руского, бо жаль стискавъ мое сердце. Тутъ церква дуже красна, але зъушинила ся просвѣта и тверезѣсть въ селѣ такъ, якъ годинникъ на баниловской церквѣ, котрый зовсѣмъ не ходитъ. До дѣла нѣ кому и нѣ часу; бо хтожъ буде промовляти въ Станѣвцяхъ за Мораремъ, а въ Вижицяхъ за Зотою? Но Богу дяковати люди самі нагадали ся, що вже часъ покинути горѣвку и вытверезило ся ихъ вже 50, на ихъ чолѣ честный двѣрникъ. Двѣрникъ, дякъ и старшій братя заводять тверезѣсть; слава и честь имъ! И читальня, котру, якъ емъ чувъ, хоче запровадити честный господарь Лѣнецкій, — вже бы була давно, якъ бы не були панотець выгнали зъ цментаря Ивана Семаку, котрый державъ мову до людей баниловскихъ и завзивавъ ихъ до тверезости и просвѣты. Сумно та стыдно! Навѣть и шпѣхляръ громадскій, котрый вже числивъ много збѣжа рознавъ ся въ нѣчь, а збѣже зѣстало по людехъ.

Якъ видимо, мало ще у насъ на лѣнше заводить ся, но все десь не десь заглядае уже сонце и въ наше ѳконце. Розширяйте, братья селяне, вашъ ѳконци, выпускайте въ вашу хату свѣтло правды и волѣ и силы.
С. В.

Читальня въ Малятинцяхъ.

За Божю помощью и трудомъ всечестного отца Ивановича, такъ якъ и за содѣйствіемъ честныхъ газдовъ: Николая Колотилюка, Ивана Гнатчука, Александра Турушанка и Димитріевича запроваджено у насъ читальню. — Въ Суботу сыронушту запрошено старшину громадску и прихожанъ, щобы сей важный актъ отвореніе читальни, въ присуствію цѣлой громады отбувъ ся. Щобы тверезость не нарушити, тому отбуло ся все рано и безъ жадного напиту. — Въ недѣлю рано явило ся въ церквѣ больше якъ 200 душъ — прихожанъ и учитель съ 80 школярами, де отпралено службу Богу и молебень за австрійскій найяснѣйшій владѣючій Дѳмъ. Изъ церкви поѣшли всѣ прихожане до громадской канцеляріи, де слѣдующій порядокъ застали: Въ красной хатѣ украшеніи стѣны коверцами и портретами Ихъ ц. к. Величествъ Цѣсаря и Цѣсаревои у вѣнцяхъ зеленыхъ и позолоченыхъ. На одной стѣнѣ видно було такожъ и портретъ першого буковинского патріота, покойного отца В. Продана, за которого патріота всечестный отецъ Ивановичъ красну мову тримали и народъ до самопознанія побуждали желаючи, щобы давъ Богъ якъ наибольше такихъ патріотѳвъ, якимъ то бувъ покойный о. Проданъ. —

На самъ передъ ознакомили намъ отецъ, въ якѳй цѣли зѳбралисьмо ся въ громадскѳмъ дѳмѣ; потому выбрано выдѣль складаючій ся изъ слѣдующихъ особъ: На предсѣдателя всечестного о. Ивановича, на заступника учителя Турушанка, на секретаря Димитріевича, на касіера Николая Колотилюка, на библиотекаря Ив. Гнатчука, а на заступниковъ Ив. Шумку и Николая Чижевского. Всечестный отецъ яко предсѣдатель читальни прочитали намъ правительствомъ подтверженій статуты, по чѣмъ отспѣвано Имъ народный и воскликано трикратно *vivat!* найяснѣйшому Монарѣ и Его Родинѣ при неустаннымъ стрѣлію зъ модзѣрѳвъ. Дальше отспѣвано «многая лѣта» Монарѣ и Монархинѣ, правительству, старостѣ, обществу «Руска Бесѣда», головѣ выдѣлу и членамъ читальни, старшинѣ громадской и инымъ. При сѣй спосѳбности раздавали отецъ образки съ рускимъ надписомъ для молодыхъ и старыхъ, що дуже украсило сіе торжество.

За вилывомъ всеч. о. Ивановича яко члена громадской рады подарила старшина громадска хату и 15 зол. на цѣль читальни, за що о. Ивановичу и старшинѣ громадской выдѣль вразѣ съ членами сердечну подяку складають. — Окромъ выдѣловыхъ записало ся въ дѣйствительный члены 17 особъ съ мѣсячною вкладкою по 10 кр.

Малятинцѣ, 25. Лютого 1886.

Николай Колотилюкъ,
господарь.

Иванъ Гнатчукъ,
господарь.

ЩО НОВОГО ВЪ СВѢТѢ?

Бар. Каульбарсъ, войсковый аташе при вѣденской амбасадѣ российской, вернувъ оногоды зъ Петербурга и привѣзъ, якъ доносятъ «Нар. Листы», письмо до Цѣсаря Франца Іосифа съ важнымъ заявленіемъ отъ царя Александра III. Мисія та має передовсѣмъ значеніе мирне и можна на певно сказати, що мирный и дружный ѳносины межи обома монархами остануть незмѣненіи.

На Балканѣ. Въ Румелии партія Цанкова развивае страшну агитацію противъ князя. Цанковъ выдавъ бувъ недавно ѳтозвѣ, въ котрой въ поганый спосѳбъ напавъ на князя. Народная партія болгарска обурилася на то дуже, а всѣ патріотичный газеты болгарскій зазываютъ правительство, щобы выточило Цанкову процессъ за образу стану. Дня 13 л. с. м. мала бути въ Константинополи подписана болгарско-турецка угода и представитель державъ уже згодили ся були на форму, въ якѳй мала бути уложена, но наразъ наспѣло заявленіе князя, болгарского, що ѳнъ не годить ся на угоду посли кровю российского, и конференція розѳйшла ся. Говорять, що Александеръ слушае много подшептѳвъ Англіѣ. Будь що будь, станъ на Балканѣ зновъ змѣнивъ ся, и державы европейскій мусять теперь уживати цѣлого своего вилыву, щобы кн. Алекс. наклонити до угоды съ поправкою Россіѣ. Положеніе кн. болгарского есть теперь небезпечнѣйше, якъ положеніе Греціѣ, котра все ще не перестала зѳронти ся. Порта за помощью всѣхъ державъ силуетъ ся Грецію спонукати до демобилизаціѣ. — Король Миланъ подписалъ уже угоду мира, а секретарь Занковичъ выѣхавъ дня 15. с. м. съ дѳтчнымъ актомъ до Букарешту. Тогожъ дня вернули всѣ министры до Бѣлграду. Войско вже розпущено.

Россія. Змѣна ситуаціѣ въ Болгаріи выликала въ Россіи особливо середѣ т. зв. партіѣ славянофильской велике недовольненіе, а въ кругахъ политическихъ велике пригнобленіе. — Славяньскій благотворительный комитетъ постановивъ обходить р. 1888 900-лѣтний роковины заведеія хрестіянства на Руси. — Зброеніе военне веде ся въ Россіи посигнѣно и энергично. Проектъ о ополченіи въ австрійскѳмъ парламентѣ выликавъ въ Россіи не малу сензацию, а Катковъ ставъ заразъ доказовати, до чого Австрія стремить и що Россія повинна старати ся зѳбольшити свои силы, а то наилучше зменшеніемъ военной повинности зъ пять лѣтъ на три. — На ширеніе православія въ прибалтійскихъ губерніяхъ межи протестантами вызначено по 100.000 рубл. запомогі рѳчно почавши отъ р. 1886.

Нѣмеччина. Пос. бар. Гине заививъ при дебатѣ надъ монополѳмъ горѣвки, що партія центрумъ есть однодушно противъ монополю, противъ которого промовляютъ важній обставины правный и политичный, бо ѳнъ зѳбольшивъ бы страшно власть державы; мимо всякихъ красныхъ слѳвъ державный шинкарѣ позѳстануть все такѳй апостолами пиянства. Най

острібше выступивъ противъ монополю пос. Рихтеръ, котрый казавъ, що сей монополъ въ цѣлѣмъ народѣ викликавъ якъ найбільшу ôтразу, чого доводомъ есть насѣблхъ 5000 петицій противъ монополю, а лишъ 7 за монополемъ. — Станъ здоровья нѣмецкого цѣсари значно погôршивъ ся и хотъ лѣкарѣ говорятъ, що нема жадного небезпеченства, то однак не ôтступають его понежи всѣ боятъ ся катастрофы.

Англія. Въ Ирландіи съ кождымъ днемъ иде до лѣпшого. Освобожденъе поволи дорогою парламентарною, безъ кровопролитя, що головни есть заслугою Глидстона, котрый хотъ дуже осторожно, але рѣшучо стремить до того, щобы надати Ирландіѣ повну свободу конституційну и автономичну. Проектъ залагодженя пытаня ирландского має вже сими днями бути готовый, а съ кôнцемъ сего мѣсяця буде предложеный палатѣ, по чомъ наступить розвязанъе парламенту.

БУКОВИНЬСКИЙ ТОВАРИСТВА РУСКИ.

Велику утрату моральну и матеріальну потерпѣли всѣ черновецкія товариства рускія черезъ именовање вн. Пана Тита Реваковича начальникомъ суда повѣтового въ Подбужу. Свѣдомый, якъ рѣдко, славной бувальщины и вѣрующій сильно въ будущность народа руского выступавъ онъ переконующимъ своимъ словомъ противъ каждого врага своего народа, помогавъ словомъ и дѣломъ тому народови въ каждой потребѣ и нуждѣ, боронивъ его ôтъ всякой кривды, уважаючи мужика не тôлько чоловікомъ, а рôднымъ братомъ. Довго селяне садагорского повѣту жаловати муть свого добродѣя, ше довше и сердечнѣше нашъ рускія товариства, котрі неустанно згадовати муть члена ревного, а що бôльш, опытного и неустрашимого. Повинуячися его желанію хочемо бодай сими простыми словами истого поважана и щирога жалу его попрощати желаючи ему и его почтенной родинѣ задоволеного пробутку на новомъ мѣстци; що дай Боже!

„Руска Бесѣда“ въ Чернівцяхъ просить всѣхъ, що були ласкави взяти сегорôчній календарѣ до роспродажи, щобы грошѣ и неспроданій екземплярѣ якъ найскорше звернули. Календарѣ не зверненій до кôнца Марта с. р. будуть уважати ся яко спроданій, и пôзднѣйше пôдъ нѣякимъ условіемъ не приймутъ ся назадъ.

На «Буковиньскій Дôмъ Народный» зôбрали черновецкія «Мурашки» крейцарами межъ собовъ 1 зол. 10 кр. + 15 кр. + 1 зол. 21 кр. + 66 кр. — Ревнымъ «Мурашкамъ» поставившимъ собѣ за задачу, коли и де ни будь при столѣ зôйдуть ся, зложити свои крейцары на «Дôмъ Народный» щиро-руске Спасибôгъ, прочимъ стотысячамъ Русинôвъ же до вѣдомости и ласкавого наслѣдованя.

«Руска Бесѣда» устроює пôдъ часъ теперѣшного посту що недѣлѣ въ своихъ комнатахъ популярный ôтчиты. Першій такий ôтчитъ мавъ тои недѣлѣ проф. Еротей Пигулякъ. Говоривъ онъ о «водѣ и его составныхъ частяхъ», объясняючи свои выводы експериментами. Дôси обѣщали дальшій ôтчиты проф. Дрѣ Стоцкій изъ исторіѣ руской литературы и проф.

Галицкій изъ педагогики. Вступъ на ôтчиты безплатный; принимаютъ ся однакъ добровôльный датки призначеній на заломогу бѣдной учащои ся молодежи руской въ Чернівцяхъ. Надѣємось, що пôдвôйна хороша цѣль сихъ ôтчитôвъ збере що недѣлѣ споре число черновецкихъ Русинôвъ и Русинôвъ. Початокъ о год. 7. веч.

ДРôВНІЙ ВѢСТИ.

(Музыкально-вокальный концертъ) въ память 25-ихъ роковинъ смерти Тараса Шевченка устроили 13. (25.) марта 1886. въ сали «Дому Народного» рускія львôвскія Товариства: «Просвѣта», «им. Т. Шевченка», «Руска Бесѣда», «Народна Рада», «Руске Педагогичне товариство», «Зоря» и «Академичне Братство», — а ак. тов. «Сѣчь» у Вѣдни 12. (24.) с. м.

(Школы ремѣсничій въ Галичинѣ.) Межи министеромъ просвѣты а галицкимъ выдѣломъ кр. розпочали ся переговоры въ справѣ заведеня въ Галичинѣ кôлькохъ шкôлъ ремѣсничихъ низшой категоріѣ. Выдѣлъ кр. заявивъ, що готовъ въ сѣй цѣли дати зъ фондôвъ красивыхъ заломогу въ сумѣ 50.000 зол.

(Министеръ просвѣты Гаучъ) выдавъ розпорядженъе, котрымъ зноситъ въ школахъ середнихъ ноты: «взôрцеву» зъ обычаѣвъ и «знамениту» въ наукахъ.

(† О. Григорій Чернявскій), душпастыръ въ Шербôвцяхъ, упокоиъ ся 9. Марта с. р. въ 70. роцѣ житя своего.

(Конкурсъ) выписанный на адъюнкта судового при ц. к. повѣтовомъ судѣ въ Садагорѣ. Подавати належить найдалше до кôнца Марта с. р.

(Статистика австрійской арміѣ.) При кôнцѣ 1884 р. було въ арміѣ 257.592 нѣмцѣвъ, 168.563 Малярôвъ, 123.787 Чехôвъ, 72.524 Русинôвъ, 69.222 Полякôвъ, 63.097 Хорватôвъ и Сербôвъ, 40.659 Словакôвъ, 48.799 Румунôвъ, 29.313 Словенцѣвъ и 6722 Италіанôвъ. Гôднымъ уваги есть фактъ, що на 1000 хлопцѣвъ берутъ Русинôвъ 170, а Полякôвъ лише 102. Найсильнѣйшими показують ся Русины и Кроаты, а найслабнѣйшими Поляки. Найвысшій зростомъ бувають Кроаты, а найнижшій Поляки. Русины тримають пôдъ тымъ взглядомъ середину. Найменше письменныхъ межъ рекрутами есть въ Галичинѣ, Далматин и Буковинѣ. На 1000 воякôвъ зъ Буковины лише 171 умѣе читати.

(Университеты въ Австріи.) Сего року шкôльного вписало ся слѣдующе число студентôвъ на университетахъ австрійскихъ: У Львовѣ 1005, Краковѣ 1025, въ Чернівцяхъ 263, у Вѣдни 5.157, въ чешкомъ университетѣ въ Празѣ 1952, въ нѣмецкомъ 1517, въ Грацу 1175; — львôвска политехника числитъ лише 178 студентôвъ.

(Бранка рекрутôвъ.) Намѣстничество повѣдомило староства, що нова инструкция до уставы войсковой позволяє на бранку рекрутôвъ въ кôлькохъ мѣсцевостяхъ повѣту. Дотеперъ дѣяло ся такъ, що рекруты, особливо въ гôрскихъ повѣтахъ мусѣли зъ своими войтами ходити по 5 миль далеко на бранку. Нова инструкция дає отже пôдъ симъ взглядомъ велику пôльгу.

(Чи обовязанный учитель народный учить церковного спѣву?) Львôвска рада шкôльна красива дала на се пытанъе таку ôтповѣдь: «Народный учитель повинний стояти на чолѣ молодежи у всѣхъ религійныхъ практикахъ безъ рôжницѣ обряду и повинний такожь брати участь въ церковномъ спѣвѣ пôдчасъ богослужения».

жени. Зъ сего однакъ не выходить, щобы они були обовязані сповняти чинности дяка або органистого.»

(Въ школьнѣмъ роцѣ) 1884/5 було въ Буковинѣ всего 233 школы, а то: 193 одноклассовыхъ, 15 двоклассовыхъ, 4 триклассовы, 17 четырехклассовыхъ, акъ шестиклассовыхъ. Новыхъ школъ отворено 15, межи тими тѣлько 5 рускихъ розширено 3, однакъ нѣ одной руской. — Зъ 74.696 здѣбныхъ до школы учило ся всего 28.364 дѣтей, 46.332 дѣтей (отже майже 2 третины) не побирало нѣякой науки. Кары за непосыланье дѣтей выносили 7002 зол. 51 кр. и 949 днѣвъ и 337 (?) годинъ арешту. — Всѣхъ учителей было 305, учительокъ 100, всего о 27 болѣе якъ минушого року. межи ними 2 учителей безъ нѣякого свѣдоцтва. — Тѣлько 40 школъ мають библиотеки для учениковъ, отже майже 200 школъ не мають нѣякихъ книжочокъ до читаня для молодежи, мимо того, що и. пр. за 1 зол. можна бы придбати рѣчно 12 книжочокъ «Библиотеки для молодежи,» та коли нѣхто зъ настоятелѣвъ школьныхъ важнымъ дѣломъ библиотекъ школьныхъ не опѣкуеть. — Учительска семинарія числила 100 питомцевъ мужескихъ, а 90 женскихъ.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ПѢСНЬ РЫМАРЯ.

(Изъ сборника: Соловейко-Верховинець.)

Абожь паньскій коники
Хто зѣбравъ?
Рямованій шорики
Не я давъ?
Ой рымаря славне дѣло,
Куда хочешь, гони смѣло,
Сѣдай, васпань,
Гуляй, каштанъ!
Гей досить, —
Вѣста гить!...

А нѣмецкій шѣмлики
Въ чѣмъ бѣгутъ?
Зъ юрты, гурты, шѣмлики
И хомутъ,
Ой рымаря и ту дѣло,
Куда хочешь, гони смѣло,
Гацадрагъ,
Гуляй дагъ,
Ще не вьсо:
Гейта вьо!...

А поповскій гнѣдики
Въ чий кантаръ,
Въ чий прибравъ мѣдики
Паламаръ?
Ой рымаря и ту дѣло,
Куда хочешь, гони смѣло:
На помины,
На хрестины,
Въ добрый часъ,
Чахъ, чахъ вразъ!

Абожь хлопскій мудыки
Не въ шліяхъ?
Нашійники, флудыки
Зъ монхъ пряхъ...
Ой рымаря и ту дѣло,
Куда хочешь, гони смѣло
Ступомъ, треномъ,
Иванъ зъ хлопомъ,
Угу-гу,
Вюга-цу!

А жидѣвскій клячки
Бачивъ ты?
Жидять въ одной тачкели
Пѣвъ-коны,
Сполохались нашій клячки,
Посыпались жиди рачки:
Ай вай въ ровѣ,
Безголові,
Охъ... тѣфу... тѣфу...
Ого! прру!...

Абожь сѣдло войскове
Якій блудъ?
Що ремѣе готове,
То мой трулъ...
Рымареви коня дайте,
Якій козакъ, позирайте,

Гуляй каштанъ!
А дежъ нашъ панъ?
Пѣдъ конемъ,
Вже по немъ.

Издоръ Пасѣчинскій

НОВІ КНИЖКИ.

«Соловейко-Верховинець» називати ся буде збірникъ пѣсень ремѣсниківъ, господарѣвъ и школярѣвъ, котрый выйде въ Коломыи въ печатни Михайла Бѣлоуса. Подасмо въ сѣмъ числѣ нашої гезеты на пробу одну пѣсню рымаря, изъ котрой ч. ремѣсники и господарѣ познати можуть веселый настрѣй, який мати буде «Соловейко-Верховинець,» котрого авторомъ есть плодovitый нашъ поеть П. Издоръ Пасѣчинскій, понович-газда въ Задѣльску-Красномъ. «Соловейко-Верховинець» выйде въ двоухъ книжкахъ и предлжата выноситъ 1 зол. (по 50 кр. за 1 книжку), котру и наша редакція радо пріймае. Знаючи що кождому своє найменьше додаемо еще, що «Соловейко-Верховинець» мати буде по скѣлька пѣсень для кождого а кождого ремѣсника, якъ такожь много сѣванокъ господарскихъ и школярскихъ на всякій случаѣ.